

i

Treball final de grau:

**Projecte d'intervenció *Compartim i
participem per créixer junts.***

Anna Jardí

4t Grau d'Educació Social

Treball final de grau

Tutora: Gisela Riberas

24/05/2013

RESUM

El projecte d'intervenció objecte d'aquest treball es desenvoluparà al municipi de Palau-solità i Plegamans, concretament amb el col·lectiu d'infants de 3 a 6 anys i els seus pares i mares. L'Ajuntament del municipi va fer l'encàrrec per a que es desenvolupés aquest projecte. Una de les temàtiques que aquesta administració vol incloure arrel d'aquesta intervenció és la participació infantil, que serà la prioritat principal del projecte. Tot i això, s'inclouran altres temàtiques després de conèixer i analitzar les opinions i demandes dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys a través d'una enquesta, creada específicament per aquesta intervenció, i les característiques i necessitats del desenvolupament vital d'aquests infants.

La intervenció que es realitzarà amb aquest col·lectiu es dividirà en dos grups: per una banda, els infants i, per l'altra, els pares i mares d'aquests. Les temàtiques es dividiran en vuit sessions, en les que gran part d'aquestes es treballaran amb cada grup per separat però a gairebé totes les sessions es destinarà la part final a unir els dos grups per treballar de manera conjunta.

Paraules clau: pares, mares i infants de 3 a 6 anys, desenvolupament vital, drets i deures de la infància, participació infantil.

ABSTRACT

The project intervention object of this work will be developed in the town of Palau Solità i Plegamans, specifically with the group of children with 3 to 6 years and their parents. The town hall commissioned to develop this project. One of the issues that this administration wants to include in this intervention is child participation, which will be the main priority of the project. However, other topics will be included after knowing and analyzing the opinions and demands of parents of children with 3 to 6 years from a survey, created specifically for this intervention, and the characteristics and needs of vital development of these children.

The intervention that will be implemented with this collective will be divided into two groups: on the one hand, children and, on the other hand, their parents. The topics will be divided into eight sessions in which many of these will work with each group separately but almost all sessions the final part will be used to unite the two groups to work together.

Key words: fathers, mothers and children 3 to 6 years, vital development, rights and duties of children, child participation.

ÍNDIX

	Pàgina
1. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE	5
2. EL DIAGNÒSTIC	9
2.1 Observació i descripció	9
2.1.1 Ubicació de la recerca	9
2.1.2 Detecció de les necessitats	16
2.1.3 Marc teòric	23
2.1.4 Enquesta	36
2.1.5 Necessitats segons Bradshaw	57
2.2 Descodificació. Establiment de prioritats i delimitació de problemes	60
2.2.1 Delimitació de problemes	60
2.2.2 Establiment de prioritats	62
2.2.3 Proposta de treball i pronòstic	68
3. FORMULACIÓ DEL PROJECTE	69
3.1 Definició del projecte	69
4. PLANIFICACIÓ	73
4.1 Emmarcament	73
4.2 Aspectes socioeducatius	78
4.2.1 Concreció temàtica	78
4.2.2 Unitats de programació	81
4.3 Gestió i organització interna	91
5. APLICACIÓ	95
5.1 Pla de treball	95
5.1.1 Marc relacional	95
5.1.2 Sensibilització	95
5.1.3 Cohesió grupal	96
5.1.4 Minories actives	96
5.1.5 Calendarització	97

6. AVALUACIÓ	100
6.1 Avaluació	100
6.1.1 Tipologia d'avaluació	100
6.1.2 Instruments d'avaluació i temporalització	103
6.1.3 Anàlisi de dades i elaboració d'informes	106
6.2 Valor del projecte	107
7. CONCLUSIONS.....	109
BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	112
ÍNDEX DE GRÀFICS.....	114
ÍNDEX DE TAULES.....	115
ÍNDEX D'IMATGES.....	115
ÍNDEX D'ESQUEMES.....	116
ÍNDEX DE CALENDARIS.....	116
ANNEXOS.....	117

1. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

Durant el primer quadrimestre de 4t de grau, vaig realitzar les pràctiques a l'equipament de Serveis Socials de Palau-solità i Plegamans, concretament amb l'educadora social encarregada de l'àmbit d'infància. Va ser arrel d'aquestes pràctiques que va sorgir l'oportunitat de poder crear aquest projecte d'intervenció, emmarcant-lo en el context d'aquest municipi i de l'Administració Local, així com també vaig poder contactar amb tècnics i tècniques de diferents regidories, com ara l'educadora social de Serveis Socials, directors/es de les escoles, professionals de l'EAP, entre d'altres, que em van proporcionar informació i recolzament per al plantejament d'aquesta intervenció.

El projecte que es plantejarà i es desenvoluparà al llarg del treball, després de realitzar el diagnòstic, anirà dirigit al col·lectiu d'infants de 3 a 6 anys que assisteixin a alguna de les cinc escoles de primària del municipi de Palau-solità i Plegamans i als seus pares i mares. Per a fer-ho, les activitats que conformin el projecte estaran dividides en dos, un grup serà el d'infants de 3 a 6 anys i l'altre el dels seus pares i mares. Ambdós grups treballaran les mateixes temàtiques però aquestes s'adaptaran a l'edat i característiques de cada grup.

Encara que es farà aquesta divisió, a la gran majoria de les sessions del projecte es destinarà la part final a unir els dos grups per a que puguin compartir el que hagi treballat paral·lelament cadascú i aprofundir de manera conjunta sobre la temàtica de la sessió.

La intervenció que es desenvoluparà és a partir de l'encàrrec de l'Administració Local del municipi, que expressa la demanda de realitzar una intervenció amb infants. Una de les temàtiques que l'Ajuntament vol que s'inclogui dins d'aquesta intervenció és la participació infantil, per tal de potenciar-la a través de les diferents sessions. A més d'aquest contingut, tenint en compte les demandes dels pares i mares, les necessitats que s'observin en aquests a nivell formatiu i les característiques pròpies del desenvolupament vital dels infants amb edats compreses entre els 3 i els 6 anys, s'inclouran altres temes per donar resposta a les necessitats reals de la població a la que va dirigida la intervenció.

Per tal d'estructurar aquest projecte, la seva elaboració quedarà dividida en cinc fases: el diagnòstic, la formulació del projecte, la planificació, l'aplicació i l'avaluació.

En primer lloc, a través del diagnòstic es coneixerà el punt de partida de la intervenció que, posteriorment, es plantejarà. Per una banda, s'explicaran els trets bàsics del municipi de Palau-solità i Plegamans, s'aprofundirà sobre el desenvolupament dels infants de 3 a 6 anys fent incís en l'àrea motora, l'àrea cognitiva, l'àrea social, les necessitats dels infants.

A partir de la meva experiència com estudiant en pràctiques, coneixeré l'opinió de diferents professionals entorn a les necessitats i característiques de la població a la qual anirà dirigida la intervenció, com ara l'educadora social de serveis socials, professionals de l'EAP, directors/es i professorat de les escoles i una professional que va dur a terme al mes d'octubre de 2012 fins el mes de desembre un curs formatiu per a pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, el mateix col·lectiu al que va dirigit aquest projecte.

Per altra banda, a través d'un instrument d'avaluació inicial es coneixerà l'opinió i les demandes dels pares i mares d'aquests infants. Aquest instrument serà una enquesta dissenyada per mi i elaborada específicament per aquests pares i mares, que es podrà respondre a partir d'un enllaç web i s'enviarà a les escoles del municipi per a que les facin arribar, ja sigui per correu electrònic o a través de la pàgina web de l'escola.

Tots aquests elements permetran contextualitzar la intervenció que es desenvoluparà posteriorment. A partir de conèixer les necessitats dels infants de 3 a 6 anys i els seus pares i mares es podran delimitar aquestes necessitats i/o problemes i establir les prioritats de la intervenció per elaborar la proposta d'aquest projecte.

En segon lloc, en la formulació del projecte s'explicaran les dades bàsiques de la intervenció: el nom del projecte, el pla o programa al que pertany, la descripció de la intervenció, els seus destinataris, els objectius (generals i específics), les estratègies per a l'acció i el pressupost i fonts de finançament. Aquestes dades permetran fer una primera idea i emmarcament del projecte.

En tercer lloc, dins l'apartat de planificació es farà una contextualització de la intervenció a través de l'emmarcament. Seguidament, es definiran els aspectes socioeducatius i es dissenyaran i desenvoluparan dues unitats de programació (una per infants de 3 a 6 anys i l'altra pels seus pares i mares) que són les que formaran la intervenció.

Per tal d'exemplificar la metodologia que s'utilitzarà en les sessions de les dues unitats de programació, es desenvoluparan sis unitats didàctiques, tres de la unitat de programació dels infants i tres de la unitat de programació dels pares i mares, que faran

referència a tres sessions observant la metodologia d'un grup i la de l'altre. Donat que l'Ajuntament feia demanda de treballar la participació infantil, es desenvoluparan les unitats didàctiques de les dues sessions en les quees treballarà aquesta temàtica, tant pel que fa al grup d'infants com el de pares i mares, així com també es desenvoluparà la primera sessió de la intervenció d'ambdós grups. Les unitats didàctiques quedaran recollides als annexos del treball.

Finalment, s'establirà la gestió i l'organització que es durà a terme per posar en pràctica la intervenció, tant a nivell de recursos materials, com de recursos humans i de relacions internes i externes que es requeriran.

En quart lloc, l'aplicació inclourà el pla de treball de la mateixa on es detallarà com es tindrà en compte el marc relacional dels grups de la intervenció, s'explicarà la metodologia per sensibilitzar-los entorn als continguts i per crear un ambient de cohesió grupal i es detectaran les minories actives que poden tenir una incidència significativa en el desenvolupament del projecte.

A part del pla de treball, es realitzarà la calendarització de la intervenció per organitzar les vuit sessions que conformaran el projecte.

Per últim, en cinquè lloc hi haurà l'avaluació de la intervenció. En aquest apartat, s'establiran els tipus d'avaluació (inicial, de procés o formativa i final o sumativa) que es realitzaran al llarg del projecte, els instruments que s'utilitzaran per a fer-ho, que seran tant qualitatius com quantitius.

L'avaluació inicial serà l'anàlisi dels resultats de l'enquesta comentada anteriorment i les reflexions entorn al col·lectiu de la intervenció dels diferents professionals de l'Ajuntament del poble esmentats.

L'avaluació de procés o formativa es realitzarà a través dels instruments d'avaluació de les unitats didàctiques (qüestionari, llista d'assistència, graella d'observació, diari de camp, gravació en vídeo de dues sessions).

L'avaluació final o sumativa s'analitzarà a partir de l'assoliment dels objectius plantejats per a la intervenció, comparant la situació que s'havia previst aconseguir i la situació existent al finalitzar.

A part dels tipus d'avaluació i d'instruments, s'explicaran quins seran els informes que recolliran els resultats de l'avaluació i el valor de la intervenció un cop aquesta s'hagi realitzat a partir del grau de pertinença, suficiència, progrés, eficiència, eficàcia, efectivitat, avaluabilitat i impacte.

Finalment, després de veure les cinc fases del projecte, es reflexionarà entorn a l'evolució de tot el que s'hagi anat comentant al llarg del treball, considerant també possibles propostes de millora i propostes de cara a un futur.

2. EL DIAGNÒSTIC

2.1 Observació i descripció

2.1.1 Ubicació de la recerca

Palau-solità i Plegamans

Palau-solità i Plegamans està situat a la comarca del Vallès Occidental, dins de la província de Barcelona. Se situa entre la serralada litoral i la prelitoral, dins l'anomenada depressió del Vallès-Penedès. A la part central del municipi passa la riera de Caldes.

La població limita al nord amb Caldes de Montbui i Lliça de Munt, a l'est amb Lliçà de Vall, al sud amb Mollet del Vallès i Santa Perpètua de Mogoda i, finalment, a l'oest amb Polinyà i Sentmenat. A més, es troba a 15 km. de Sabadell, a 13 km. de Granollers i a 25 km. de la ciutat de Barcelona.

L'extensió d'aquest municipi és de 14,9 km² i està situat a 140 metres d'altitud sobre el mar d'Alacant.

L'origen del nom del poble ha estat el producte d'una sèrie de canvis històrics. Antigament, el territori de Palau-solità i Plegamans quedava dividit en dos nuclis de població: Per una banda, Palau solità, i, per l'altra, Plegamans. Aquesta distinció anava en funció de quina parròquia hi havia a cada territori.

El 5 de març de l'any 1939, un cop acabada la Guerra Civil, el president de la "Comisión Gestora del Ayuntamiento", Bartolomé Soler, proposa unificar la població del municipi, donant lloc al nom de Palau de Plegamans (oficial des del 22 d'agost de 1939). Seixanta anys després, el 23 de desembre de 1999, el consistori decideix recuperar els dos topònims de la població, anomenant-se, finalment, Palau-solità i Plegamans.

Pel que fa al creixement econòmic del municipi, va desenvolupar-se a la segona meitat del segle XVII i part del segle XVIII, així com també a altres zones de Catalunya degut a que va haver-hi un creixement demogràfic a les zones rurals que va comportar la construcció de nous barris al poble.

L'any 1850 va començar a desenvolupar-se el treball artesà dels ciutadans i van començar a aparèixer més botigues al poble. Amb l'arribada del tren "Calderí" a l'any 1880, es podien transportar productes del camp i pedres que s'extreien de la muntanya del Farell a altres zones, fet que potenciava l'activitat laboral del territori.

No obstant, la millora econòmica més important va arribar amb la construcció d'una fàbrica tèxtil al municipi, ja que quasi a cada família hi havia membres que hi treballaven i, a més, les dones tenien l'oportunitat d'incorporar-se també al treball dins la fàbrica. Fins aquell moment, les famílies vivien del camp i gràcies a l'aparició de la fàbrica podien rebre també ingressos de la indústria.

Als anys setanta i vuitanta es desenvolupen urbanitzacions i polígons industrials al poble, que canvien radicalment el seu medi rural.

Arrel d'aquests canvis, comencen a aparèixer comerços i noves infraestructures que fan que el municipi creixi, tant pel que fa a l'extensió com al nombre d'habitants.

Actualment, el municipi es troba dins d'un entorn rural que, tot i que amb els anys s'han anat realitzant canvis i construccions que han fet que disminueixin les zones verdes, segueixen sent nombroses. Això permet un entorn tranquil i vegetatiu. A més, el poble està dins d'una zona humida que possibilita les condicions necessàries per a terres de cultiu, encara que actualment ja no es realitza tant conreu.

Aquest poble està format per diferents urbanitzacions que van ser construïdes antigament en funció de la masia que hi havia a la zona. Aquestes masies van donar el nom a les urbanitzacions, que estan distribuïdes per tot el poble de manera dispersa, i amb l'aparició de nous habitatges se n'han creat de noves. És per això que és difícil definir amb exactitud el nombre d'urbanitzacions del poble, algunes d'elles són: Can Riera, La Sagrera, Can Falguera, Can Duran, Can Maiol, Can Parera, entre d'altres.

Les infraestructures que formen el territori de Palau-solità i Plegamans són majoritàriament cases, tot i que també trobem alguns blocs de pisos, masies, comerços, etc. L'alçada dels blocs de pisos no és gaire elevada, el nombre màxim de pisos ronda cap als quatre.

Les indústries i comerços del municipi són diversos, des de maquinaria, mobles, construcció, electrònica, alimentació, tèxtil, etc. Mentre que els comerços estan situats a la zona central del poble, les indústries es troben apartades dins dels polígons industrials, vora la riera de Caldes.

Pel que fa als equipaments principals del poble, hi ha un centre d'assistència primària (CAP), dues escoles bressol, cinc escoles de primària, dues escoles de secundària (una d'elles engloba també batxillerat i alguns cicles formatius), una escola municipal d'adults, un pavelló poliesportiu, un espai pels joves anomenat "Escorxador", una escola de música situada al castell del poble, un servei local d'ocupació, un casal per la gent gran, l'Ajuntament i els departaments que el conformen, entre d'altres.

Els carrers del municipi, tot i que en alguns barris són més estrets, acostumen a ser força amples, permetent fàcilment la circulació de cotxes i vianants.

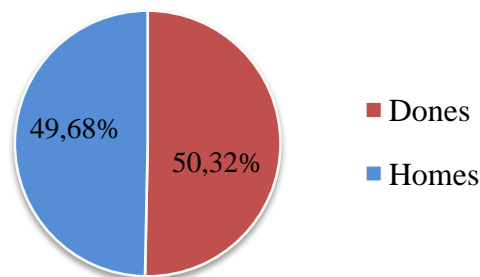
Per altra banda, és important destacar el nombre elevat de parcs infantils al municipi. Tots els barris disposen, com a mínim, d'un parc infantil. A part dels parcs trobem també alguns camps de conreu, allunyats del centre del poble. A més, el poble disposa del parc "l'Hostal del fum", un parc natural que es troba dins d'un recinte tancat de 35.000 m² amb vegetació autòctona, on hi pot accedir tothom.

L'entorn rural de Palau-solità i Plegamans influeix en l'accessibilitat al mateix. L'únic transport públic que arriba és l'autobús, que comunica amb les poblacions del voltant, com ara Caldes de Montbui, Santa Perpètua de Mogoda, Sabadell, Mollet del Vallés, etc. i també comunica amb la ciutat de Barcelona. Tot i que l'accessibilitat amb el transport públic només té una via d'entrada al poble, la mobilitat amb el propi mitjà de transport, com per exemple el cotxe, no té complicacions ni dificultats per arribar a altres municipis o ciutats.

Distribució de la població

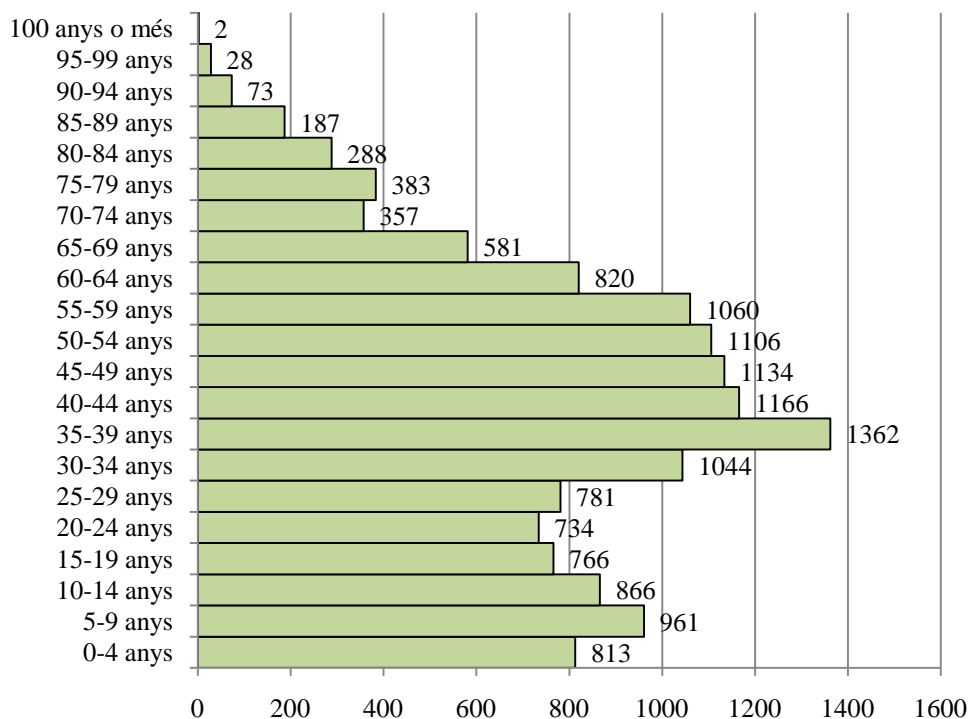
Segons les dades estadístiques extretes al mes d'octubre de 2012 de la base de dades de l'Ajuntament del municipi (veure annex 1), Palau-solità i Plegamans és una població de 14.512 habitants, dels quals 7.302 són dones i 7.210 són homes.

En el següent gràfic queden reflectides aquestes dades:

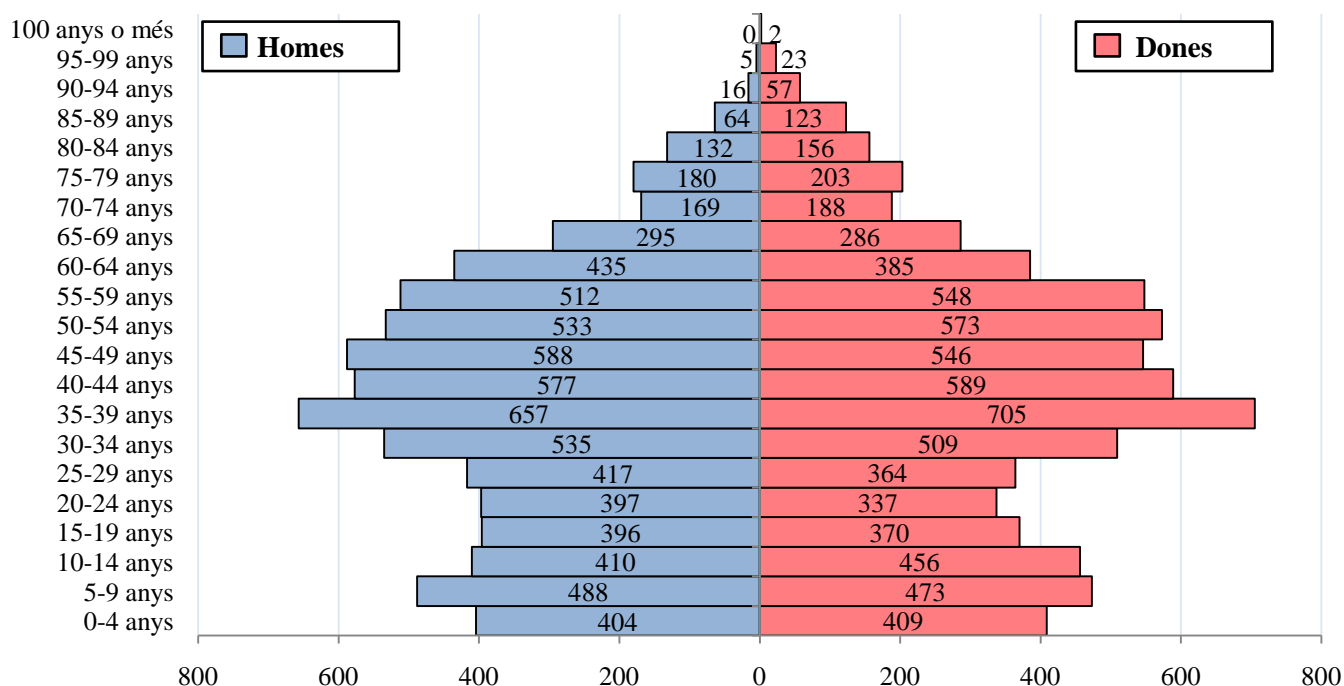
Gràfic 1. Població segons el gènere.

Pel que fa a les edats de la població, a continuació apareix el nombre d'habitants per intervals d'edat quinquennals.

Gràfic 2. Població per edats quinquennals.

A la piràmide de població següent, queda reflectit el nombre de dones i d'homes per intervals d'edat quinquennals.

Gràfic 3. Piràmide de població.

La franja d'edat on hi ha més població, tant de dones com d'homes, és l'interval d'entre 35 i 39 anys, amb 1.362 persones. Generalment, l'edat en la que es tenen filla l'actualitat es situa al voltant dels 30-31 anys.

El ginecòleg Ignacio Arnott¹, director de l'Institut de Reproducció Humana d'Oviedo, Astúries i cap de la unitat de reproducció assistida de l'Hospital Universitari Central d'Astúries, afirma que *“En 1975 la edad media para tener un niño era de 25 ó 26 años, hoy es a partir de los 31”*. Al municipi, l'etapa dels 30 als 34 anys és la sisena franja d'edat on hi ha més població, amb 1.044 persones.

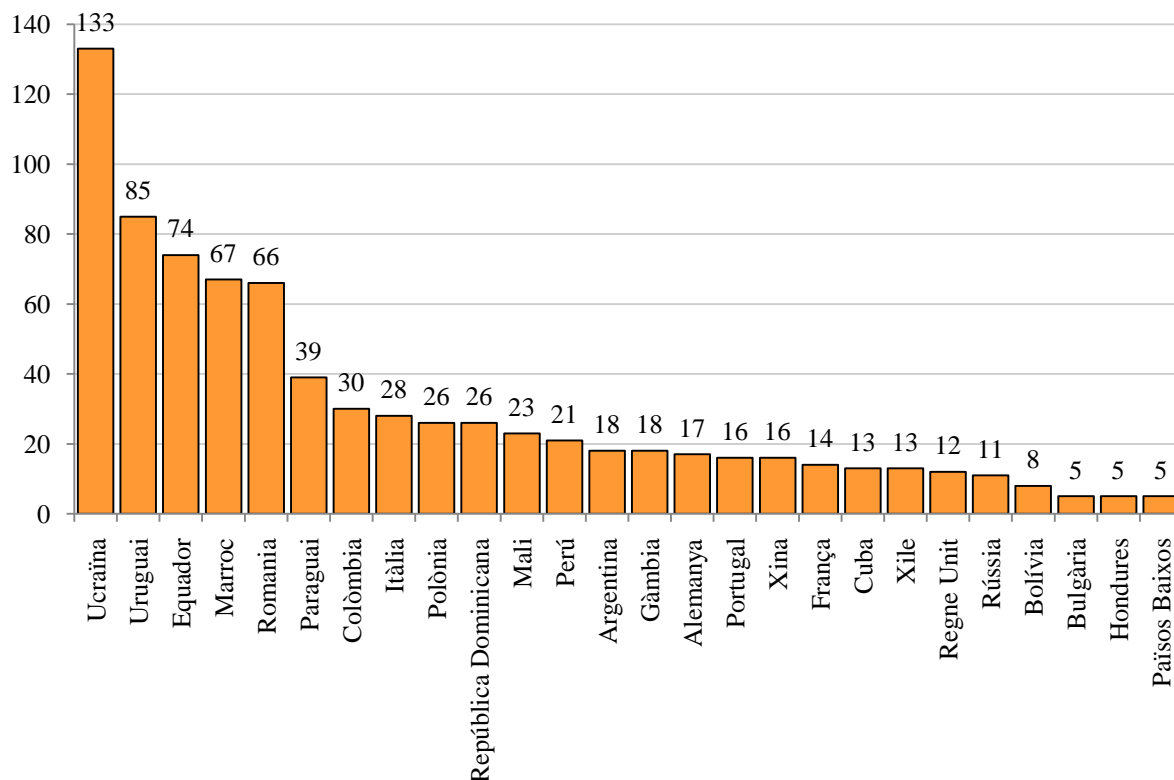
Tenint en compte l'afirmació del ginecòleg Ignacio Arnott, la població situada entre la franja d'edat 30-39 (2.406 persones) que siguin pares i mares, tindran fills/es amb edats entorn dels 0 als 9 anys (1.774 infants).

De la població de Palau-solità i Plegamans hi ha un total de 828 persones que provenen de fora d'Espanya, mentre que 13.684 són autòctones o provenen de la resta d'Espanya.

¹El Comercio. (2013). «Hace 20 años nadie pensaba que una mujer de 25 era joven para tener hijos». Recuperat el dia 28 de març des de <http://www.elcomercio.es/v/20130222/asturias/hace-anos-nadie-pensaba-20130222.html>

Podem observar com en comparació amb la població autòctona o de la resta d'Espanya, la població immigrant és molt més reduïda.

Al gràfic següent apareixen el nombre de persones que provenen de fora d'Espanya en funció de la seva nacionalitat.

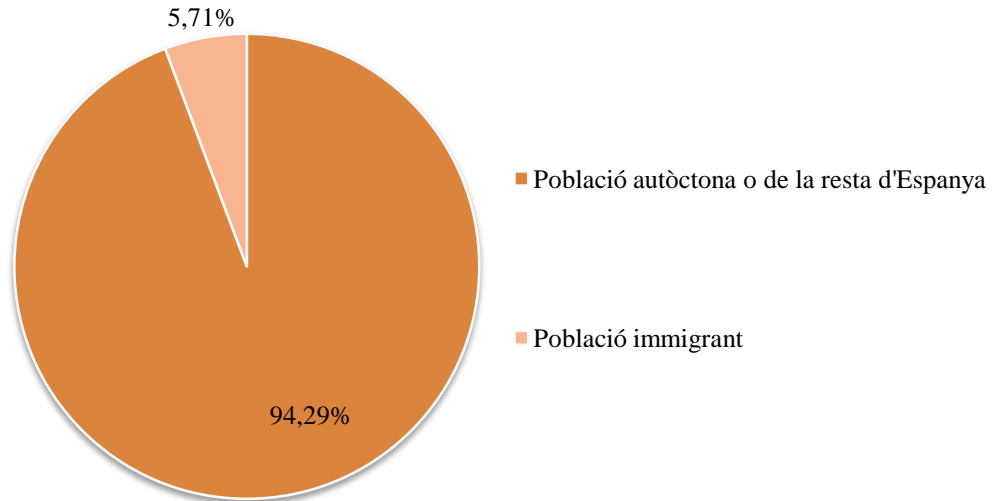
Gràfic 4. Població segons la nacionalitat

A més d'aquestes nacionalitats, al municipi també trobem que hi ha quatre persones que provenen d'Andorra i quatre que provenen dels Estats Units; tres persones de Bielorrússia, tres de Mèxic i unes altres tres de Veneçuela; dues persones són d'Àustria, dues de Bèlgica, dues de Brasil, dues d'El Salvador i dues de Letònia; una persona prové d'Albània, una d'Àustria, una de Grècia, una de la Índia, una de Lituània, una de Pakistan, una de República de Corea i, finalment, una de Senegal.

Les principals nacionalitats estrangeres són Ucraïna, d'on provenen 133 persones, seguida d'Uruguai, d'on són 85 persones, i d'Equador, d'on provenen 74 persones.

En comparació amb la població de Catalunya o de la resta d'Espanya que viu a Palau-solità i Plegamans, trobem que un 0,96% prové d'Ucraïna, un 0,65% d'Uruguai i un 0,51% de l'Equador.

En aquest segon gràfic, apareix la comparativa entre persones autòctones o de la resta d'Espanya amb persones immigrades al municipi.

Gràfic 5. Comparativa entre la població autòctona o de la resta d'Espanya amb la població immigrant.

Nivell de vida i potencial econòmic

Generalment, la població de Palau-solità i Plegamans ha tingut un nivell econòmic mitjà-alt. No obstant això, des de fa anys amb l'arribada de la crisi econòmica actual ha canviat la situació existent diversificant el nivell econòmic de la població. Segueixen havent-hi sectors poblacionals que conserven el nivell econòmic mitjà-alt però, a la vegada, hi ha sectors que tenen un nivell econòmic baix, fet que ha provocat que hi hagi més demanda d'ajuts econòmics als serveis socials del municipi.

2.1.2 Detecció de les necessitats

Tal i com s'ha comentat després d'observar la piràmide poblacional de Palau-solità i Plegamans (*gràfic 3*), les dos franges d'edat en les que hi ha més població al municipi són dels 35 als 39 anys i dels 30 als 34 anys. Tenint en compte l'afirmació del ginecòleg Ignacio Arnott (2013), comentada anteriorment, en la que explicava que en general l'edat actual per tenir fills es situa entorn als 31 anys, les persones del municipi que es situen en les franges d'edat 30-34 i 35-39 es possible que tinguin fills situats en l'etapa d'infància, aproximadament entre els 0 i els 9 anys.

Donada la quantitat de població situada entre aquestes franges d'edat, la importància del desenvolupament evolutiu en la infància i el paper que tenen els pares i mares dins d'aquest desenvolupament, el projecte es centrarà en aquests dos col·lectius: infància i adultesa (pares i mares d'aquests infants, tenint en compte les dades comentades la majoria es situarà entre els 30 i els 39 anys).

Per altra banda, a través de l'enquesta, explicada posteriorment a l'apartat *Enquesta*, proporcionada als pares i mares dels infants de 3 a 6 anys de tres escoles del municipi (aquelles que van permetre fer arribar l'enquesta), un 84% d'aquests manifesta voler rebre algun tipus d'informació sobre el desenvolupament dels seus fills. D'aquests pares i mares, en una de les qüestions on podien seleccionar més d'una opció, el 46% vol realitzar sessions pràctiques, el 43% vol realitzar sessions teòriques i un 68% vol rebre informació escrita o per correu.

A més, a través d'una altra pregunta seleccionen temàtiques que volen tractar per conèixer i aprofundir-hi millor, com per exemple com posar límits i pautes (82%), el control emocional (58%) o l'aprenentatge de l'evolució dels infants en cada etapa (57%), entre d'altres.

L'etapa d'infància comença des del naixement fins als 12 anys. Com aquesta etapa engloba un nombre elevat d'infants dins del municipi i cada franja d'edat té unes característiques i unes necessitats concretes, és necessari analitzar que és el que s'està realitzant a Palau-solità i Plegamans dirigit al col·lectiu d'infància i prioritzar una franja d'edat per tal de concretar la intervenció i aprofundir en les necessitats i característiques concretes.

Des de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans es realitzen diferents accions o projectes que es troben recollits al *Programa de prevenció de drogues i riscos associats*.

Aquests estan adreçats a la població del municipi: infants, joves, adults i gent gran, alguns són exclusius per a cada sector generacional i d'altres són transversals. Tot i que el nom del programa està associat al món de les drogues, recull també altres accions que no tenen perquè estar lligades a aquesta temàtica. Cada acció o programa té els seus propis objectius que van des de cobrir necessitats, oferir activitats lúdiques, potenciar l'activitat cultural, sensibilitzar a la població envers certes temàtiques, entre d'altres. Molts d'aquests potencien, ja sigui de manera directa o indirecta, la cohesió social i les relacions interpersonals entre residents del municipi.

Posteriorment, s'explicaran més detalladament els programes i accions que es realitzen en l'àmbit d'infància.

A l'any 2012, s'han realitzat el següent nombre d'accions i projectes en funció de la franja d'edat:

<i>Àmbit d'infància: 6 projectes o accions</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Activitats esportives municipals • Psicojove • Programa d'Educació Viària • Dinàmica per pares i mares de nens de 3 a 6 anys • Tallers formatius per pares i mares de l'escola bressol • Berenars pedagògics
<i>Àmbit de joventut: 24 projectes o accions</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Psicojove • Psicodona • Tallers als centres educatius • Obres de teatre • Dia mundial sobre l'alcohol • Dia mundial sobre el tabac • Dia mundial sobre la violència envers les dones • Setmana de les dones • Fem imatge • Joves Peers

- Curs d'agents de salut jove
- Karpasana de Festa Major
- Programa Salut i Escola
- OAJ: Oficina d'Assessorament Jove
- Cine Fòrum
- Butlletí digital: Salut Jove
- Exposicions
- PIDCES: Punt d'Informació i Dinamització als Centres d'Educació Secundària
- La setmana rodona
- Activitats esportives municipals
- Programa d'Educació Viària
- Setmana de la mobilitat
- Taller de prevenció del tabac
- Taller de prevenció del consum de cànnabis
- Taller de seguretat i salut en l'oci nocturn

Àmbit d'adulthood: 11 projectes o accions

- Psicodona
- Dia mundial sobre l'alcohol
- Dia mundial sobre el tabac
- Dia mundial contra la violència envers les dones
- Setmana de les dones
- Exposicions
- Activitats esportives municipals
- Taller pràctic per aprendre a posar normes i límits als nostres fills
- Com parlar de sexualitat amb adolescents
- Seguretat i salut en l'oci nocturn
- Formació a mida (Protocol de detecció de casos del'institut)

Àmbit de vellesa:8 projectes o accions
<ul style="list-style-type: none"> • Activitats esportives municipals • Seguretat i salut en l'oci nocturn • Exposicions • Dia mundial sobre l'alcohol • Dia mundial sobre el tabac • Dia mundial contra la violència envers les dones • Setmana de les dones

Taula 1. Accions i projectes del “Programa de prevenció de drogues i riscos associats” de l’Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

L'àmbit de joventut és el que més s'ha abordat a l'hora de realitzar accions i projectes, seguit de l'àmbit d'adulesa, posteriorment de l'àmbit de vellesa i, finalment, l'àmbit d'infància és el que s'ha treballat menys de les quatre franges d'edat existents.

A més, a part de les accions i projectes que inclou aquest programa, al municipi trobem d'altres com ara l'associació *dones per les dones*, el casal de la gent gran, ADISPAP (associació de persones amb discapacitat de Palau-solità i Plegamans), APAFI (associació d'afectats de fibromiàlgia i fatiga crònica de Palau-solità i Plegamans), l'Aula Oberta, servei per infants i adolescents on es realitza reforç escolar, entre d'altres.

Centrant-nos en l'àmbit d'infància, de les activitats que es realitzen:

Dos activitats van dirigides als infants de les escoles bressol del municipi:
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Berenars pedagògics</u>: adreçat als pares i mares dels alumnes de l'escola bressol, es realitza un cop per trimestre amb cadascun dels nivells o edats. En aquest espai els pares i mares poden compartir les seves inquietuds, dubtes i qüestions amb els altres i amb la tutora, que reconduïx quan cal la temàtica i fomenta el diàleg i la participació.

<ul style="list-style-type: none"> • <u>Tallers formatius per pares i mares de l'escola bressol</u>: adreçat als pares i mares dels alumnes de l'escola bressol, dura tres sessions formatives. En aquestes sessions es treballen les etapes evolutives dels infants de 0 a 18 mesos i de 18 a 36 mesos, on es tracten temàtiques com els hàbits, límits, joc, relacions socials, etc.
<p>Tres activitats van dirigides als infants de 3 a 6 anys (P-3, P-4 i P-5):</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinàmica de grup per pares i mares de nens de 3 a 6 anys</u>: adreçat als pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, dura 5 sessions formatives. Aquesta dinàmica oferiria eines als pares i mares per reforçar el seu rol parental i marental, a la vegada que es proporcionava informació per adquirir una major comprensió dels fills/es. • <u>Psicojove</u>: servei format per un equip de psicòlogues que es coordina amb Serveis Socials per atendre als usuaris de 3 a 17 anys que necessitin un seguiment psicològic. Els casos es deriven des de Serveis Socials, l'EAP (Equip d'Atenció Psicopedagògica), l'escola o l'institut. Aquest servei es realitza durant tot l'any. • <u>Activitats esportives municipals</u>: per a tota la població a partir dels 3 anys. Activitats dirigides per a la pràctica de l'esport i els hàbits saludables.
<p>Quatre activitats van dirigides als infants de 6 a 12 anys:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Programa d'Educació Viària</u>: desenvolupat per la Policia Local durant tot el curs escolar, on es realitza un treball preventiu pel que fa a l'educació viària. • <u>Activitats esportives municipals</u> • <u>Psicojove</u> • <u>Aula oberta</u>: atén infants de 1r de primària fins a l'ESO derivats des de serveis socials, les escoles o l'institut i es realitza durant tot el curs escolar. A través d'aquest servei els infants fan reforç escolar i es treballen hàbits d'estudi, habilitats socials, relacions socials, entre d'altres. Actualment, hi ha tres grups que fan dues sessions setmanals de dues hores per sessió, repartides de dilluns a divendres.

Taula 2. Accions i projectes de l'àmbit d'infància del "Programa de prevenció de drogues i riscos associats".

Després d'explicar les accions i projectes dirigits a l'àmbit d'infància en funció de les franges d'edat (infants de les escoles bressol; infants de P-3, P-4 i P-5; i infants de 1r a 6é de primària), es pot comprovar que l'àmbit de 6 a 12 anys és el que disposa de més accions i/o projectes (dos són exclusivament per aquesta franja d'edat) i que, tot i que a

L'escola bressol només se'n realitzen dos, aquests van dirigits únicament a aquesta franja d'edat, mentre que pel que fa als infants de 3 a 6 anys, només es realitza un projecte o acció exclusiu per aquests, que dura cinc sessions.

No obstant, tot i que la intervenció es realitzarà amb el col·lectiu d'infants de 3 a 6 anys, encara que el grup de 6 a 12 disposa de quatre activitats (dos d'elles exclusives per aquest grup), aquestes no aprofundeixen de manera concreta i directa temàtiques com les que recollirà la intervenció que es proposarà. Per aquest motiu, en funció de l'evolució i dels resultats d'aquesta intervenció es poden realitzar després xarrades i sessions informatives per al col·lectiu de 6 a 12 anys i els seus pares i mares per conèixer les seves demandes i necessitats i, en funció d'aquestes, valorar una possible intervenció centrada en aquest col·lectiu per tractar temàtiques del seu interès, tal i com es farà amb el col·lectiu de 3 a 6 anys i els seus pares i mares.

Per altra banda, Cèlia Camarasa, la terapeuta del departament "Serveis de Prevenció, Orientació i Suport Terapèutic Socioeducatiu a les Famílies" d'EDUVIC, que va dur a terme la dinàmica de grup per pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, després de realitzar l'avaluació de la dinàmica amb els pares i mares (*veure annex 2*), va fer la devolució sobre la seva visió professional a l'educadora social de l'àmbit d'infància de serveis socials i a l'estudiant de pràctiques de la Facultat Pere Tarrés.

Cèlia Camarasa va concloure que s'havia fet curt el taller, tant pels pares i mares com per ella, i creia que s'hauria de repetir aquesta formació, tractant temes en la línia dels que havien treballat al taller o d'altres temàtiques relacionades amb els fills/es. Considerava que el clima que es va crear de participació i d'acompanyament mutu, on els propis pares i mares donaven la seva opinió sobre situacions que explicaven altres participants, va ser molt interessant i afirmava que per als pares i mares és important que disposin d'un espai on compartir experiències i punts de vista amb altres persones que es troben en la mateixa situació.

A més, a l'enquesta que els hi va passar als pares i mares que havien assistit, a la pregunta sobre si repetirien un taller d'aquest tipus o semblant, un 16,6% va respondre *força* i un 83,3% va respondre *molt*.

Tenint en compte els resultats de l'enquesta del curs realitzat per Cèlia Camarasa i els de l'enquesta proporcionada als pares i mares de la franja d'edat d'infants de 3 a 6 anys on expressaven el seu desig d'obtenir informació i seleccionaven temes del seu interès,

s'haurien d'oferir més cursos formatius per aquest col·lectiu per tal de poder arribar a un nombre més alt de pares i mares i, així, donar resposta a la seva demanda. No es tracta de repetir la formació realitzada per aquesta professional, sinó d'ampliar-la per tractar altres continguts per tal d'arribar a més població i poder respondre a les seves demandes.

2.1.3 Marc teòric

Desenvolupament vital dels infants de 3 a 6 anys

D'acord amb la definició que utilitza González, E. (2000)², elaborada Baltes, Reese i Nesselroade (1981), sobre el concepte de psicologia del desenvolupament, s'entén aquesta com “aquella disciplina que es centra en la descripció, explicació i modificació dels processos evolutius en el curs de la vida humana des del naixement fins la mort” (González, E., 2000, p.19). En altres paraules, la psicologia del desenvolupament és aquella ciència o disciplina que estudia els diferents canvis, tant biològics com ambientals, que sorgeixen en el comportament humà al llarg del seu cicle vital. Dins d'aquesta disciplina s'han realitzat diferents estudis i teories que expliquen el desenvolupament que realitzen els éssers humans al llarg de la seva vida.

La duració de la infància dels éssers humans és major a la d'altres espècies de mamífers. En la infància, les persones es troben desprotegides, incapaces de sobreviure sense l'ajuda parental o social. Dins d'aquest període, es reben mitjans fonamentals per la subsistència, així com també preparacions i competències que altres adults, sobretot els pares i mares, transmeten els coneixements i habilitats que ells han après anteriorment a través de la via educativa.

Són diversos els factors que influeixen en el procés evolutiu dels infants. Per una banda, trobem les **bases genètiques** de la persona, que inclouen característiques com ara el color dels cabells o la intel·ligència, entre d'altres.

Per altra banda, trobem els **factors socials** que envolten a la persona, és a dir, el seu context. Prenent per referència el model ecològic de Bronfenbrenner, explicat per Ross Vasta, Marshall M. Haith i Scott A. Miller (1996)³, podem comprendre el desenvolupament dels infants tenint en compte la interacció de les característiques d'aquest amb el seu entorn.

Bronfenbrenner (1979) descriu les característiques personals dels infants com *instigadores del desenvolupament*, característiques que poden influir en altres persones. Dins d'aquest grup formen part l'aparença física, les habilitats socials, les capacitats intel·lectuals i la personalitat de l'infant.

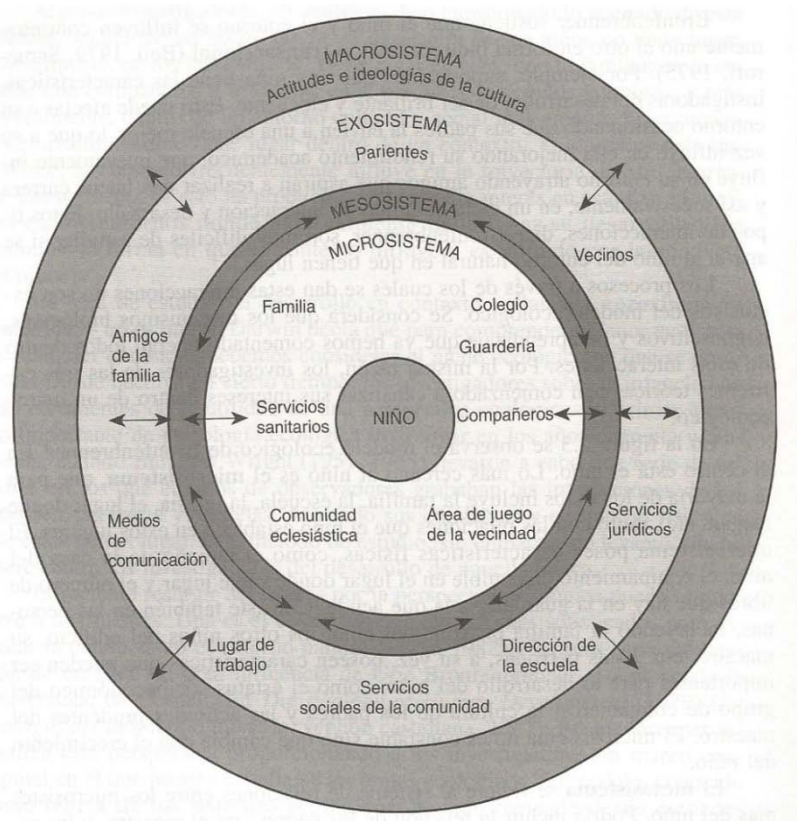
---

²González, E. (2000). *Psicología del ciclo vital*. Madrid: Editorial CCS.

³Vasta, R., Haith, M. i Miller, S. (1996). *Psicología infantil*. Barcelona: Ariel.

Aquestes característiques *instigadores del desenvolupament* estan en contacte permanent amb el seu entorn, de manera que s'influeixen mútuament. Per exemple, si un nen o nena té com a característiques *instigadores del desenvolupament* una intel·ligència superior a la mitjana, pot afectar al seu entorn fent que els seus pares l'enviïn a una escola millor per a que pugui millorar el seu rendiment acadèmic, a la vegada influirà en el seu entorn d'amics ja que es relacionarà amb altres perfils i així successivament. Si no tenim en compte la interacció de les característiques personals dels infants amb el seu entorn, difícilment podrem conèixer amb profunditat el seu desenvolupament vital.

A la següent figura s'observen les parts que formen el model ecològic de Bronfenbrenner:

Imatge 1. "Modelo ecológico del entorno de Bronfenbrenner". Extret del capítol 2: "Teorías del desarrollo infantil", pàgina 48 del llibre "Psicología infantil" (1996) dels autors Vasta, R., Haith, M. i. Miller, S.

Al centre de la figura es troba l'infant i el que és més proper a ell és el **microsistema**. Dins d'aquest, per la majoria d'infants, s'inclou a la família, l'escola, el lloc on juguen habitualment, l'església (tot i que a l'actualitat, el pes de l'església ha disminuït i probablement no estaria situat en aquest sistema), entre d'altres, així com també s'inclouen les diferents relacions que estableix l'infant en aquests llocs. És a dir, el microsistema engloba també característiques físiques, com ara l'equipament i les mesures de la casa on viu, del lloc on juga, de l'escola, etc. i, a més a més, hi apareixen les persones més pròximes a l'infant: la família propera, veïns, professors, companys... Les característiques d'aquestes persones, com ara la cultura dels pares, les actituds dels professors, l'estatus socioeconòmic dels companys, etc., són importants pel desenvolupament de l'infant, ja que influiran en la seva evolució.

A continuació trobem el **mesosistema**, que fa referència al sistema de relacions entre els microsistemes de l'infant. En aquest sistema pot aparèixer la relació dels pares amb els professors, les relacions entre els germans/es de l'infant i els veïns, entre d'altres. Com més alt sigui el nivell de connexió entre els sistemes, més probable és que el desenvolupament de l'infant tingui una base clara i estable.

El tercer sistema que observem en relació a l'infant és l'**exosistema**. Aquest fa referència a l'escenari social que pot influir en el desenvolupament de l'infant, tot i que l'infant no hi participa d'una manera directa. Formen part d'aquest sistema el govern local, que, per exemple, pot canviar la legislació sobre quina tipologia de famílies pot acollir-se a les prestacions socials; el consell de direcció de l'escola, que determina el pressupost dels nous llibres de text i equipaments; el lloc de treball dels pares, en el qual el salari pot ser un o un d'altre o poden disposar de guarderies dins del mateix lloc de treball; etc.

Finalment, trobem el **macrosistema**, referit a la cultura o cultures en les que viu l'infant. El macrosistema influeix en l'infant a través de les seves creences, actituds i tradicions. Aquest context pot influir en tots els aspectes de la conducta i desenvolupament de l'infant.

A través del model ecològic de Bronfenbrenner (1979), podem comprovar com no són únicament els factors biològics d'un infant els que condicionaran el seu desenvolupament, sinó que el context en el qual realitza el desenvolupament també influirà. A més, mitjançant aquest model podem classificar els diferents elements que

formen el context de l'infant i conèixer de quina manera l'afecta, ja sigui de manera directa o indirecta.

Per tant, per tal de poder conèixer com és el desenvolupament dels infants, cal tenir en compte el seu context i els actors i factors que en formen part. Només si tenim en compte tots els factors que els envolten, podrem entendre els seus processos vitals

Generalment, les etapes del cicle vital es divideixen en infància, adolescència, edat adulta o joventut i vellesa. No obstant, dins de cada etapa poden aparèixer diferents períodes, en funció dels canvis en el desenvolupament. Això succeeix, sobretot, en la infància ja que és l'etapa en la que apareixen més canvis.

Prenent per referència l'explicació de Rice, P. (1997)⁴ sobre la teoriapsicosocial d'Erikson, el desenvolupament dels éssers humans es divideix en vuit etapes:

1. Confiança vs. desconfiança (0-1 any).
2. Autonomia vs. vergonya (2-3 anys).
3. Iniciativa vs. culpa (3-6 anys).
4. Destresa vs. inferioritat (6/7-12 anys).
5. Identitat vs. confusió de rols (adolescència).
6. Intimitat vs. aïllament (adult jove).
7. Generativitat vs. estancament (adult mitjà).
8. Integritat del jo vs. desesperació (adult vell).

En cadascuna d'aquestes etapes apareix un repte o crisi, on els progressos de les persones estan determinats per l'èxit o el fracàs en el repte de cada etapa.

Centrant-nos en la tercera etapa d'iniciativa vs. culpa, que engloba l'edat dels 3 als 6 anys, aquesta consisteix en aprendre a tenir iniciativa sense caure en la culpa exagerada. La iniciativa és una resposta positiva davant dels reptes del món, assumint responsabilitats, aprenent noves habilitats, adquirint autonomia i sentint-se útil. En aquesta etapa, el paper dels pares juga un paper fonamental a l'hora de despertar la fantasia, la curiositat i la imaginació de l'infant.

Per aconseguir que l'infant superi aquesta etapa, és necessari recolzar i potenciar la seva autonomia, tenint en compte una sèrie de normes. És per això que l'etapa anterior dels 2

---

⁴Rice, P. (1997). *DesarrolloHumano. Estudio del ciclo vital*. Mèxic: PearsonEducación.

als 3 anys, autonomia vs. vergonya, segueix formant part de l'evolució actual de l'infant. En aquesta segona etapa evolutiva, els infants comencen a afirmar la seva independència (caminant lluny dels pares, escollint quina joguina vol, quina roba vol posar-se, que vol menjar, etc.). En aquest cas, el paper dels pares és també fonamental per animar a l'infant a adquirir autonomia i que pugui començar a guanyar confiança en ell mateix, enlloc de controlar excessivament el seu comportament i que l'infant caigui en el pol de la vergonya i generi una dependència cap als altres.

Si l'infant de 3 a 6 anys ha superat la segona etapa, podrà afrontar millor la tercera que és en la que es troba. No obstant, els pares han de seguir potenciant l'autonomia de l'infant per a que pugui guanyar confiança i vulgui conèixer el seu entorn per ell mateix a través de la iniciativa.

L'infant ha de poder trobar l'equilibri entre iniciativa i culpa, de tal manera que no caigui en una excessiva iniciativa, on només pensi en els seus propis interessos sense tenir en compte que ha de fer per aconseguir els seus objectius, ni tampoc caigui en una excessiva culpa, on es senti culpable a la mínima acció que realitzi, fins i tot respecte els seus sentiments.

A l'etapa definida per Erikson que engloba l'edat de 3 a 6 anys, així com en l'etapa dels 2-3 anys i també en les altres, podem comprovar com no només té en compte els factors biològics pel que fa al desenvolupament vital, que apareix en funció de l'edat i dels canvis que sorgeixen amb la maduració, sinó que els factors socials juguen un paper important. En aquest cas, és la família, sobretot, la que més influirà en la superació d'aquest repte o crisi, tot i que també poden influir altres agents.

Relacionant aquesta etapa amb el model ecològic de Bronfenbrenner, el seu microsistema seria determinant a l'hora de trobar l'equilibri entre la iniciativa i la culpabilitat.

A més, seguint amb el llibre de Rice, P. (1997), l'infant de 3 a 6 anys es troba en l'estadi del personalisme, establert per Wallon (1952), on comença a prendre consciència i afirma la seva personalitat, és a dir, comença a construir el "jo". És per això que superar l'etapa d'iniciativa vs. culpa serà fonamental en la definició i construcció de la personalitat de l'infant, en el seu "jo".

D'acord amb Peñacoba, C., Álvarez, E. i Lázaro, L. (2006)⁵, el desenvolupament dels infants d'entre 2/3 a 6 anys pot dividir-se en tres grans àrees: el desenvolupament motor, el desenvolupament cognitiu i el desenvolupament social. A continuació, exposaré breument els elements principals que desenvolupen els infants en cadascuna de les àrees.

a) DESENVOLUPAMENT MOTOR

El desenvolupament motor té una evolució important durant aquest període ja que l'infant adquireix diferents destreses motrius. En aquesta etapa l'infant adquireix el seu esquema corporal, és a dir, la representació del seu propi cos, de les seves possibilitats i limitacions motores. A més, s'estableix el domini dreta-esquerra.

Entre els 2 i els 3 anys l'infant és capaç de córrer, mantenir-se durant pocs segons sobre el mateix peu, llançar una pilota amb la mà sense moure els peus, utilitzar una cullera per menjar i fer gargots.

Entre els 3 i els 4 anys, l'infant ja pot pujar escales sense necessitat de recolzar-se, saltar sobre un únic peu, saltar entre 40 i 60 centímetres de longitud, muntar en tricicle, tallar paper amb les tisores, rentar-se les dents, posar-se una samarreta, botonar, dibuixar línies i contorns i copiar un cercle.

Entre els 4 i els 5 anys, l'infant ja pot baixar escales sense recolzar-se, córrer sobre un únic peu, saltar entre 60 i 80 centímetres, vestir-se sense ajuda, doblegar paper i pintar formes simples, utilitzar la forquilla per menjar i copiar un quadrat.

Entre els 5 i els 6 anys, l'infant pot muntar en bicicleta i patinar, córrer amb facilitat, saltar uns 30 centímetres en altura i gairebé 1 metre en longitud, llançar una pilota i agafar-la com un adult, fer servir un ganivet i d'altres eines (martell, tornavís, etc.), escriure alguns números i lletres i copiar un triangle.

b) DESENVOLUPAMENT COGNITIU

Intel·ligència preoperatòria

Piaget situa als infants d'aquesta edat al període preoperatori. Entre els 2 i els 4 anys, l'infant comença a tenir capacitat de representació i a interioritzar els esquemes d'acció. Entre els 4 i els 5 anys, es produeixen les organitzacions representatives a partir de

---

⁵Peñacoba, C., Álvarez, E. i Lázaro, L. (2006). *Teoría y práctica de Psicología del desarrollo*. Madrid: Editorial universitària Ramón Areces.

configuracions estàtiques o a partir de l'assimilació de les pròpies accions. A partir dels 5 anys, apareixen les regulacions representatives articulades.

Desenvolupament de l'atenció

El desenvolupament de l'atenció s'adquireix de manera gradual i és fonamental a l'hora de processar informació. A partir dels 2 anys, la capacitat atencional adquireix control, adaptació i planificació. Cap als 4 anys, la planificació evoluciona i l'infant pot pensar abans la seqüència d'accions que vol realitzar. Als 5 o 6 anys, pot prestar atenció en una mateixa activitat durant uns set minuts.

Formació d'esquemes i categories

El desenvolupament dels esquemes i de les categories és fonamental a l'hora de entendre el coneixement que té l'infant sobre la realitat.

Els esquemes són representacions mentals que organitzen el coneixement, els continguts que es guarden a la memòria sobre algun aspecte de la realitat. Hi ha tres tipus d'esquemes: els esquemes d'escena, que són coneixements sobre les propietats físiques i la seva disposició en l'espai; els esquemes de successos-guions, que fan referència a esdeveniments ordenats de manera temporal; i els esquemes d'històries, que contenen episodis narratius connectats entre sí de manera temporal i causal.

Als 2 anys els infants són capaços de construir esquemes d'escena. Entre els 4 i els 6 anys, elaboren esquemes de successos-guions destacant els fets més importants, deixant de banda altres, i són capaços de recordar històries, sense tenir en compte els aspectes emocionals i les finalitats dels personatges.

Pel que fa a la formació de categories, es poden distingir tres nivells: la categoria bàsica, el nivell més elemental del coneixement (com ara una cullera); la categoria supraordinada, que inclou el coneixement temàtic (per exemple els coberts); i la categoria subordinada, el nivell més complex de coneixement (per exemple el colador). Les categories bàsiques apareixen a l'edat de 2 i 3 anys, seguides per les supraordinades i, per últim, les subordinades entre els 4 i els 6 anys.

Llenguatge

Durant aquesta etapa, la velocitat de l'adquisició de vocabulari augmenta notablement. Entorn als 3 anys, l'infant utilitza els plurals i fan servir correctament alguns verbs i pronoms, així com també poden construir frases subordinades. A partir dels 4 anys, poden ajustar la seva manera de parlar al dirigir-se cap a infants més petits i utilitzar

adequadament adverbis, preposicions, augmentatius i diminutius. Entre els 5 i els 6 anys, comencen a conèixer la fonologia, fet essencial per aprendre a llegir i escriure.

Els pares i mares poden contribuir al desenvolupament dels infants ensenyant-los a explicar històries, ajudar-los a expressar verbalment pensaments i sentiments i llegir contes conjuntament.

Autoconcepte

L'infant comença a definir la imatge que té sobre ell mateix, el conjunt de característiques que el defineixen i el diferencien dels altres.

Entre els 3 i els 4 anys, les descripcions que fan els infants són sobre aspectes simples i globals: bo, dolent, petit, gran, etc.

Entre els 4 i els 6 anys, l'autoconcepte és més complex, l'infant integra diferents dimensions i continguts: alguns cops són bo però altres cops són dolent.

El dibuix

El dibuix és un mitjà per representar la realitat que ens envolta. A través del dibuix l'infant pot expressar sentiments i desitjos i coordinar els seus moviments, a la vegada que és un espai lúdic on l'infant pot gaudir i potenciar la seva imaginació. A més, és un indicador del desenvolupament intel·lectual i cognitiu de l'infant.

c) DESENVOLUPAMENT SOCIAL

Consciència de gènere

La consciència de gènere té un paper fonamental dins la formació de l'autoconcepte infantil. A partir del coneixement progressiu del que l'entorn espera de l'infant i considera que és adequat, s'adopta el rol de gènere.

Als 2 anys i mig, l'infant és capaç de reconèixer el gènere al que pertany ell i els altres. Entre els 3 i els 4 anys, entenen que el gènere és una característica permanent i creuen que és invariable, a no ser que canviïn els aspectes externs. Als 6 anys, ja són conscients de que el gènere és un tret invariable, fins i tot si canvien els aspectes externs.

Relacions interpersonals

L'infant de 2 anys ja són capaços d'incloure dins del seu llenguatge termes que fan referència a característiques i estats d'ells mateixos i d'altres persones, com ara "la Laura està trista". Entén el concepte d'amistat en funció de la proximitat física, per ell els amics són aquells que es troben a prop seu o amb els quals juga habitualment.

A partir dels 4 anys, l'infant pot comprendre com es senten les persones que l'envolten i entén que els altres poden tenir opinions i pensaments que no coincideixin amb els seus. L'infant canvia la visió d'amistat i entén per amics aquells amb els que es diverteix, els que l'ajuden o li deixen coses.

Als 5 anys, l'infant és capaç d'enganyar intencionalment per aconseguir un propòsit. A més, la capacitat imaginativa i de simulació augmenta. La concepció que té l'infant segueix sent la mateixa que als 4 anys.

El joc

El joc és l'activitat que més agrada als infants de 3 a 6 anys, a la que dediquen gran part del seu temps i, per tant, és un aspecte molt important en la vida dels infants.

A través del joc poden aprendre, representar conductes o situacions que observen a la realitat, relacionar-se amb altres infants, etc.

Finalment, per concloure amb aquest apartat destacar que tot i que els factors biològics condicionen el desenvolupament vital dels éssers humans, l'entorn que els envolta influeix en gran part en l'evolució dels diferents canvis i reptes que van apareixent al llarg de la vida, sobretot en el cas dels infants.

Necessitats de la infància i l'adolescència

Felix López (2008) estableix una sèrie de necessitats de naturalesa biològica, cognitiva i emocional-social que tenen els infants i que serveixen de referència per a pares/mares i professionals. La consideració d'aquestes necessitats implica crear, desenvolupar i potenciar les condicions necessàries per a que l'infant arribi al seu benestar i s'evitin riscos que poden perjudicar-lo. Al següent quadre queda reflectit el que proposa Felix López (2008)⁶:

NECESSITATS BIOLÒGIQUES		
Necessitats	Prevenció	Risc
Naixement desitjat.	Planificació familiar.	Embaràs no desitjat. Mare adolescent o molt gran.
Alimentació.	Alimentació adequada per part de la mare. Lactància materna. Alimentació suficient, variada i adaptada a l'edat.	Ingestió de substàncies que afectin al fetus. Desnutrició o obesitat. Dèficits específics.
Temperatura.	Condicions d'habitatge, vestimenta i escola adequades.	Excés de fred o calor a l'habitatge. Humitat, manca d'higiene. Manca de calçat o vestimenta.
Higiene.	Higiene corporal, a l'habitatge, en l'alimentació, en la vestimenta i en l'entorn.	Brutícia. Contaminació de l'entorn. Gèrmens infecciosos, paràsits i rosegadors.
Son.	Ambient protegit i silencis. Temps de son suficient segons l'edat. Durant tota la nit. Migdiades si es petit.	Inseguretat. Contaminació de sorolls. Interrupcions freqüents. Temps insuficient. Lloc inapropiat.
Activitat física: exercici i joc.	Llibertat de moviment en l'espai. Espai amb objectes, joguines i altres infants. Contacte amb elements natural: aigua, terra, plantes, animals, realització de passejos, etc.	Immobilitat corporal. Absència d'espai, d'objectes o de joguines. Inactivitat. Sedentarisme.

⁶Adaptació de la font: López, F. (2008). Necesidades en la infancia y en la adolescencia: respuesta familiar, escolar y social. Madrid: Piramide

<p>Protecció de riscos reals. Integritat física.</p>	<p>Organització de la llar i de l'escola adequada a la seguretat. Organització de la ciutat per protegir a la infància. Circulació prudent. Coneixement i control sobre les relacions dels infants. Prevenició de la violència.</p>	<p>Accidents domèstics, a l'escola o de circulació. Càstigs físics. Agressions. Guerras.</p>
<p>Salut.</p>	<p>Revisions i vacunacions adequades a l'edat i l'estat de salut. Oci saludable. Ambient sense fum. Educació per a la salut.</p>	<p>Manca de control. Provocació de símptomes. No vacunació. Oci amb alcohol o drogues. Tabaquisme. Embaràs no desitjat. Malalties de transmissió sexual. Estil de vida de risc.</p>
<p>Ambient ecològic adequat.</p>	<p>Cura ambiental. Educació ambiental.</p>	<p>Contaminació d'aire, aigua i altres elements. Vandalisme ambiental.</p>

Taula 3. Necessitats biològiques de la infància.

NECESSITATS COGNITIVES		
Necessitats	Prevenció	Risc
Estimulació sensorial.	Estimular els sentits. Entorn amb quantitat i varietat d'estímuls. Interacció lúdica en la família. Estimulació planificada a l'escola.	Privació o pobresa sensorial. No maduració del cervell. Monotonia d'estímuls. No contingència de la resposta. Currículum escolar no significatiu. Manca d'estimulació lingüística.
Exploració física i social.	Contacte amb l'entorn físic i social ric en objectes, joguines, elements naturals i persones. Exploració d'ambients físics i socials. Oferir seguretat als més petits.	Entorn pobre. No tenir recolzament en l'exploració. No compartir exploracions amb adults i iguals.
Escolarització.	Integració escolar. Escola per a la qualitat de vida i benestar.	No escolarització. Absentisme escolar. Fracàs escolar. No educació per la qualitat de vida i benestar.
Comprensió de la realitat física i social.	Escoltar i respondre de manera contingent en les preguntes. Dir la veritat. Fer-los participar en el coneixement de la vida. Comprensió de la vida, les relacions i els vincles. Transmetre actituds, valors i normes i tolerància amb les discrepàncies i diferències.	No escoltar. No respondre. Respondre en el moment inadequat. Mentir. Ocultar la realitat. Visió pessimista. Valors antisocials. Dogmatisme. Racisme.
Protecció de riscos imaginaris.	Escoltar, comprendre i respondre a les seves pors. Possibilitat d'expressar la pròpia por. Evitar verbalitzacions i conductes que fomentin les pors. Educació per al consum i evitació de continguts violents en els mitjans de comunicació.	No escoltar. No respondre. No tranquil·litzar. Inhibició emocional. Violència verbal. Violència física en l'entorn. Amenaces. Pèrdua de control. Incoherència en la relació. Continguts virtuals violents.

Taula 4. Necessitats cognitives de la infància.

NECESSITATS EMOCIONALS I SOCIALS			
Necessitats		Prevenció	Risc
Socials.	Seguretat emocional.	Estima incondicional. Afecte: contacte, estima i valoració. Capacitat de protecció. Resolució de conflictes amb l'infant, tenint en compte les seves característiques.	Rebuig. Soledat emocional. Absència de figures d'estima. No percebre, no interpretar, no respondre, incoherència en les respostes. Absència de relacions afectives. Manca d'intimitat. Desvalorització. Ineficàcia protectora. Autoritarisme. Amenança de retirada d'amor. No proposar límits. Negligència per amor.
	Xarxa de relacions socials.	Relacions d'amistat i companyerisme entre iguals. Activitats conjuntes de famílies amb fills que són amics. Incorporació a grups o associacions infantils.	Aïllament social. Separacions llargues dels amics. Impossibilitat de contacte amb amics. Aporriment. Companys de risc.
	Participació i autonomia progressives.	Participació en les decisions i en la gestió del que li afecta.	No ser escoltat o No ser tingut en compte. Dependència. Sobrepotecció.
Sexuals.	Curiositat, imitació i contacte.	Respondre a preguntes. Permetre jocs i autoestimulació sexual. Educació sexual. Prevenció d'abusos.	No escoltar o no respondre. Enganyar. Erotofòbia. Castigar manifestacions infantils. Activitat sexual de risc o Abús sexual.

Taula 5. Necessitats emocionals i socials de la infància.

A través d'aquestes tres taules establertes per Felix López (2008), queden recollides no només les necessitats que té un infant a nivell biològic, cognitiu i emocional-social, sinó que recull també aquelles pràctiques que potencien el bon desenvolupament i quines són aquelles pràctiques de risc que poden afectar a l'evolució de l'infant. Per tant, si les necessitats dels infants no queden cobertes d'una manera adequada en els diferents nivells o àrees, existeixen una sèrie de riscos que poden aparèixer i afectar negativament al desenvolupament de l'infant i, en conseqüència, al seu futur.

2.1.4 Enquesta

Per poder conèixer el punt de vista dels pares i mares dels infants de 3 a 6 anys, s'ha elaborat una enquesta a partir d'un enllaç web (*veure annex 3*). A través d'aquesta enquesta es pretén conèixer l'opinió dels pares i mares d'aquests infants i, a la vegada, saber a grans trets quin tipus de relació estableixen amb els seus fills/es. A continuació, s'explicarà que és el que es vol extreure amb la resposta de cadascuna de les preguntes.

A través de les primeres qüestions, concretament les preguntes 1 i 2, es pot conèixer informació bàsica relacionada amb el gènere dels pares i mares, per saber quin grup contesta més nombre d'enquestes; el curs dels seus fills/filles, per comprovar quin grup de pares i mares, en funció de l'edat del seu fill (P-3, P-4 i P-5), respon més. A més, la pregunta 3 permet saber si els infants han assistit o no a una escola bressol i, per tant, han estat abans en un ambient diferent de l'entorn familiar, s'han relacionat amb altres adults i iguals, etc.

Amb la qüestió 4,5,6 i 8, es comprovarà si els pares i mares coneixen alguns aspectes relacionats amb l'etapa vital en la que es troben els seus fills/filles.

A partir de la pregunta 4 s'esbrinarà si són conscients de que l'etapa en la que es troben els seus fills/filles és de les etapes més importants pel que fa a l'adquisició d'aprenentatges.

A través de la pregunta 5, es pot veure si saben quins àmbits o aspectes treballen més els infants de 3 a 6 anys, aspectes relacionats amb el desenvolupament comentat a l'apartat anterior (motor, cognitiu i social).

En quant a la pregunta 6, es comprovarà si els pares i mares saben que els aprenentatges que estan adquirint els infants actualment influiran en el seu futur.

Pel que fa a la pregunta 7, permetrà veure el grau d'importància que els pares i mares es donen a ells mateixos, a l'escola, als amics i companys de classe i als mitjans de comunicació i, així, comprovar si assumeixen el seu paper o deleguen funcions en altres com per exemple l'escola.

De la pregunta 8 a la pregunta 15, es tracten continguts relacionats amb l'educació, els hàbits i les pautes que els pares i mares estableixen amb els seus fills/filles. Com per exemple si tenen en compte la participació de l'infant en el nucli familiar a l'hora de prendre decisions (preguntes 8, 9 i 10), si hi ha o no alguna resposta i quin tipus quan l'infant no actua correctament (pregunta 11), si reforcen positivament i de quina manera

quan l'infant actua bé (pregunta 12), si donen a conèixer com es senten als infants per a que vagin interpretant les emocions (pregunta 13), com actuen davant d'un error del seus fills/filles (pregunta 14) i què fan si l'error és seu (pregunta 15).

Finalment, pel que fa a les preguntes 16, 16.1, 16.2 i 16.3 estan enfocades a conèixer l'opinió dels pares i mares sobre si els agradaria rebre algun tipus d'informació relacionada en l'etapa dels seus fills/filles, si és així quins temes els interessin, com volen que els arribi aquesta informació i qui consideren que l'hauria de rebre.

Per fer arribar l'enquesta als pares i mares, ha sigut necessari posar-se en contacte amb totes les escoles primària del municipi per fer-los arribar l'enquesta. A Palau-solità i Plegamans hi ha cinc escoles de primària, que són: l'Escola Palau, l'Escola Can Cladellas, l'Escola Josep Maria Folch i Torres, l'Escola Can Periquet i l'Escola Marinada. Les quatre primeres són escoles públiques i la darrera, l'Escola Marinada, és concertada.

D'aquestes cinc escoles, es va obtenir resposta de l'Escola Palau, l'Escola Josep Maria Folch i Torres i l'Escola Can Periquet. Aquestes tres van facilitar l'arribada de les enquestes als pares i mares dels infants de P-3, P-4 i P-5, enviant-los per correu l'enllaç web de l'enquesta o penjant l'enllaç a la pàgina web de l'escola.

L'enllaç web de l'enquesta ha estat obert des del dia 4 de desembre de 2012, que es quan aquestes escoles van començar a fer arribar les enquestes als pares i mares, fins el dia 15 de febrer de 2013. Els pares i mares que han contestat l'enquesta han estat 69 persones.

El nombre d'infants de P-3, P-4 i P-5 matriculats a aquestes tres escoles (Escola Palau, Escola Josep Maria Folch i Torres i Escola Can Periquet) és de 301 alumnes. El total d'infants de P-3, P-4 i P-5 de les cinc escoles del municipi és de 525 alumnes.

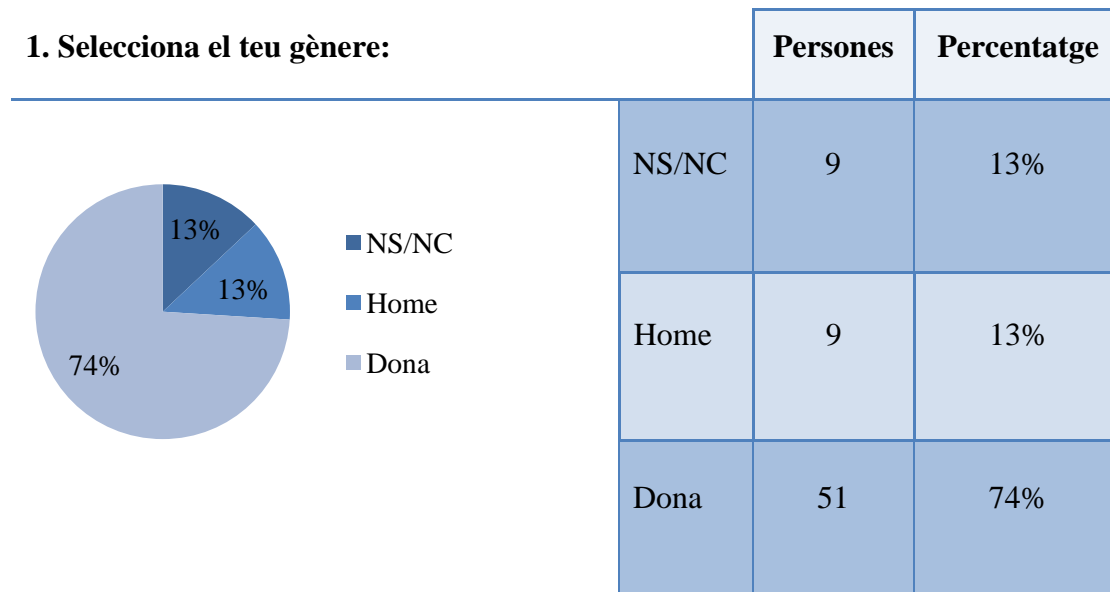
En el quadre de la pàgina següent, queden reflectides aquestes dades. En color gris estan marcades les escoles que han fet arribar l'enquesta als pares i mares.

	P-3	P-4	P-5
Escola Can Cladellas	51	43	52
Escola Can Periquet		21	27
Escola Josep Maria Folch i Torres	49	25	27
Escola Marinada	27	25	26
Escola Palau	51	53	48
TOTAL	178	167	180

Taula6. Infants de P-3, P-4 i P-5 matriculats a les escoles del municipi.

Després de veure el nombre de matriculats de les escoles del municipi i tenint en compte les tres escoles que han fet arribar l'enquesta als pares i mares, el nombre de pares i mares que han contestat l'enquesta és el 23% del nombre d'infants matriculats a les tres escoles. No obstant, cal tenir en compte que alguns d'aquests pares i mares tenen més d'un fill en algun d'aquests tres cursos (P-3, P-4 i P-5). Posteriorment, això queda reflectit als resultats de la pregunta 2 de l'enquesta.

A continuació, apareixen els gràfics que reflecteixen els resultats de l'enquesta i l'anàlisi d'aquests. En alguns dels gràfics no apareix el 100% de les respostes ja que no tothom ha contestat totes les preguntes, així com també hi ha respostes que superen el 100% a l'haver algunes preguntes on es poden seleccionar més d'una resposta.

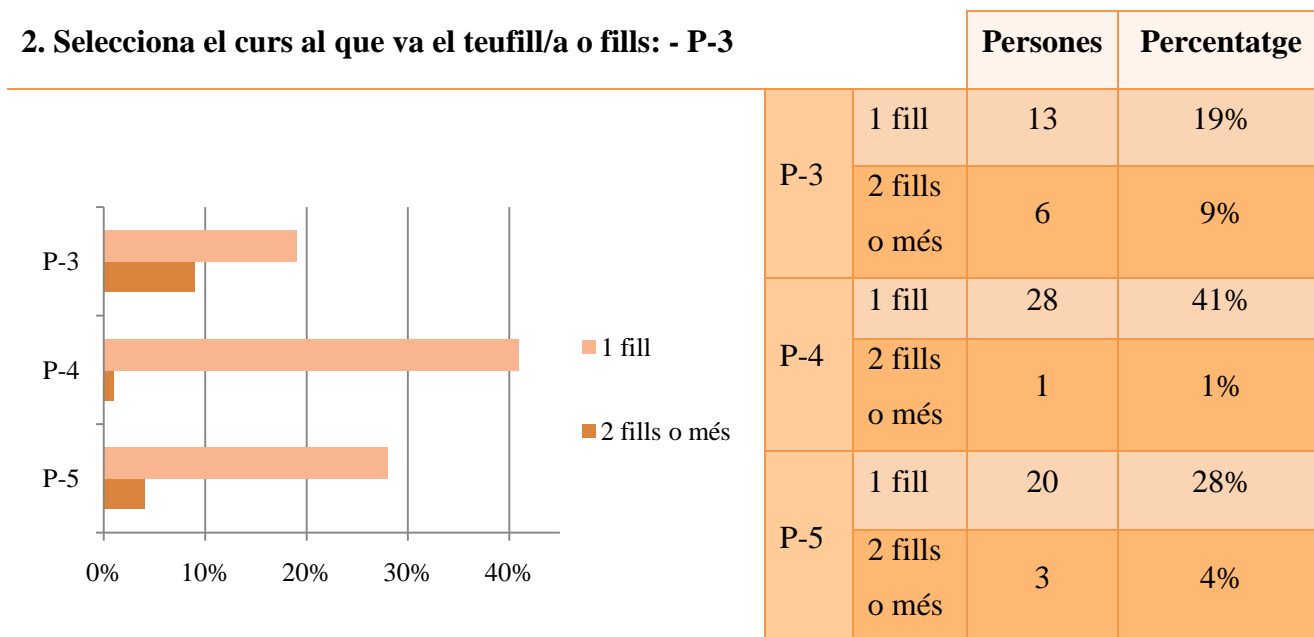
1. Selecciona el teu gènere:

Gràfic 6. Pregunta 1 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

De les 69 persones que han contestat l'enquesta, el nombre de dones és, amb diferència, major al nombre d'homes. A més, 9 persones no s'han identificat en cap dels dos gèneres i han deixat la casella de resposta en blanc.

En definitiva, gairebé una tercera part de les respostes han estat de dones. Per tant, **han contestat moltes més dones que homes.**

2. Selecciona el curs al que va el teu fill/a o fills: - P-3

Gràfic 7. Pregunta 2 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

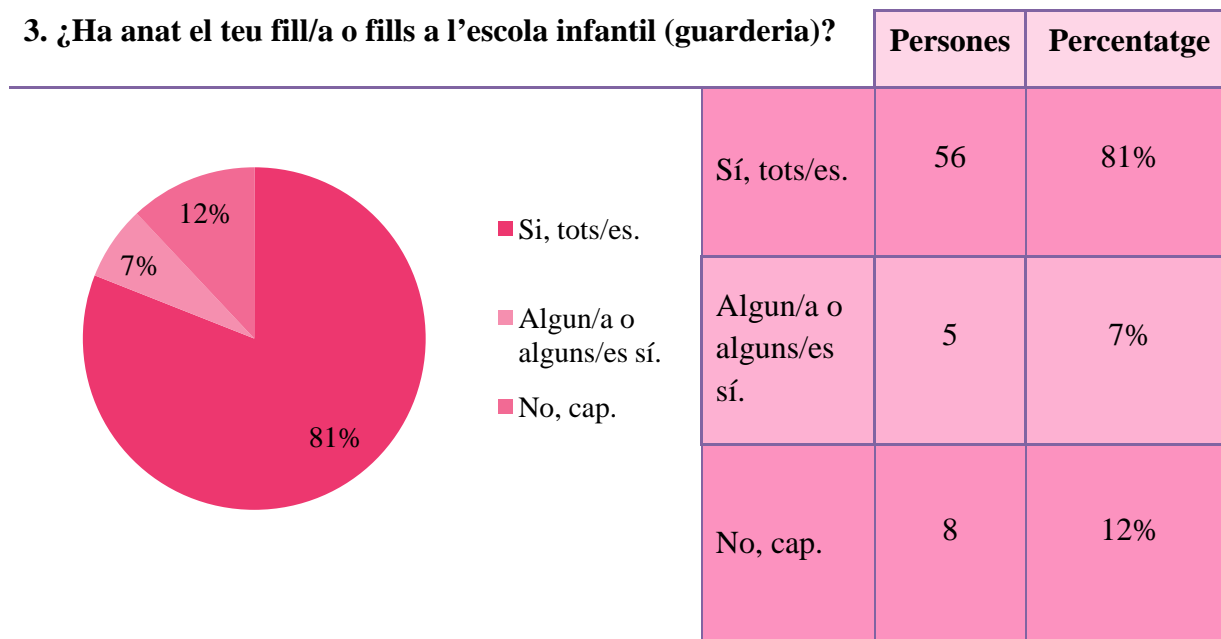
Dels pares i mares que han contestat l'enquesta, un 28% té algun/a fill/a que està cursant P-3. En segon lloc, un 42% té algun/a fill/a fent P-4. Finalment, dels infants que cursen P-5 han contestat un 32% dels pares i mares.

Per altra banda, a P-3 trobem 6 pares i/o mares que tenen dos fills o més a aquest curs. Al curs de P-4, només hi ha un pare/mare que té dos fills o més. Pel que fa al curs de P-5, hi ha 3 pares/mares que tenen dos fills o més.

A grans trets, **s'han obtingut més respostes dels pares i mares dels infants de P-4.**

3. ¿Ha anat el teu fill/a o fills a l'escola infantil (guarderia)?

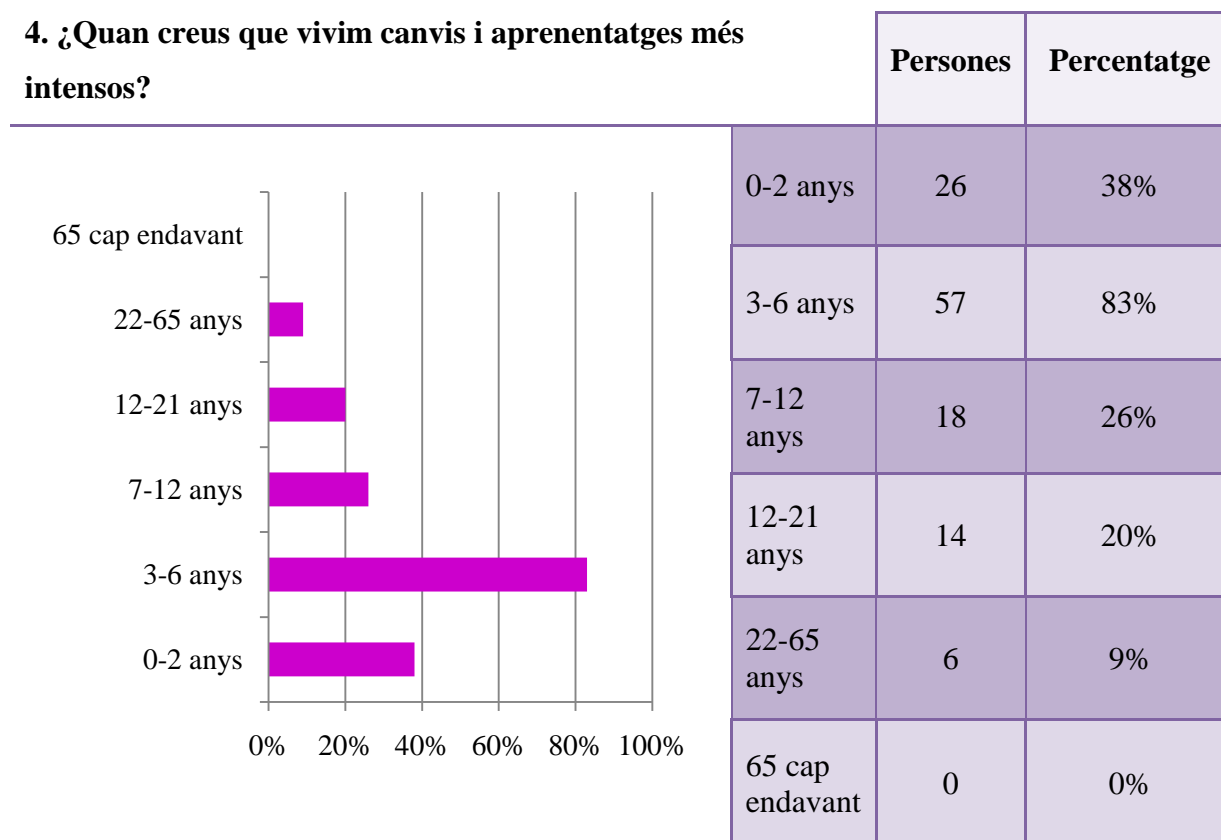
Gràfic 8. Pregunta 3 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

Un 81% dels infants han estat a l'escola bressol. La major part dels infants dels cursos de P-3, P-4 i P-5 han estat abans de l'escola primària a una escola bressol. En canvi, només un 12% mai ha dut al seu fill/a o algun dels seus fills a l'escola bressol i únicament un 7% ha portat a algun/a dels seus fills.

La gran majoria d'aquests infants, a l'haver estat a l'escola bressol ja han estat en contacte amb altres adults diferents a la família, així com també s'han pogut relacionar amb altres iguals i han estat en un context diferent del nucli familiar.

El fet de que els pares/mares d'aquests infants hagin dut als infants a l'escola bressol pot haver estat per diversos motius com ara perquè treballin i no puguin compaginar l'horari laboral per a que l'infant es quedi a casa, perquè els infants comencin a relacionar-se amb altres adults i infants, per establir una rutina diària, per qüestions econòmiques, perquè els avis se'n poden fer càrrec, etc.

4. ¿Quan creus que vivim canvis i aprenentatges més intensos?

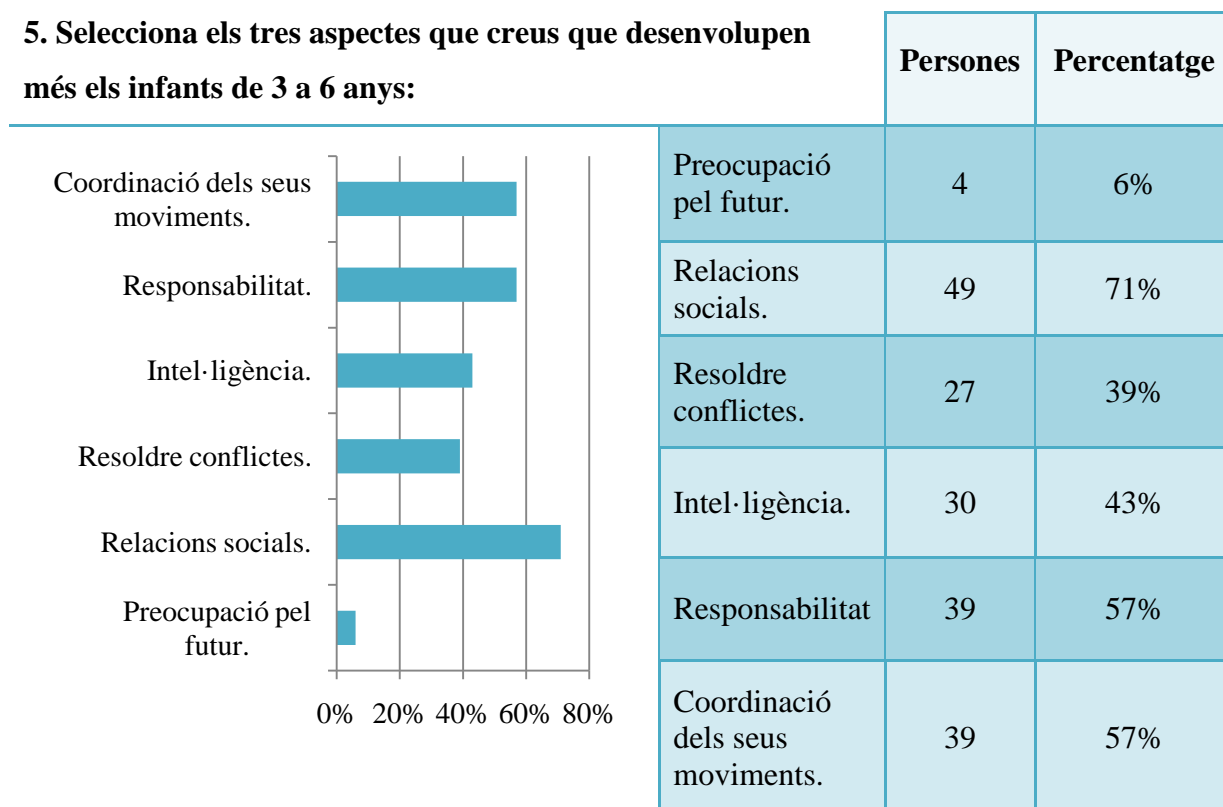
Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

Gràfic 9. Pregunta 4 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El 83% dels pares i mares saben que es produeixen canvis intensos dins l'etapa en la que es troben els seus fills/filles (3-6 anys). Tot i que aquests pares i mares sàpiguen que en aquesta etapa sorgeixen canvis i aprenentatges intensos pels infants, poden desconèixer en quines àrees es produeixen o a quines afecten més. A la següent gràfica queda reflectida aquesta qüestió.

La segona etapa que els pares i mares consideren que també es produeixen canvis intensos és l'etapa dels 0 als 2 anys, amb un 38%, mentre que a l'etapa dels 7 als 12 anys, on sorgeixen reptes i canvis importants de cara al futur de l'infant i la seva manera d'afrontar-lo, ha contestat un 26%.

5. Selecciona els tres aspectes que creus que desenvolupen més els infants de 3 a 6 anys:

Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

Gràfic 10. Pregunta 5 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

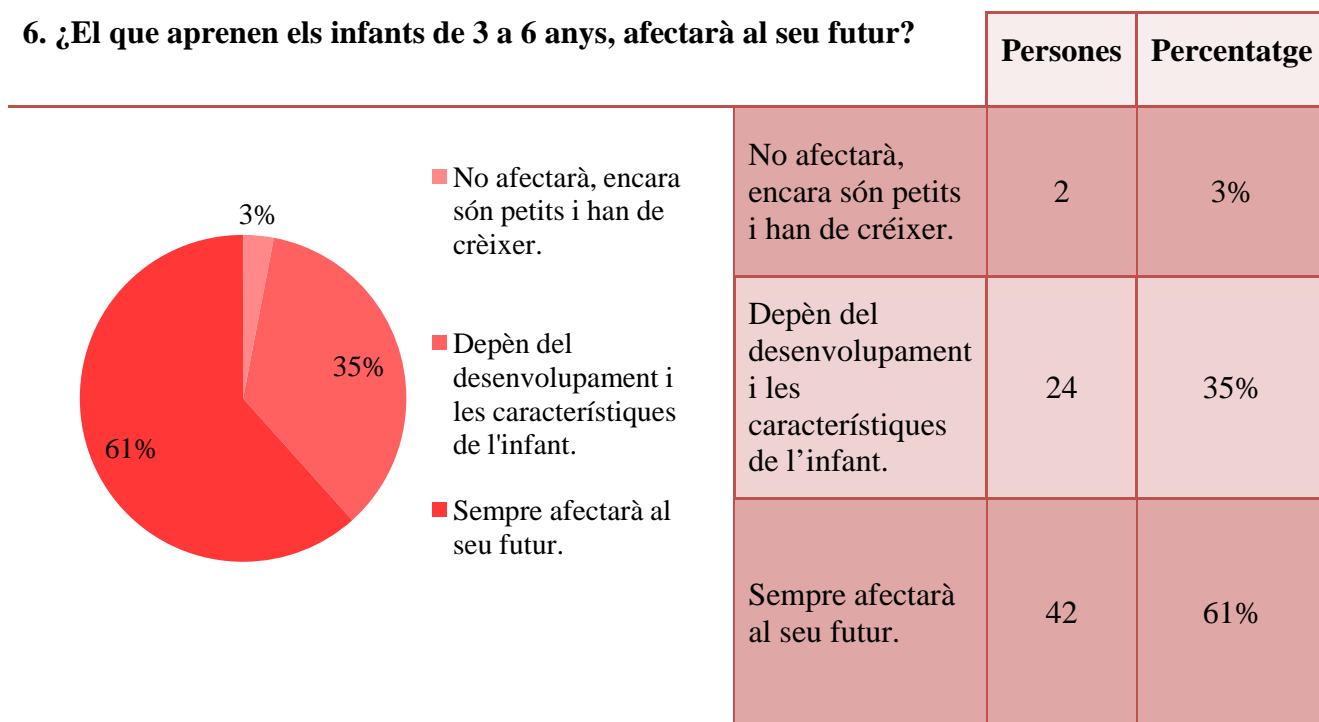
Els tres aspectes que tenen més pes en l'etapa dels 3 als 6 anys, fent referència a la classificació de Peñacoba, C., Álvarez, E. i Lázaro, L. (2006)⁷ comentada anteriorment, són el desenvolupament motor (coordinació dels moviments), el desenvolupament cognitiu (intel·ligència) i el desenvolupament social (relacions socials).

Mentre que sembla que els pares i mares **coneixen la importància de les relacions socials (71%) i la coordinació dels moviments(57%) en aquesta edat, han donat més importància a un altre aspecte abans que la intel·ligència (43%).**

Donen més pes a la responsabilitat (57%) dels infants en aquesta edat, equiparant aquest element al desenvolupament motor, enlloc de tenir en compte la intel·ligència. A més, la diferència entre el nombre de respostes d'intel·ligència (43%) i el nombre de respostes de resolució de conflictes (39%) és gairebé el mateix.

⁷Peñacoba, C., Álvarez, E. i Lázaro, L. (2006). *Teoría y práctica de Psicología del desarrollo*. Madrid: Editorial universitària Ramón Areces.

6. ¿El que aprenen els infants de 3 a 6 anys, afectarà al seu futur?

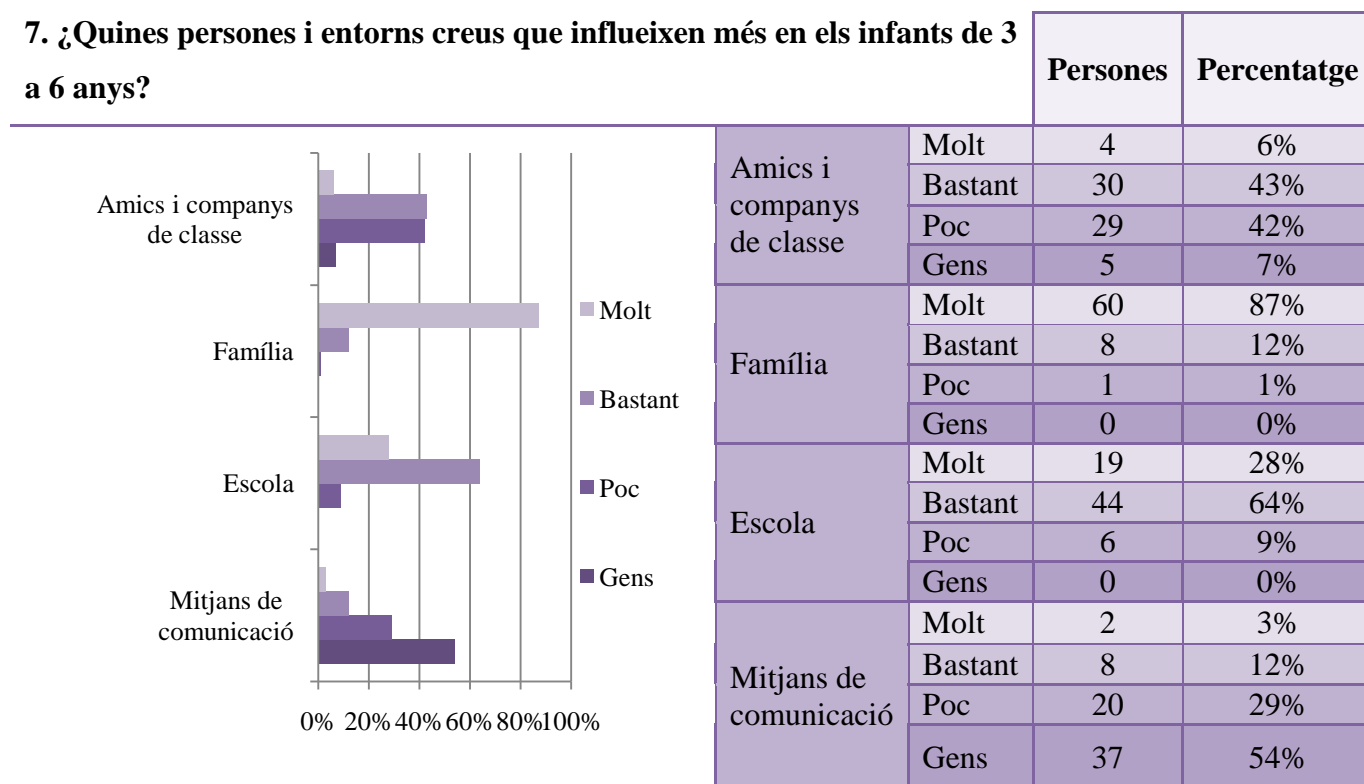
Gràfic 11. Pregunta 6 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El 61% dels pares i mares creu que els aprenentatges dels infants de 3 a 6 anys influiran en el seu futur.

Els aprenentatges dels infants sempre afectaran a la construcció de la seva personalitat i, per tant, sempre influiran de cara al seu futur, ja sigui en major o en menor mesura.

Més de la meitat dels pares són conscients d'aquest fet però un 35% pensa que depèn d'altres factors que els aprenentatges actuals influeixin o no en el futur dels infants i un 3% creu que no afectarà perquè encara han de créixer.

7. ¿Quines persones i entorns creus que influeixen més en els infants de 3 a 6 anys?

Gràfic 12. Pregunta 7 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

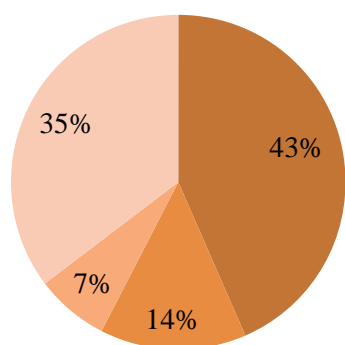
La gran majoria dels pares i mares coneix la importància de la família com a agent més influent en els infants de 3 a 6 anys. **El 87% dels pares i mares han marcat la família com a actor més influent.** No obstant, un 28% ha considerat l'escola com a actor més important pels infants d'aquesta edat, quedant la família en segon terme. Cal destacar que alguns pares/mares han equiparat a l'escola i a la família com a actors més importants (marcant aquests dos actors en el número 4).

El segon agent més influent segons els pares i mares d'aquests infants és l'escola, amb un 64%.

En tercer lloc, trobem als amics i companys de classe amb un 43%, tot i que un 42% els ha considerat com a segon agent més influent.

Finalment, en la darrera posició trobem els mitjans de comunicació amb un 54%, tot i que un 29% l'ha considerat com a tercer actor més influent.

8. Quan haig de prendre decisions:

- Penso en l'interès del meu fill/a o fills abans de decidir
- Escolto al meu fill/a o fills i pactem una decisió.
- Prenc una decisió i li comunico al meu fill/a o fills.
- Escolto al meu fill/a o fills i prenc una decisió.

	Persones	Percentatge
Penso en l'interès del meu fill/a o fills abans de decidir.	30	43%
Escolto al meu fill/a o fills i pactem una decisió.	10	14%
Prenc una decisió i li comunico al meu fill/a o fills.	5	7%
Escolto al meu fill/a o fills i prenc una decisió.	24	35%

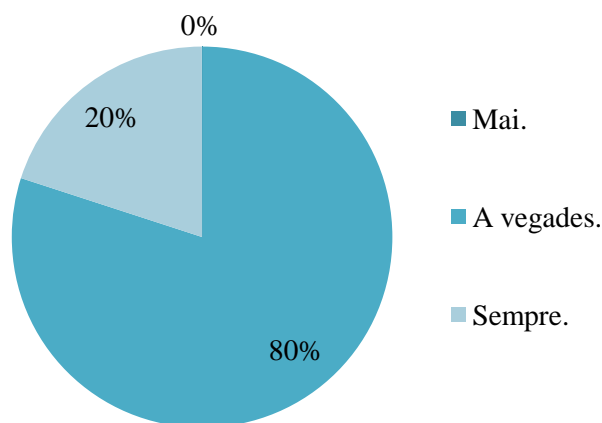
Gràfic 13. Pregunta 8 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El 43% dels pares i mares pensen en l'interès dels seus fills/filles i, després, prenen una decisió.

Un tant per cent més baix, el 35%, escolta als seus fills abans de prendre una decisió, mentre que només un 14% els escolta i pacten una decisió conjuntament i un 7% pren la decisió sense consultar-los.

Per tant, només el 14% participa d'una manera activa en la presa de decisions. La resta no participa, encara que el 43% tingui en compte l'interès dels infants abans de prendre la decisió, no disposen d'un espai on poder expressar la seva opinió i influir, en major o en menor mesura, en la presa de decisions.

9. A casa, l'opinió del teu fill/a o fills influeix quan es prenen decisions?

	Persones	Percentatge
Mai.	0	0%
A vegades.	55	80%
Sempre.	14	20%

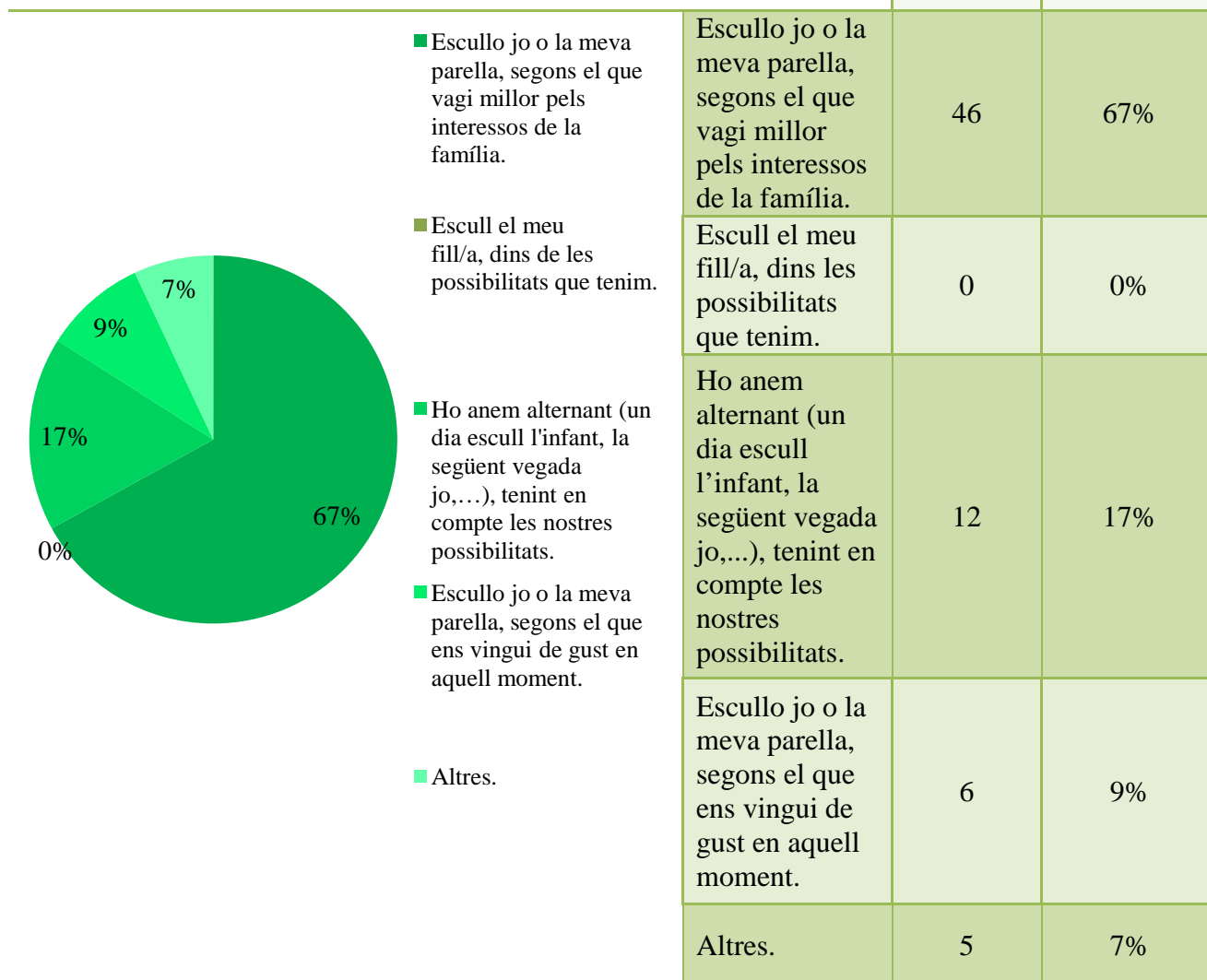
Gràfic 14. Pregunta 9 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El 80% dels pares i mares afirma tenir en compte, a vegades, l'opinió dels seus fills/filles a l'hora de prendre decisions.

El 20% restant afirma tenir-ho en compte sempre. Cap mare o pare ha respost que mai té en compte l'opinió del seu fill/a o fills.

Si comparem aquestes dades amb les de la gràfica anterior i les de la gràfica posterior a aquesta, podem comprovar l'existència d'una incongruència en les respostes. Tot i afirmar en aquesta pregunta que sí que tenen en compte l'opinió dels infants al decidir, la majoria no els pregunta abans de prendre la decisió, sinó que són ells mateixos els qui pensen i valoren que és el millor per a la família, enlloc de donar opció a que els infants puguin ser partícips i puguin començar a adquirir responsabilitat pel que fa a la presa de decisions.

10. Per exemple, quan s’ha de decidir on anar de vacances o que fer al cap de setmana:

Gràfic 15. Pregunta 10 de l’enquesta per a pares i mares d’infants de P-3, P-4 i P-5.

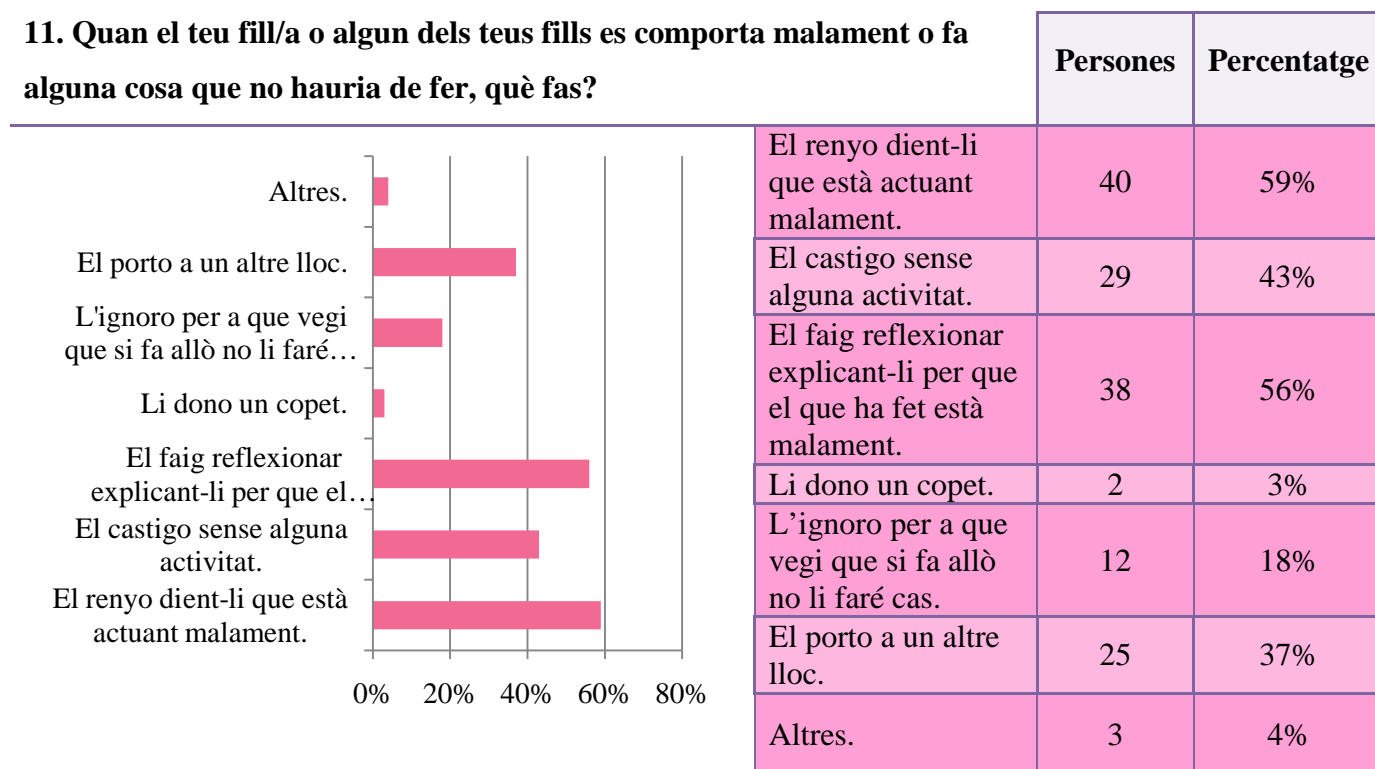
El 67% dels pares i mares escull tenint en compte els interessos familiars.

La gran majoria dels pares/mares pren les decisions en funció del que creuen que anirà millor per a tota la família i un 9% escull en funció del que li vingui de gust a ell/ella o a la seva parella.

Només un 17% fa una roda a l’hora d’escollir el lloc de vacances, donant-li la possibilitat a tots els membres de la família per triar un destí, tenint en compte les possibilitats de poder-ho dur a terme.

11. Quan el teu fill/a o algun dels teus fills es comporta malament o fa alguna cosa que no hauria de fer, què fas?

Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

Gràfic 16. Pregunta 11 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

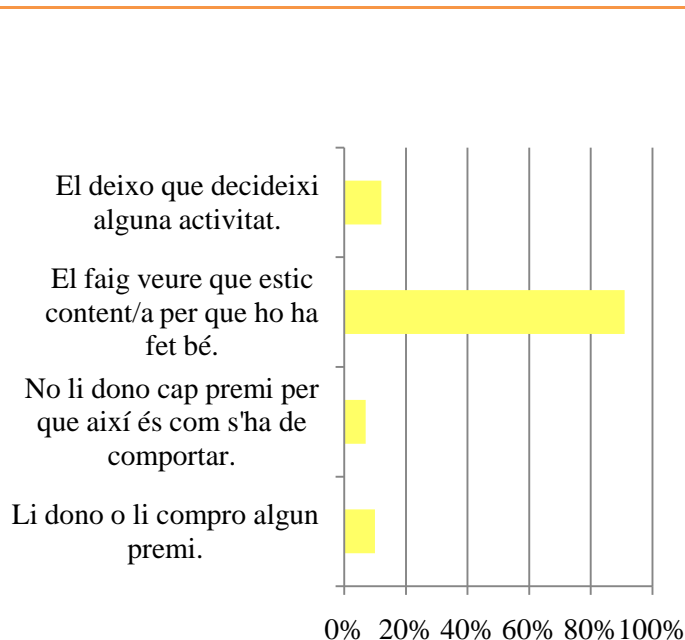
La manera més utilitzada de reaccionar davant d'un mal comportament de l'infant és renyar-lo, dir-li que està malament el que està fent (59%).

En segon lloc, el 56% dels pares i mares fa reflexionar a l'infant explicant-li perquè està actuant malament. El 43% castiga a l'infant sense alguna activitat, el 37% el porta a un altre lloc per a que reflexioni, un 18% l'ignora i, per últim, un 3% li dona un "copet".

Dos persones han contestat que li donen un "copet" a l'infant quan es comporta malament. Aquest no és un mètode adequat d'ensenyament, tot i que aparentment la societat sembla estar cada cop més sensibilitzada pel que fa als drets dels infants, amb aquesta dada podem comprovar com encara hi ha sectors de la població que no els tenen en compte.

A partir d'aquesta pregunta i de les preguntes 12, 13, 14 i 15, podem conèixer alguns elements relacionats amb l'ensenyament i les maneres d'actuar dels pares i mares als seus fills/filles.

12. Quan el teu fill/a o algun dels teus fills fa bé per primera vegada alguna cosa que li has ensenyat o que ha après:

	Persones	Percentatge
Li dono o li compro algun premi	7	10%
No li dono cap premi per que així és com s'ha de comportar.	5	7%
El faig veure que estic content/a per que ho ha fet bé.	62	91%
El deixo que decideixi alguna activitat.	8	12%
Altres.	3	4%

Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

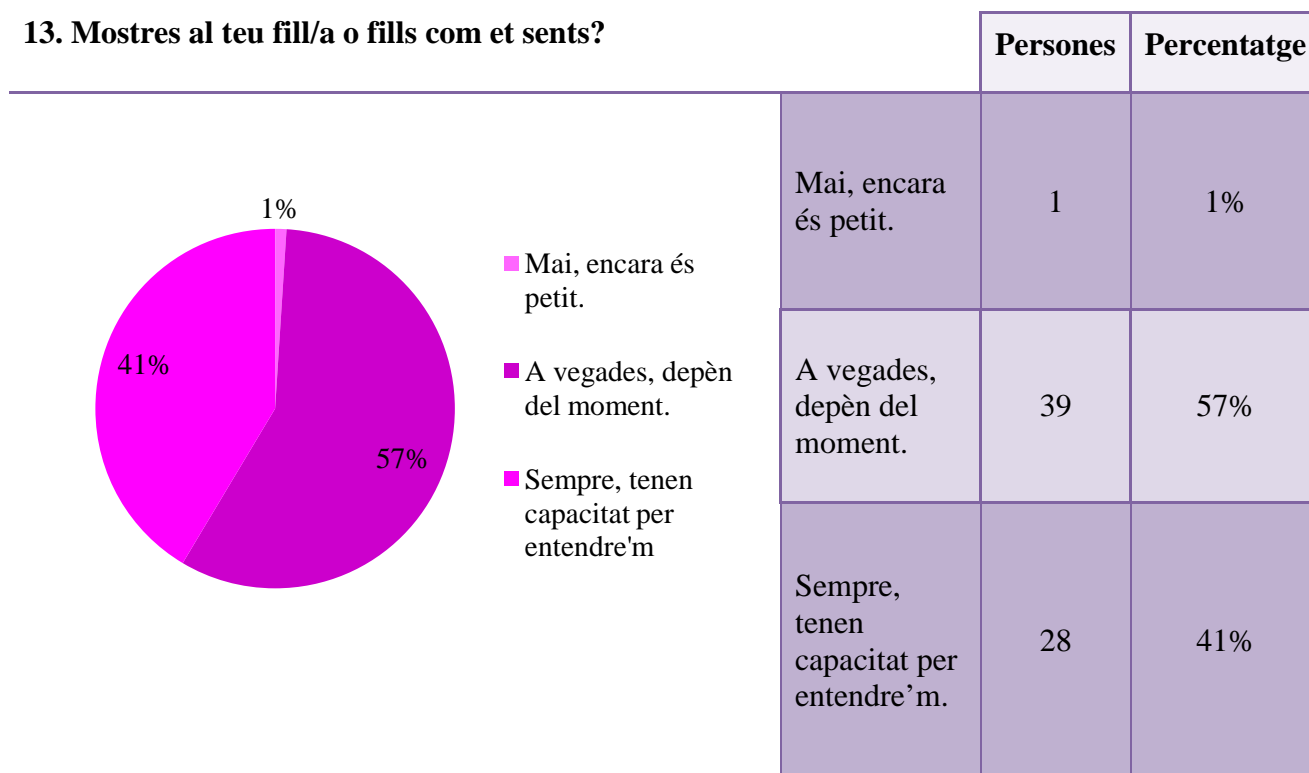
Gràfic 17. Pregunta 12 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El mètode més utilitzat pels pares i mares és fer veure a l'infant que estan contents perquè ho han fet bé (91%).

La gran majoria reforça positivament la conducta a través del reconeixement de la bona conducta realitzada per l'infant, enlloc de suplir-ho amb algun objecte material (10%) o no donar-li cap tipus de premi perquè és l'actitud que espera d'ell (7%).

Finalment, el 12% dels pares i mares deixa que l'infant decideixi alguna activitat com a reforç positiu per haver actuat correctament.

13. Mostres al teu fill/a o fills com et sents?

Gràfic 18. Pregunta 13 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

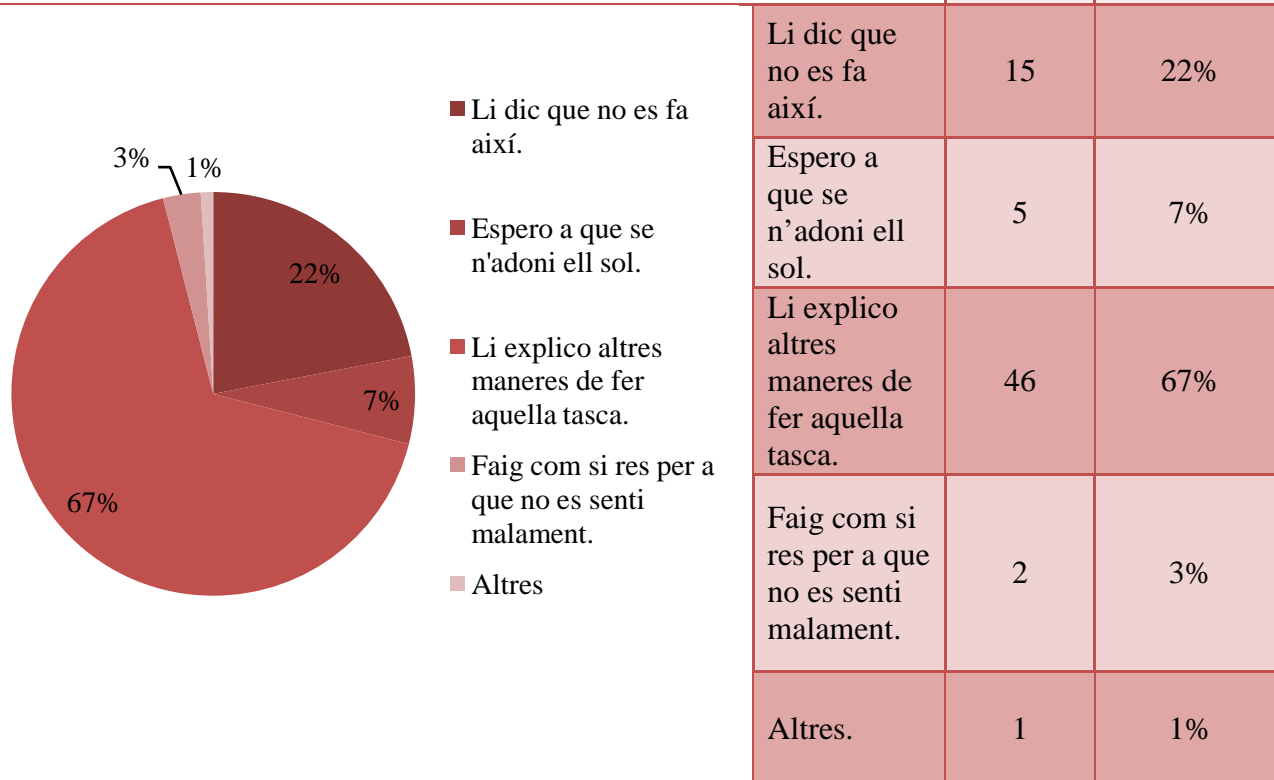
El 57% dels pares i mares mostra els seus sentiments a l'infant en funció del moment.

Els infants comencen a entendre els sentiments i el que aquests provoquen durant aquesta etapa de 3 a 6 anys i és positiu que puguin començar a reconèixer-los i que els seus pares i mares els hi ensenyin a diferenciar-los i interpretar-los.

No obstant, s'ha de preservar als infants d'aquells sentiments que no és convenient que coneguin donada la seva edat (un 41% mostra sempre els seus sentiments cap als seus fills/filles).

Per últim, només un 1% no mostra els seus sentiments a l'infant perquè considera que encara és petit.

14. Quan el teu fill/a o algun dels teus fills s'equivoca fen alguna tasca o activitat:

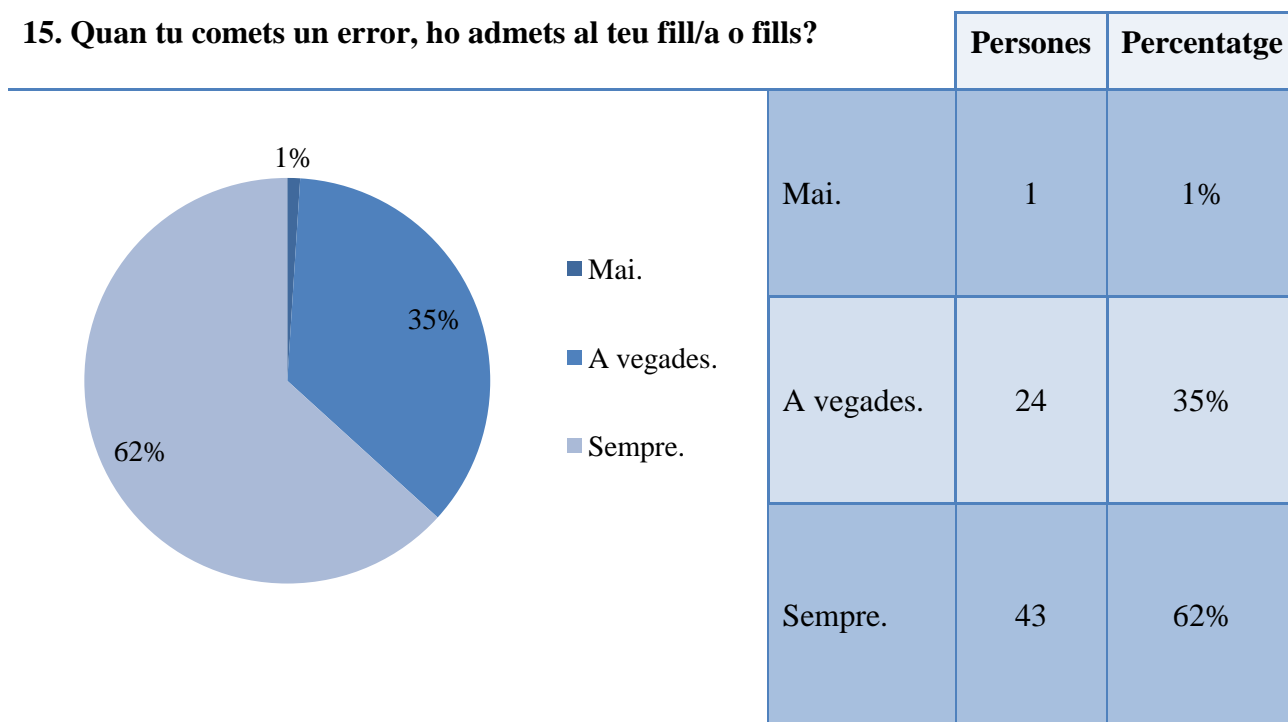

Gràfic 19. Pregunta 14 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El 67% dels pares i mares explica a l'infant altres maneres de fer l'activitat quan s'equivoca. Un 22% els hi diu que no es fa de la manera que ho estan fent, el 7% esperen a que se n'adoni l'infant per ell mateix i un 3% fan com si res.

Quan un infant s'equivoca, és important dir-li de tal manera que no s'ho prengui com un atac o com un aspecte negatiu, fent referència a Erikson, que no caigui en el pol de la culpabilitat.

Més de la meitat dels pares i mares que han contestat l'enquesta reconduïxen la situació de manera positiva, explicant-li a l'infant altres maneres de fer l'activitat per a que ho pugui fer bé.

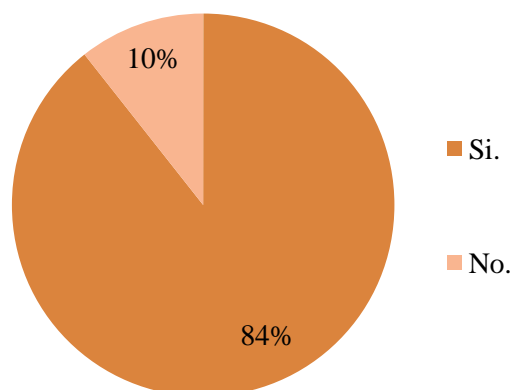
15. Quan tu comets un error, ho admets al teu fill/a o fills?

Gràfic 20. Pregunta 15 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

El 63% dels pares i mares admeten els seus errors davant dels seus fills o filles, mentre que un 34% ho admeten a vegades i només un 1% no ho fa mai.

De la mateixa manera que els pares i mares observen errors en els seus fills o filles i els intenten reconduir, és positiu que els infants vegin que els seus pares/mares, igual que ells, també s'equivoquen a vegades.

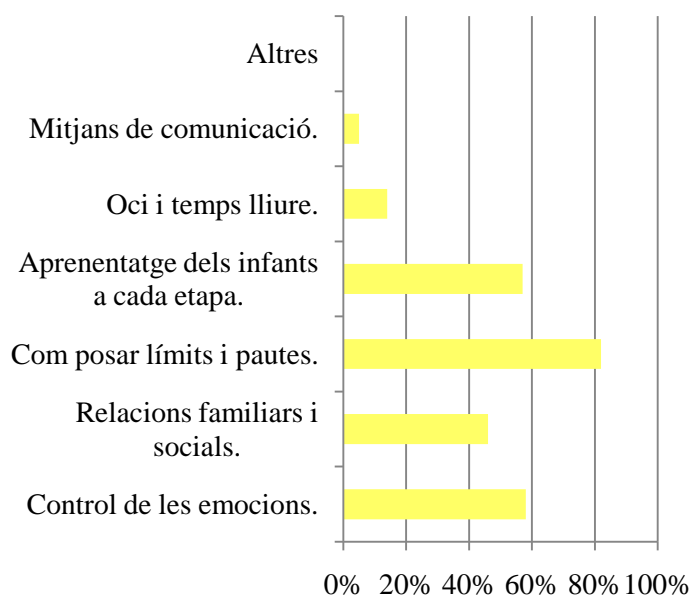
16. T'agradaria rebre algun tipus d'informació per conèixer millor el procés en el que es troba el teu fill/a o fills?

	Persones	Percentatge
Si.	58	84%
No.	7	10%

Gràfic 21. Pregunta 16 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

16.1 Selecciona el tema o temes que t'interessin:

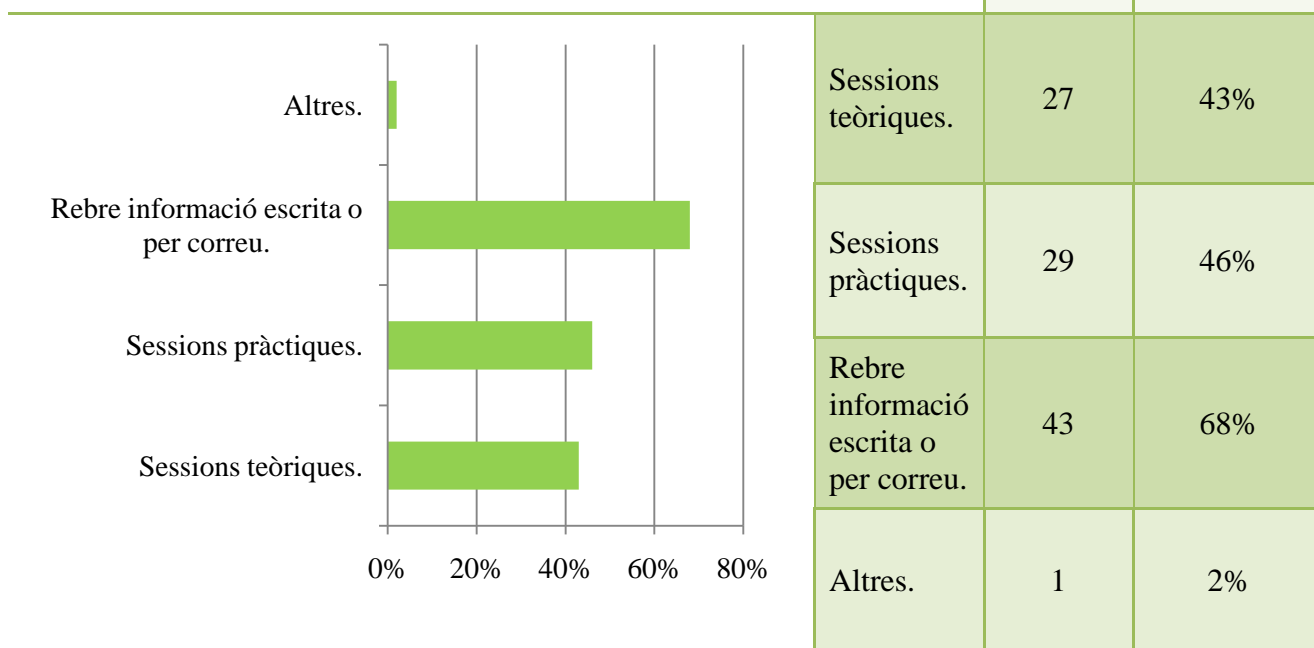

	Persones	Percentatge
Control de les emocions.	38	58%
Relacions familiars i socials.	30	46%
Com posar límits i pautes.	53	82%
Aprenentatge dels infants a cada etapa.	37	57%
Oci i temps lliure.	9	14%
Mitjans de comunicació.	3	5%
Altres.	0	0%

Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

Gràfic 22. Pregunta 16.1 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

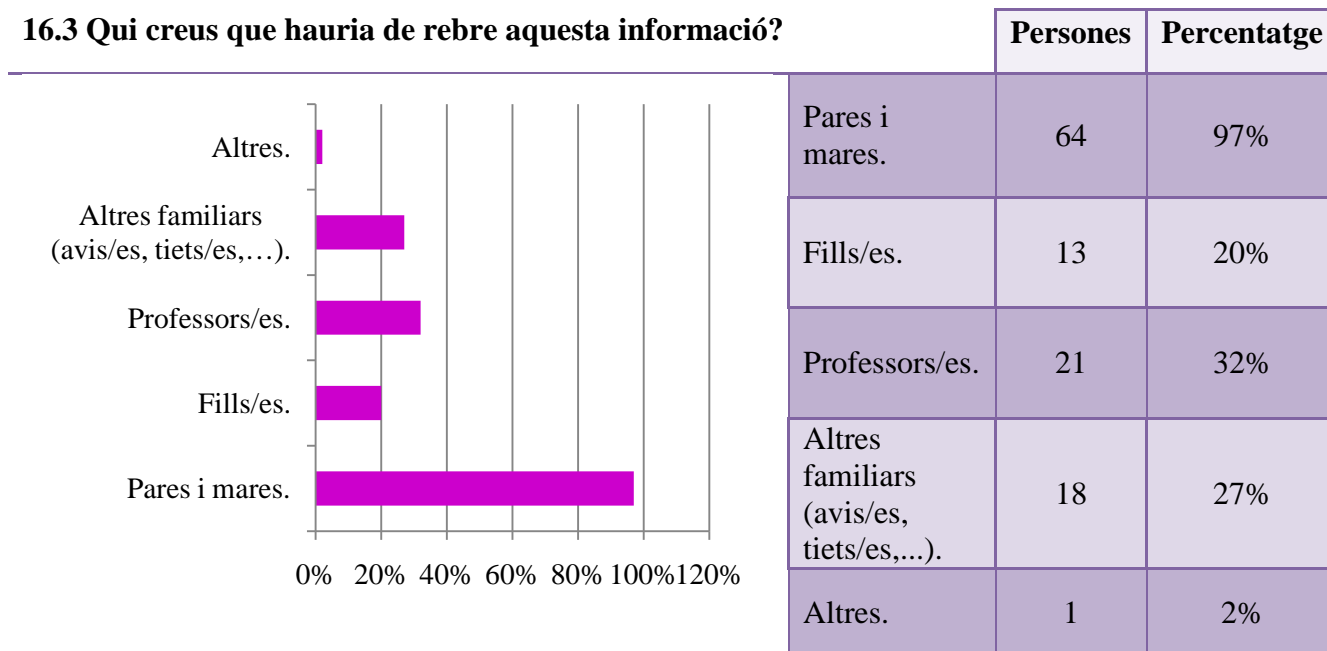
16.2 Com t'agradaria rebre aquesta informació?

Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

Gràfic 23. Pregunta 16.2 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

16.3 Qui creus que hauria de rebre aquesta informació?

Els usuaris poden seleccionar més d'una casella de verificació, per aquest motiu els percentatges poden superar el 100%.

Gràfic 24. Pregunta 16.3 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

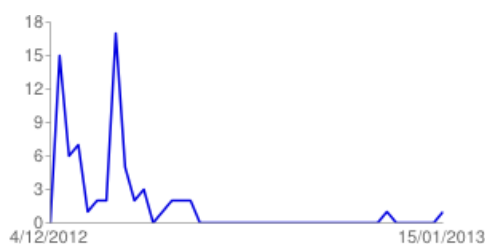
El **84% dels pares i mares els agradaria rebre informació** relacionada amb l'etapa en la que es troben els seus fills o filles per conèixer millor el seu desenvolupament.

Els temes que més interessen als pares i mares són, en primer lloc, com posar límits i pautes (82%), en segon lloc el control emocional (58%), en tercer lloc el desenvolupament dels infants en cada etapa (57%), en quart lloc les relacions familiars i socials (46%), seguit de l'oci i el temps lliure (14%) i els mitjans de comunicació (3%).

El 68% d'aquests pares i mares voldria rebre la informació escrita o per correu. Tot i que el nombre és alt, un 46% voldria rebre sessions pràctiques i un 43% sessions teòriques. És a dir, tot i que a la majoria els agradaria rebre la informació escrita o per correu, gairebé la meitat voldria realitzar sessions pràctiques i/o teòriques.

Pel que fa a les persones a les que hauria d'anar dirigida aquesta informació, el 97% dels pares i mares creu que són ells mateixos els que haurien de rebre la informació. Seguit dels professors amb un 32%, donat que a aquesta edat els infants ja han començat l'escola i passen part del seu temps amb els professors, i seguit també d'altres familiars amb un 27%, ja que a conseqüència de l'horari laboral dels pares o de la proximitat dels altres familiars al nucli de l'infant passen força temps amb ell.

Número de respostes diàries

Gràfic 25. Respostes diàries de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.

Els primers dies després de que les escoles enviessin als pares i mares l'enquesta, va haver-hi força participació per part seva. **Gairebé tots els pares i mares que han contestat, ho han fet durant els primers dies**, que seria quan van rebre l'enllaç web de l'enquesta. És un aspecte positiu que denota que els pares i mares estaven motivats per contestar l'enquesta en el moment en que la van rebre.

2.1.5 Necessitats segons Bradshaw

Prenent per referència a I. Maya Jariego (2003)⁸, les necessitats establertes per Bradshaw es classifiquen tenint en compte els problemes comunitaris. A través d'aquesta classificació es poden avaluar necessitats i identificar quins són els aspectes que requereixen d'atenció dins d'una determinada població, així com també decidir quin tipus de recursos disponibles es poden destinar per cobrir aquestes necessitats. Per poder fer-ho, no només cal obtenir informació sobre la realitat social sinó que també és necessari plantejar-se judicis de valor, és a dir, realitzar un anàlisi sobre aquesta realitat, ja sigui a través de l'opinió majoritària dels habitants, la constatació de determinats comportaments i/o situacions o l'opinió d'experts. Per poder classificar les necessitats socials, Bradshaw distingeix quatre tipus: percebudes, normatives, expressades i comparades.

Les necessitats percebudes són aquelles basades en l'opinió de la pròpia població, en la seva percepció. Aquestes poden ser avaluades a través d'enquestes, grups de discussió, entrevistes, etc.

Les necessitats normatives s'estableixen en funció del criteri d'experts, que es basen en els coneixements de la seva disciplina per analitzar la situació de la població.

Les necessitats expressades fan referència a les situacions i/o comportaments problemàtics, que es poden enregistrar a través de la utilització de determinats serveis, estudis, observacions, etc.

Per últim, les necessitats comparades defineixen les problemàtiques a través de la comparació de les diferències entre la població amb altres àrees geogràfiques o poblacions.

Un cop explicada la classificació de les necessitats segons Bradshaw, em basaré en aquestes per definir les necessitats dels infants de 3 a 6 anys i dels seus pares i mares al municipi de Palau-solità i Plegamans.

Als resultats de les enquestes als pares i mares d'infants matriculats a P-3, P-4 i P-5 del municipi, apareixen les necessitats percebudes. El 84% dels pares i mares que van

---

⁸Maya Jariego, I. (2003). *Diseño, evaluación e implantación de un proyecto de intervención social*. "Módulo 10: Revisión del proyecto y redacción final de la Tesis de Maestría". Sevilla: Universidad de Sevilla.

contestar l'enquesta els agradaria rebre informació sobre el desenvolupament dels seus fills/filles. Els agradaria rebre informació, sobretot, pel que fa a l'establiment de límits i pautes, al control emocional, és a dir, sobre habilitats socials, i sobre el desenvolupament dels infants en cada etapa per tal d'aprofundir sobre el seu creixement. A més, tot i que la gran majoria els agradaria rebre aquesta informació a través del correu electrònic o en paper, 29 persones voldrien rebre sessions pràctiques i 27 persones els agradaria rebre sessions teòriques.

Per altra banda, a l'enquesta que va passar Cèlia Camarasa, professional encarregada de dur a terme una dinàmica per a pares i mares d'infants de 3 a 6 anys comentat anteriorment, el 83,3% dels pares i mares participants van respondre que els agradaria *molt* repetir el taller o un de semblant i el 16,6% va respondre que els agradaria *força*.

Pel que fa a les necessitats normatives, a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, concretament a l'article 27: *Suport formatiu a les famílies* del capítol III anomenat "Les famílies", s'estableix el següent:

- 1. El Govern ha d'impulsar programes de formació que afavoreixin la implicació de les famílies en l'educació dels fills.*
- 2. El Govern ha de promoure l'intercanvi d'experiències sobre les estratègies amb què les famílies eduquen llurs fills. Aquests programes s'han de promoure tant des de l'àmbit de l'escola i les associacions de mares i pares d'alumnes com des dels ens locals i altres àmbits i institucions socials⁹.*

Per tant, segons la Llei d'educació el govern local té el deure d'impulsar programes formatius per potenciar la implicació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills i filles. A més, l'escola i els ens d'àmbit local han de vetllar per a que les famílies puguin disposar d'un espai d'intercanvi d'experiències per a que comparteixin les seves vivències amb altres pares i mares.

Per altra banda, Cèlia Camarasa va exposar la importància de repetir formacions o tallers amb aquest col·lectiu de pares i mares per tractar temes del seu interès. La professional defensava la importància d'oferir un espai a aquest pares i mares on puguin compartir vivències i punts de vista, a la vegada que disposen del suport d'un/a professional.

---

⁹Gencat (Generalitat de Catalunya). (2012). *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació*. Recuperat el dia 28 de març de 2013 des de http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Departament/Normativa/Lleis_educacio/ARXIUS/LEC_12_2009.pdf

Finalment, durant la meua estada de pràctiques aquest curs 2012-2013 a Serveis Socials del municipi de Palau-solità i Plegamans, vaig observar com a necessitats expressades situacions familiars en les que els pares i mares, a vegades, necessitaven suport o orientacions de cara a la seva relació amb els seus fills/es. Sovint, aquests pares i mares expressaven la necessitat de trobar la manera adequada d'establir límits i pautes als seus fills/es i millorar la seva relació.

A més, a les diferents CAS (Comissió d'Atenció Social) de les escoles públiques del municipi, els professionals com ara la psicopedagoga de l'EAP (Equip d'Atenció Psicopedagògica), professorat, director/a, entre d'altres, també es trobaven amb aquestes situacions.

Detecció d'absències i previsions de futur

L'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans en el seu *Programa de prevenció de drogues i riscos associats* recull un seguit d'accions dirigides a tota la població del municipi. A través d'aquest programa, els diferents col·lectius poblacionals disposen de diferents accions on hi poden participar.

No obstant, davant l'opinió de diferents professionals a les CAS (Comissions d'Atenció Social) i dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, seria positiu que poguessin disposar d'un espai d'aprenentatge mutu on compartir les seves experiències amb els seus fills i filles, a la vegada que es tractessin temes del seu interès i disposessin de suport professional.

2.2. Descodificació. Establiment de prioritats i delimitació del problema.

2.2.1 Delimitació de problemes

Durant l'etapa dels 3 als 6 anys, els infants comencen a conèixer el món que l'envolta i a interpretar-lo, així com també és en aquest moment quan comença a crear el seu autoconcepte i a distingir entre les seves possibilitats i les seves limitacions. A més, en aquesta etapa es potencien les relacions interpersonals on l'infant no només es relaciona amb les persones que formen el seu entorn més proper, sinó que també comença a relacionar-se amb altres iguals, com ara els companys de l'escola, i amb altres adults, com ara els professors o professores. Tot i això, la família segueix exercint un paper fonamental en el desenvolupament de l'infant.

La família és el primer contacte que tenen els infants amb el món, amb la vida social. El procés de socialització s'inicia, primerament, a través de la família. Els membres de la família, especialment els progenitors, transmeten coneixements, valors, actituds, rols i hàbits d'una generació a una altra. Són ells els que modelen la personalitat de l'infant, les seves maneres de pensar i d'actuar a través de la comunicació verbal i la no verbal. És fonamental que aquells que estan en contacte amb els infants siguin capaços de fomentar la seva autonomia, situant-la dins d'una sèrie de límits, així com també han de saber fomentar les accions positives dels infants. A més, donat que poden ser els seus models de referència, han d'ensenyar-los conductes saludables i positives.

Els infants necessiten d'un acompanyament en aquesta etapa vital, ja que és quan comencen a patir canvis que seran significatius per al seu bon desenvolupament i també comencen a endinsar-se dins del món social. És per aquest motiu que cal donar-los suport i dotar-los d'habilitats i de recursos, establint-los dins d'un marc de límits i pautes per a que també aprenguin a respectar i valorar el seu entorn.

En definitiva, durant l'etapa de desenvolupament dels infants de 3 a 6 anys els pares i mares o aquelles persones més properes són els actors més importants per a ells. El desenvolupament físic, emocional i intel·lectual d'aquests infants dependrà, no només dels factors biològics, sinó també de la relació que mantinguin amb el seu entorn i, sobretot, amb el seu nucli familiar.

Per altra banda, els infants en aquesta edat es troben en l'etapa de la iniciativa, en la que si l'infant disposa de les condicions necessàries pot superar positivament els reptes que

es troba en el seu dia a dia. Per poder fer-ho, necessita un espai en el qual pugui experimentar per adquirir responsabilitats i autonomia per sentir-se útil dins l'entorn del qual forma part. És per això que la participació de l'infant en el context on es troba és fonamental.

Mitjançant la participació l'infant pot compartir decisions que afecten a la seva pròpia vida i a la vida d'aquells amb els quals viu i conviu. La participació dels infants els permet adquirir confiança en ells mateixos i potenciar la seva iniciativa, a la vegada que poden comprovar la seva capacitat d'expressar les seves opinions i decisions davant d'assumptes que els afecten, ja sigui directa o indirectament.

A més, a la Convenció sobre els drets dels infants queda recollit el seu dret a poder participar, a expressar la seva opinió lliurement i se'ls ha d'oferir espais on ho puguin fer, començant, primerament, en el seu entorn més pròxim: el nucli familiar.

Després d'observar els resultats de l'enquesta proporcionada als pares i mares del municipi, es pot comprovar com tot i que la majoria dels pares i mares tenen en compte l'interès dels infants a l'hora de prendre decisions dins del nucli familiar, els infants no hi participen d'una manera activa.

És necessari oferir als infants un espai que potenciï la seva capacitat d'expressar els seus sentiments i opinions que, a la vegada, desenvolupi la seva iniciativa i autonomia. A més, l'espai de participació pot ser un espai d'aprenentatge mutu, tant pels infants com pels propis adults.

Per altra banda, a través dels resultats de l'enquesta apareix una demanda per part dels pares i mares de rebre informació sobre un seguit de temes del seu interès, així com també a partir d'altres preguntes es poden extreure altres temàtiques. Al següent apartat aprofundiré sobre els diferents temes.

Donat que el nucli familiar és l'entorn més pròxim a l'infant, on es desenvolupa i creix en funció del que observa i aprèn del seu voltant, és important que la seva participació comenci dins d'aquest nucli per a, després, traslladar-la als altres contextos en els quals es relacioni.

2.2.2 Establiment de prioritats

Un cop vistos els resultats de l'enquesta i tenint en compte el marc teòric sobre el desenvolupament dels infants de 3 a 6 anys, es poden extreure una sèrie de temàtiques a tractar amb els pares, mares i infants. Concretament, de l'anàlisi de totes les respostes obtingudes a través de l'enquesta se'n deriven deu temàtiques, explicades a continuació.

Els infants de 3 a 6 anys i, sobretot, aquells que no han assistit a una escola bressol, es troben en una etapa en la que deixen de passar tant de temps dins del seu nucli familiar per a passar la major part del dia en un context diferent: l'escolar, on s'han de relacionar amb altres adults i infants sense tenir als seus pares i mares al seu costat. Tot i que els resultats de la pregunta 3 de l'enquesta reflecteixen que un 81% dels pares i mares han portat als seus fills/es abans de l'escola a una escola bressol, davant d'un 12% que no els ha portat i un 7% que ha dut a alguns/es dels seus fills/es, anar a l'escola és, igualment, un procés complex en els que els infants es separen dels seus pares i mares. Relacionant tot això amb els resultats de la pregunta 5 on el 71% dels pares i mares considera que el que més desenvolupen els infants en aquesta edat són les relacions socials, és important treballar el vinde de separació dels infants amb la família per a que puguin establir relacions socials positives amb els adults i infants de l'escola i gaudir dels seus aprenentatges fora del nucli familiar, enlloc de patir o preocupar-se en excés perquè els seus pares/mares no hi són.

Seguint amb la pregunta 5 de l'enquesta, el 57% dels pares i mares creuen que la responsabilitat és el segon element que desenvolupen més els infants, juntament amb la coordinació dels seus moviments amb 57% també. Al llarg de la vida, la responsabilitat es va adquirint de manera gradual en funció de l'edat i de les característiques de l'infant. És per això que els pares i mares han de tenir en compte que la responsabilitat s'ha d'ajustar a l'infant, tenint en compte la seva edat i el moment vital en el que es troba.

A través de la pregunta 6 de l'enquesta es pot observar com el 61% dels pares i mares consideren que els aprenentatges dels infants de 3 a 6 anys afectarà sempre al seu futur, mentre que un 35% creu que depèn del desenvolupament i característiques de l'infant i un 3% creu que no afectarà. Els aprenentatges dels infants d'aquesta edat afectaran a la formació del seu autoconcepte i de la seva personalitat i, en conseqüència, al seu futur, ja sigui en major o en menor mesura. La relació que estableixin els infants amb els seus

pares i mares afectarà al seu desenvolupament, a la formació de la seva identitat i també a les relacions que establiran amb altres adults i altres infants.

Per tant, és fonamental treballar els models positius que els pares i mares estableixen per a que siguin referents adequats i reforcin positivament les conductes dels infants (pregunta 12 i pregunta 14) a la vegada que siguin capaços de resoldre conflictes de manera adient (pregunta 11).

A la pregunta 7 de l'enquesta, el 87% dels pares i mares es seleccionen a ells en primera posició com les persones que més influeixen en els infants de 3 a 6 anys i, en segona posició, a l'escola, amb un 64%. Donat que els infants d'aquesta edat passen, majoritàriament, la meitat del seu temps a l'escola i l'altre meitat al seu nucli familiar, és important establir una coherència entre el model educatiu familiar i el model educatiu escolar per a que els infants rebin els mateixos missatges d'ambdós llocs. Per altra banda, no només ha d'existir una coherència educativa entre l'escola i la família sinó que aquesta coherència ha de començar dins del propi nucli familiar. A la pregunta 14 els pares i mares expliquen que fan quan el seu fill/a s'equivoca, mentre que a la pregunta 15, tot i que un 62% explica que admet sempre els seus errors davant dels seus fills/es, un 35% ho fa només a vegades. Per una banda, els pares i mares sempre donen resposta quan els infants s'equivoquen però, per altra banda, ells no sempre admeten els seus errors davant dels seus fills/es. És important que els infants siguin capaços d'entendre que no només ells s'equivoquen, que equivocar-se no és dolent i pot ser una oportunitat per aprendre. Per tant, és important treballar la coherència educativa a dos nivells: dins del nucli familiar i, també, dins del que s'estableix en aquest i el que s'estableix a l'escola.

Seguint amb la pregunta 7, els pares i mares no han donat gaire importància a la influència dels mitjans de comunicació en el desenvolupament dels infants, concretament el 54% l'ha col·locat en darrera posició. Relacionat amb això, a la pregunta 16.1 només un 5% dels pares i mares expressen tenir interès per aprofundir sobre aquesta temàtica en relació amb els seus fills/es. Els pares i mares sembla que no li donen importància a la influència dels mitjans de comunicació en el desenvolupament dels infants quan sí que la té donat el moment històric en el que ens trobem on les noves tecnologies es desenvolupen cada vegada més.

Tenint en compte els resultats de la pregunta 8, la pregunta 9 i la pregunta 10, es pot comprovar l'existència d'una incongruència en les respostes dels pares i mares. Mentre que a la pregunta 9 el 80% afirma que té en compte l'opinió dels seus fills/es i el 20% restant diu que ho té en compte a vegades, a la pregunta 8 el 43% dels pares i mares no pregunta als infants abans de prendre una decisió, sinó que pensen en l'interès dels seus fills/es i decideixen ells. Això queda reflectit a la pregunta 10, on el 67% afirma que per anar de vacances són ells els qui decideixen on anar pensant en els interessos familiars. És important que els infants sentin que són tinguts en compte a l'hora de prendre decisions per a que vegin que, tot i que no sempre es realitzi el que ell vulgui, tenen l'oportunitat d'expressar els seus desitjos i les seves opinions. Aquesta consideració ha de començar al nucli familiar per a que l'infant adquireixi una base per a transportar-la fora d'aquest nucli i disposi de la capacitat de participar a altres contextos socials. Per tant, els pares i mares han de treballar les habilitats necessàries per oferir un espai de participació pels infants.

Als resultats de la pregunta 13, el 57% dels pares i mares mostren les seves emocions als seus fills/es només a vegades, en funció del moment, i un 41% sempre ho fan. Tot i que els infants de 3 a 6 anys no tenen la capacitat suficient per entendre la complexitat del món adult, és en aquest moment quan comencen a entendre i a distingir la diversitat d'emocions que tenen les persones del seu voltant i les seves pròpies emocions. Encara que no se'ls pugui explicar amb detall tot el que succeeixi, si es pot aclarir quin tipus d'emoció està sentint el pare o la mare.

Per aquest motiu, és positiu que els pares i mares reforcin el coneixement sobre les emocions dels infants per a que siguin capaços d'entendre els sentiments i de posar nom al que ells mateixos senten per poder treballar la seva intel·ligència emocional.

Finalment, a través de la pregunta 16.1, esmentada anteriorment, els pares i mares seleccionen temes que els interessin. Alguns dels temes estan directament relacionats amb alguna de les preguntes comentades anteriorment: el control de les emocions està lligat a la intel·ligència emocional; les relacions familiars i socials estan relacionades amb els models positius, la coherència educativa i la participació; i els mitjans de comunicació s'han comentat anteriorment.

A part d'aquestes temàtiques, en queden tres més que són: els límits i les pautes, que tot i que es pugui incloure en els models positius es pot treballar amb més profunditat;

l'aprenentatge dels infants a cada etapa, per tal d'aprofundir sobre les característiques i el desenvolupament dels infants de 3 a 6 anys; i, per últim, l'oci i el temps lliure, per conèixer activitats d'oci saludables per als infants.

Per tant, les deu temàtiques obtingudes a través dels resultats de l'enquesta són:

1. Vincle de separació dels infants amb la família.
2. Responsabilitat ajustada a l'edat.
3. Models positius.
4. Coherència educativa.
5. Influència dels mitjans de comunicació.
6. Participació.
7. Intel·ligència emocional.
8. Límits i pautes.
9. Aprenentatge dels infants a cada etapa.
10. Oci i temps lliure.

Cal tenir en compte que al curs realitzat a l'octubre del 2012 fins al desembre del mateix any per la professional Cèlia Camarasa (*veure annex 2*) es van tractar algunes de les temàtiques comentades, com són les característiques de l'etapa evolutiva dels fills/es, els límits i les pautes educatives i també les emocions, lligat amb la intel·ligència emocional, per aprofundir sobre l'autoestima dels infants. Dues de les temàtiques d'aquest curs es tractaran també en aquesta intervenció, mentre que la resta seran altres continguts diferents per tal de respondre a les demandes dels pares i mares sense solapar continguts que alguns potser ja han tractat al curs de la professional Cèlia Camarasa.

D'aquests deu temes, atenent que l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans va fer la demanda de que una de les temàtiques a treballar en aquesta intervenció fos la participació dels infants de 3 a 6 anys del municipi, la prioritat principal és la de potenciar la participació d'aquests infants, començant pel seu nucli familiar per a que, després, es produeixi en altres espais socials, fet pel qual la intervenció no es dirigirà únicament als pares i mares sinó que també es dirigeix cap als propis infants. Tot i això, tenint en compte totes les temàtiques que apareixen a l'enquesta, algunes relacionades amb el marc teòric de l'etapa vital dels infants de 3 a 6 anys, la intervenció tractarà també altres continguts per donar resposta a algunes de les demandes derivades de l'enquesta.

Per tant, per tal de poder aprofundir en la participació i en algunes de les deu temàtiques i treballar-les de manera més concreta, l'objecte de la intervenció es centrarà en set dels deu temes comentats anteriorment, tot i que dos d'ells s'agruparan. A continuació, s'explicaran tots set.

En primer lloc, com s'ha comentat, una de les temàtiques que es tractaran serà la **participació**. Els infants tenen dret a participar i el primer entorn en el que han de començar a fer-ho és aquell que és més proper, el nucli familiar. És fonamental que els pares i mares escoltin les demandes i opinions dels infants per a que es sentin partícips del seu entorn, tot i que sigui l'adult el qui pren l'última decisió. És per aquest motiu que els pares i mares han de saber oferir a l'infant un espai on pugui participar i sentir que se'l té en compte, per a que després pugui ser capaç de participar en altres esferes de la vida social.

Atenen a la demanda dels pares i mares a la pregunta 16.1 de l'enquesta, tot i que siguin temes que s'hagin tractat al curs realitzat per Cèlia Camarasa, s'aprofundirà sobre l'**aprenentatge de l'evolució dels infants a cada etapai la intel·ligència emocional** (control de les emocions). Encara que aquestes temàtiques s'hagin treballat en el curs esmentat, cal tenir en compte que el nombre d'assistents va ser d'onze persones el dia que més van assistir-hi i mitjançant l'enquesta podem observar com segueix havent una demanda força alta per aprofundir sobre aquests temes.

Per altra banda, tot i que en l'enquesta sembla que els pares i mares sembla que no donen importància als **mitjans de comunicació** com elements influents en l'educació dels seus fills/es, sí que la tenen donada la seva evolució en la que es desenvolupen cada vegada més i estan a l'abast dels infants en gairebé qualsevol lloc. Per aquest motiu, és important conscienciar als pares i mares sobre la seva influència per a que ho tinguin present en l'educació i el desenvolupament dels seus fills/es.

Com s'ha comentat anteriorment, el vincle entre l'infant i el seu pare i la seva mare afectarà en la formació del seu jo, de la seva personalitat i del seu desenvolupament. Per això és necessari fomentar que l'educació que transmetin estigui basada en **models positius** per a que els infants puguin incorporar-los a la formació de la seva identitat.

Finalment, per a que els infants puguin realitzar un bon aprenentatge i desenvolupar habilitats i competències adequades, és important que rebin un mateix missatge tant a dins de casa com a l'escola. Cal evitar la incongruència entre els models educatius de casa i els models educatius de l'escola per a poder anar tots a una pel bé de l'infant i establir una **coherència educativa**. Dins d'aquesta temàtica, s'inclourà els **límits i les pautes**, ja que per tractar els models educatius cal conèixer com són i, per tant, quins límits i quines pautes s'estableixen.

És important prioritzar i treballar aquestes set temàtiques tenint en compte els resultats de l'enquesta proporcionada als pares i mares i també tenint en compte el desenvolupament i les característiques dels infants de 3 a 6 anys. Encara que les tres temàtiques que no s'inclouran a la intervenció també són significatives, en el cas de treballar el vincle de separació dels infants amb la família cal tenir en compte que la majoria d'infants ja han estat abans a una escola bressol i ja han experimentat aquesta separació i que, exceptuant els infants de P-3, els infants de P-4 i P-5 ja porten un any o dos a l'escola primària. Pel que fa al treball de la responsabilitat ajustada a l'edat dels infants, a través del treball dels models positius i la coherència educativa es pot establir una base ferma que influenciarà en altres factors com ara la responsabilitat que demanin els pares i mares als seus fills/es. Per últim, donat que la temàtica d'oci i temps lliure ha estat la menys considerada pels pares i mares a l'enquesta, s'hapres la decisió de prioritzar-ne d'altres.

No obstant, les temàtiques que no recollirà la intervenció no tenen perquè obviar-se, sinó que es poden atendre des d'altres recursos i serveis com ara des de l'equip de psicòlogues de Psicojove, a través de les pròpies escoles, entre d'altres.

2.2.3 Proposta de treball i pronòstic

La proposta de treball i el seu pronòstic estan fonamentats en la idea de que **si es reforcen els coneixements dels pares i mares i s'ofereix als infants un espai de participació, es potenciarà la millora en el seu desenvolupament i la relació afectiva entre pares/mares i fills/es.**

Com s'ha comentat anteriorment a l'apartat 2.2.1 *Delimitació de problemes*, en l'etapa dels 3 als 6 anys, els infants comencen a interpretar el seu entorn i a ell mateix, aprenent quines són les seves possibilitats i quines són les seves limitacions, així com també desenvolupen encara més les relacions interpersonals amb la família i estableixen relacions interpersonals amb persones que no pertanyen al nucli familiar. En aquest període, la família segueix sent l'agent més influent en el desenvolupament de l'infant i, per tant, té un paper decisiu en la seva evolució.

Donada la demanda dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, que van contestar l'enquesta, de rebre informació sobre el desenvolupament dels seus fills i filles, així com també donada la importància dels aprenentatges d'aquests infants de cara al seu futur desenvolupament i la importància del cobriment adequat de les seves necessitats, és fonamental que els pares i mares disposin d'eines i recursos adequats per acompanyar als infants durant aquesta etapa.

Per altra banda, en aquest procés juguen un paper molt important, tot i que no són les úniques, quatre de les característiques d'aquests infants: la participació, l'autonomia, l'autoestima i la identitat. A través d'aquestes quatre, l'infant podrà trobar el seu lloc i percebre que ell també forma part del món i l'entorn en el que es troba, que es té en compte la seva perspectiva, les seves demandes i les seves opinions. Evidentment, aquestes s'han d'adequar a l'edat i característiques dels infants, ja que no és el mateix l'autonomia o participació que pot tenir un infant de tres anys que d'un altre de sis.

És per això que si els pares i mares disposen d'un espai on reforçar els seus coneixements i adquirir-ne de nous, així com també compartir experiències amb d'altres que es troben en la seva mateixa situació, i els infants són també partícips de tot aquest procés, tractant les mateixes temàtiques que estan treballant els seus pares i mares, tant uns com els altres podran disposar d'eines i recursos per enfortir els seus vincles i, així, potenciar i reforçar l'evolució positiva dels infants.

3. FORMULACIÓ DEL PROJECTE

3.1. Definició del projecte

Nom o títol

Compartim i participem per créixer junts.

Pla o programa al que pertany

El projecte pertany al *Programa de prevenció de drogues i riscos associats* de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

Descripció

Aquesta intervenció pretén reforçar els coneixements dels pares i mares sobre el desenvolupament vital dels seus fills i filles, situats en la franja d'edat 3-6 anys, i fomentar la participació d'aquests infants durant el procés, així com també crear un espai on compartir experiències i mirades (tant entre pares i mares per un banda, infants per una altra i també un espai comú entre pares, mares i infants) per poder enfortir els seus vincles afectius i afavorir el desenvolupament positiu dels infants.

Destinataris

La intervenció va dirigida a infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les cinc escoles del municipi (Escola Can Cladellas, Escola Josep Maria Folch i Torres, Escola Palau, Escola Can Periquet i Escola Marinada) de Palau-solità i Plegamans i als seus pares/mares o tutors legals.

Objectius generals

- Conèixer les necessitats formatives dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys sobre els continguts relacionats amb aquesta etapa.
- Reforçar els coneixements i habilitats dels pares, mares i infants sobre les característiques de l'etapa dels 3 als 6 anys per prevenir problemàtiques o dificultats en el seu desenvolupament.
- Oferir un espai comunicatiu entre pares, mares i infants de 3 a 6 anys per a que puguin compartir experiències i opinions.

- Afavorir la participació dels infants de 3 a 6 anys al seu entorn, tot creant vincles afectius.

Objectius terminals/específics

Pares i mares:

- Expressar dubtes i opinions sobre les característiques de l'etapa evolutiva dels seus fills/es.
- Conèixer les característiques del desenvolupament dels seus fills/es per poder ser participants del seu aprenentatge, prenent consciència de la pròpia responsabilitat com educadors.
- Compartir experiències i punts de vista amb altres pares i mares d'infants de 3 a 6 anys i els seus fills/es.
- Disposar d'un espai comunicatiu amb els seus fills/es per compartir perspectives i opinions.

Infants:

- Disposar d'un espai on poder explicar experiències sobre la relació amb els seus pares i mares.
- Identificar, en el moment evolutiu en el que es troben, les seves capacitats.
- Assistir a un espai participatiu on poder expressar les pròpies emocions i opinions.
- Disposar d'un espai comunicatiu amb els seus pares/mares per expressar les pròpies emocions i opinions.

Professionals:

- Oferir un espai on els pares i mares puguin expressar els seus dubtes i opinions sobre l'etapa evolutiva dels seus fills/es.
- Potenciar l'adquisició d'habilitats i coneixements relacionats amb les característiques de l'etapa dels 3 als 6 anys dels pares, mares i infants.
- Oferir un espai participatiu potenciant la comunicació entre els pares, mares i infants.
- Conscienciar als pares i mares de la importància de la participació dels seus fills/es en el seu context, començant pel nucli familiar.

Estratègies per a l'acció

La intervenció es realitzarà a través de dues unitats de programació, una dirigida als pares i mares d'infants de 3 a 6 anys i l'altra als infants. Cadascuna d'aquestes unitats constarà de set sessions i una vuitena comuna entre les dues, la cloenda. Els temes de cadascuna d'aquestes seran els mateixos, és a dir, ambdós grups treballaran els mateixos continguts però s'adaptaran a l'edat i característiques del col·lectiu. Per aquest motiu, la nomenclatura dels temes també variarà en funció del grup.

La unitat de programació dirigida als pares i mares quedarà dividida en set sessions per treballar les següents temàtiques: el desenvolupament dels infants a cada etapa, la intel·ligència emocional, models educatius positius, la coherència educativa, els mitjans de comunicació i la participació.

La unitat de programació dirigida als infants es dividirà en set sessions per treballar els continguts següents: com sóc jo i com són els altres, els sentiments i les relacions amb els altres, referents, l'educació a casa i a l'escola, els mitjans de comunicació i compartir el que penso.

Aquestes dues unitats de programació pertanyen al programa d'acció d'infància del *Programa de prevenció de drogues i riscos associats* del pla local transversal de les regidories de Salut Pública, Educació, Serveis Socials, Joventut i Seguretat Ciutadana de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

Pressupost i fonts de finançament

La font de finançament d'aquesta intervenció és l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, que es farà càrrec del salari dels professionals del programa, que seran dos educadors/es socials, i del material que es necessiti per dur a terme les sessions.

El pressupost referent al salari dels professionals serà de 1.440 euros, tenint en compte que treballaran vuit sessions d'una hora i mitja amb els pares, mares i infants i, a més, es reuniran mitja hora abans de començar les sessions i es quedaran una hora més al finalitzar per avaluar les activitats. Per tant, realitzaran un total de 3 hores setmanals, que se'ls hi remuneraran amb 30 euros l'hora. En acabar totes les sessions hauran realitzat un total de 24 hores.

Pel que fa al material que s'utilitzarà durant les sessions, els/les professionals disposaran d'un pressupost de 100 euros per comprar el material que sigui necessari. En cas que l'escola no disposi d'ordinador a les aules on es realitzin les sessions, els/les professionals podran portar el seu propi o bé utilitzar dos ordinadors portàtils que disposa l'Ajuntament per aquest tipus de fi.

Tenint en compte els recursos humans, els recursos materials i l'IVA de tot això, el pressupost serà un total de 1.863€ Tot això s'explicarà de manera més detallada a l'apartat 4.3. *Gestió i organització interna.*

4. PLANIFICACIÓ

4.1. Emmarcament

L'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, tal i com s'ha comentat anteriorment a l'apartat 2.1.2 *Detecció de necessitats*, a partir del seu pla local transversal de les regidories de Salut Pública, Educació, Serveis Socials, Joventut i Seguretat Ciutadana duu a terme un programa dirigit als diferents col·lectius que formen la població del municipi. Aquest és el *Programa de prevenció de drogues i riscos associats* i queda dividit en quatre programes d'acció, lligats a les franges d'edat: infants, joves, adults i gent gran. Per a cadascuna d'aquestes franges es realitzen una sèrie d'accions, la gran majoria són específiques per el col·lectiu concret però també n'hi ha d'altres que són transversals, dirigides a més d'una franja d'edat.

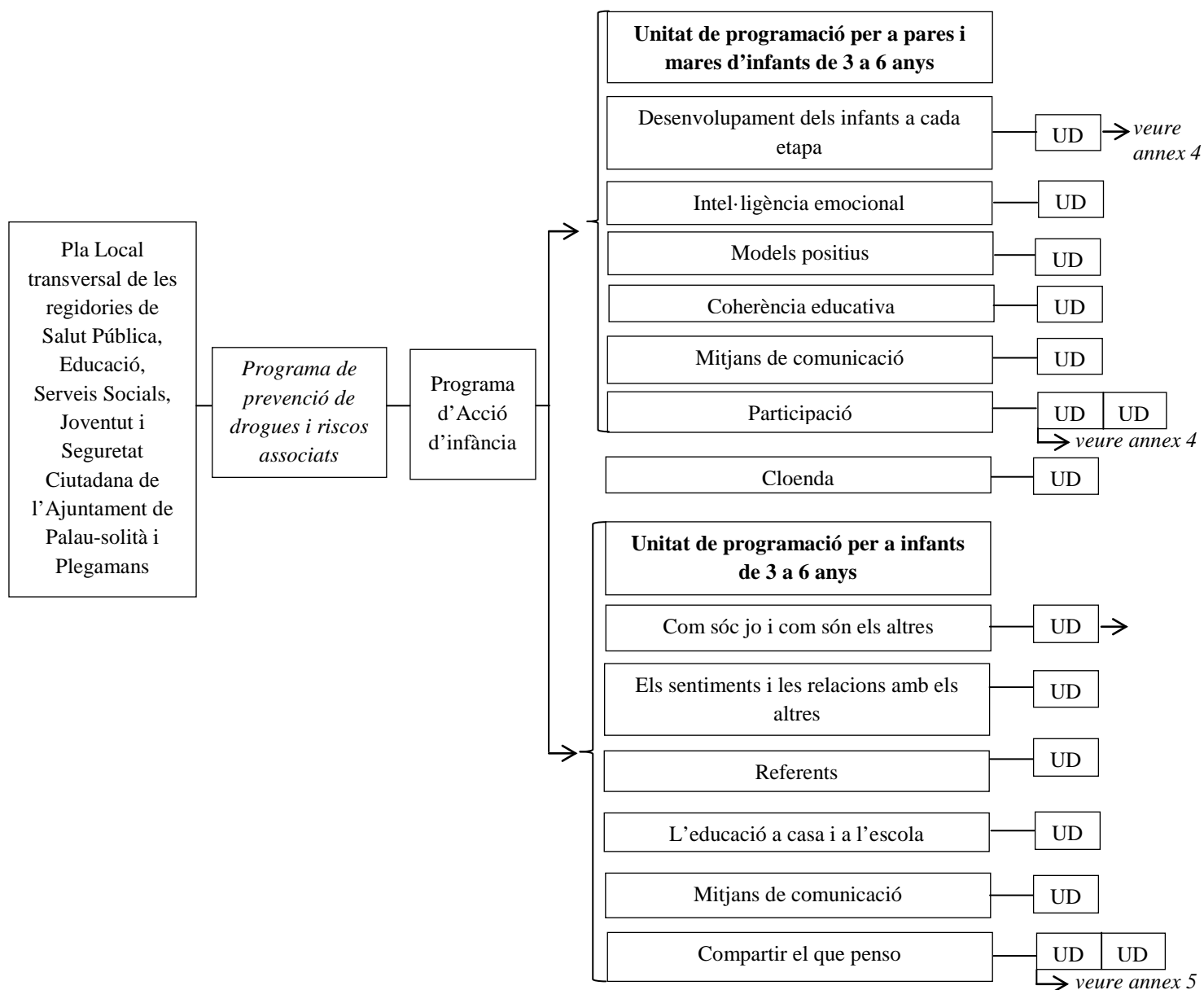
La intervenció que es plantejarà en aquest quart apartat sobre la planificació del projecte són dues unitats de programació que queden recollides al programa d'acció d'infància, ja que és aquest col·lectiu al que fa referència. Una unitat de programació anirà dirigida als infants de 3 a 6 anys i l'altra unitat als seus pares i mares. En ambdues es tractaran els mateixos continguts, dividits en sis (tenint en compte que, com s'ha comentat anteriorment, dues temàtiques s'agrupen en una), però no tots tindran la mateixa nomenclatura per adaptar el llenguatge a cada col·lectiu. Aquestes temàtiques són les comentades a la part final de l'apartat 2.2.2 *Establiment de prioritats*.

La unitat de programació de pares i mares constarà de les següents sis temàtiques: el desenvolupament dels infants a cada etapa, coherència educativa (on s'inclouran les pautes de criança i l'establiment de límits), intel·ligència emocional, models positius, mitjans de comunicació i participació. La realització de cadascuna d'aquestes quedarà reflectida d'una unitat didàctica (UD), excepte la *participació* que en tindrà dues.

La unitat de programació dirigida als infants de 3 a 6 anys fa referència a aquestes sis temàtiques: com sóc jo i com són els altres, l'educació a casa i a l'escola (on s'inclouran les possibilitats i les normes), els sentiments i les relacions amb els altres, referents, mitjans de comunicació i compartir el que penso. Com l'anterior, cada temàtica tindrà una UD, exceptuant *compartir el que penso* que n'hi haurà dues.

A més d'aquests sis continguts o temàtiques per a cadascun d'aquestes unitats de programació, n'hi haurà una més que serà comuna, coincidint amb la darrera sessió: la cloenda.

A continuació, tot això queda recollit a través d'un esquema per tal de reflectir visualment la relació de tots aquests elements.

Esquema 1. Emmarcament de la programació.

Donat que la prioritat principal de la intervenció és la participació, ja que és la demanda de l'Ajuntament del municipi per a fer la intervenció, es desenvoluparan les unitats didàctiques d'aquesta temàtica (*annex 4 i 5*), tant d'infants com de pares i mares. A part d'aquestes, per tal d'exemplificar una de les altres sessions, es desenvoluparà també la primera dels dos grups.

La població a la que va dirigida aquesta intervenció és als infants de 3 a 6 anys matriculats en alguna de les cinc escoles del municipi de Palau-solità i Plegamans i als seus pares i mares o tutors legals.

La realització d'aquest projecte es durà a terme per dos educadors/es socials. Cadascun d'ells/es s'encarregarà d'un dels dos grups, un/a portarà el grup de pares i mares i l'altre el grup d'infants. No obstant això, la preparació de totes les sessions es realitzarà de manera conjunta per treballar els mateixos continguts i compartir ambdues visions i maneres de fer.

S'oferiran 25 places per cada grup (pares/mares i infants), comptant que al començar la intervenció potser no podran venir totes les persones que s'hagin apuntat en un inici.

Prenent per referència el que expliquen Riberas, Vilar i Pujol (2003)¹⁰, la metodologia de treball d'un projecte té dos nivells d'anàlisi. El primer fa referència a la metodologia com a filosofia global del treball que defineix les característiques de l'espai d'intervenció. El segon nivell és la metodologia com a recurs tècnic o procediment que especifica les tècniques que s'utilitzaran i les activitats concretes en les que es fonamentarà la intervenció. Aquest darrer estarà explicat més endavant al desenvolupament de les unitats de programació.

Fent referència al primer nivell d'anàlisi, la tasca que duran a terme els dos professionals està fonamentada, principalment, en la realització d'aprenentatges significatius que potenciïn la relació i el vincle entre el pare/mare i el seu fill/a o fills. L'educació ha d'anar més enllà de l'aprenentatge, és a dir, la seva funció no ha de ser únicament la de que una persona conegui un concepte o una acció, sinó que s'ha d'aconseguir que aquesta persona, després de conèixer el concepte, sigui capaç d'interioritzar-lo i incorporar-lo al seu dia a dia per poder dur-ho a la pràctica. És necessari treballar continguts teòrics però aquests han d'anar acompanyats

---

¹⁰Riberas, G., Vilar, J. i Pujol, P. (2003). *Disseny de les intervencionssocioeducatives*. Barcelona: EdicionsPleniluni.

d'experiències personals i opinions al respecte per tal d'aconseguir aquest aprenentatge significatiu.

Per tal de que això es pugui realitzar, és necessari un aprenentatge mutu en el que no només ensenya o s'aprèn del professional, sinó que cal un espai participatiu per a que els propis pares, mares i infants tinguin la possibilitat de transmetre coneixements i experiències que poden servir als seus companys i també als professionals per a créixer personal i professionalment. Per tant, la participació i la implicació tant per l'equip de professionals com pels pares, mares i infants seran elements clau per al desenvolupament de la intervenció.

D'aquesta intervenció es desprenen les dues finalitats principals, que són reforçar la relació afectiva entre els pares i mares amb els seus fills/es i potenciar els coneixements dels pares i mares sobre el desenvolupament dels infants per a que atenguin les seves necessitats i característiques.

Aquesta intervenció es realitzarà dins d'aules escolars, cedides per alguna de les escoles del municipi. Els infants passen la major part del dia dins d'aquestes aules del recinte escolar, fet que pot possibilitar que disposin d'un major grau de confiança i comoditat en la realització de les sessions al trobar-se dins d'un lloc on ja hi estan familiaritzats.

Per altra banda, els pares i mares poden aproximar-se encara més a la realitat dels infants realitzant les sessions dins del recinte i de les aules en les que els seus fills/es aprenen i adquireixen experiències educatives fora de casa. A més, és una manera de fer veure als infants que els seus pares/mares coneixen encara més l'escola i s'interessen pel que ells realitzen quan no hi són a casa.

Al municipi de Palau-solità i Plegamans hi ha cinc escoles de primària, totes són públiques excepte l'Escola Marinada que és concertada. Les ubicacions d'aquestes són:

- L'Escola Can Cladellasestà situada al carrer Pompeu Fabra.
- L'Escola Josep Maria Folch i Torres al carrer Josep Ma. Folch i Torres nº 4.
- L'Escola Can Periquet al carrer Camí de Can Llonch.
- L'Escola Palau al carrer Arquitecte Falguera nº 37.
- L'Escola Marinada al carrer Sant Miquel nº 42-44.

A la imatge de la següent apareix la situació geogràfica d'aquestes escoles.

1. Escola Palau.
2. Escola Marinada.
3. Escola Josep Maria Folch i Torres
4. Escola Can Cladellas.
5. Escola Can Periquet

Imatge 2. *Escoles de primària de Palau-solità i Plegamans*. Extret de la pàgina web de la Generalitat de Catalunya. Recuperat el dia 3 d'abril de 2013 des de <http://aplitic.xtec.cat/MapaEscolar/>

Per tal de poder donar a conèixer a la població aquesta intervenció, serà necessària la coordinació amb les escoles del municipi. Aquestes escoles serviran de pont entre els professionals que duran a terme les sessions i els pares, mares i infants per tal de poder-los fer arribar la informació abans de començar la intervenció.

A l'hora de realitzar les diferents sessions, els professionals s'acolliran a la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, esmentada anteriorment a l'apartat *Necessitats segons Bradshaw*. Segons el Títol III de la llei, anomenat "De la comunitat educativa", concretament a l'article 19 *Comunitat educativa i comunitat escolar* del capítol I "Disposicions generals", "*La comunitat educativa és integrada per totes les persones i les institucions que intervenen en el procés educatiu*"¹¹ i fa referència als professionals, empreses i entitats de lleure i de serveis educatius i, per tant, també als professionals que realitzen aquesta intervenció.

---

¹¹Gencat (Generalitat de Catalunya). (2012). *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació*. Recuperat el dia 3 d'abril de 2013 des de http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Departament/Normativa/Lleis_educacio/ARXIUS/LEC_12_2009.pdf

4.2. Aspectes socioeducatius

4.2.1 Concreció temàtica

Els objectius generals que es pretenen aconseguir a través de la realització d'aquesta intervenció són quatre, enumerats anteriorment a l'apartat 3.1. *Definició del projecte*. Per poder comprovar l'assoliment de cadascun d'aquests sis objectius generals és necessari traduir-los en habilitats observables i coneixements.

El primer dels objectius generals és el de **conèixer les necessitats formatives dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys sobre els continguts relacionats amb aquesta etapa**. L'assoliment d'aquest objectiu queda dividit en dues parts: una primera a través de l'enquesta que es va fer arribar als pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, on mitjançant algunes respostes es podia conèixer quines eren les seves demandes i necessitats formatives, i una segona a partir de l'evolució de les diferents sessions, on els pares i mares podran anar expressant les seves qüestions i opinions i el o la professional podrà valorar les seves necessitats o inquietuds en funció del que observi al llarg d'aquestes.

El segon objectiu és **reforçar els coneixements i habilitats dels pares, mares i infants sobre les característiques de l'etapa dels 3 als 6 anys per prevenir problemàtiques o dificultats en el seu desenvolupament**. Per a comprovar l'assoliment d'aquest objectiu a través d'habilitats i accions concretes, s'haurà d'observar com al llarg de les diferents sessions de treball els pares, mares i infants recorden els continguts treballats en sessions anteriors i són capaços d'exemplificar-los a través de les seves experiències personals, és a dir, comparar els coneixements tractats a les sessions amb el seu dia a dia. Si els pares i mares són capaços de traslladar els continguts de les sessions al seu dia a dia, això contribuirà a prevenir problemàtiques o dificultats en el desenvolupament dels seus fills/es.

El tercer objectiu és **oferir un espai comunicatiu entre pares, mares i infants de 3 a 6 anys per a que puguin compartir experiències i opinions**. A través de l'evolució dels dos grups, tant el de pares i mares com el d'infants, i del clima i les relacions que s'estableixen dins d'aquest es podrà comprovar si s'ha assolit aquest objectiu. És a dir, s'aconseguirà oferir aquest espai comunicatiu quan els pares, mares i infants siguin capaços d'expressar les seves opinions i relatar les seves vivències a la resta de

companys/es. A la mateixa vegada, això potenciarà de manera progressiva un clima de confiança entre els membres dels dos grups.

El quart i últim objectiu és el d'**afavorir la participació dels infants de 3 a 6 anys al seu entorn, tot creant vincles afectius**. S'aconseguirà aquest objectiu si els infants són capaços de participar a de les diferents sessions on disposaran d'un espai de participació per a ells i també un espai de participació compartit amb les seues pares i mares. També es tindrà en compte si la participació dels infants durant les sessions es manté, empitjora o, pel contrari, es progressiva, així com també la capacitat dels pares i mares per escoltar als seus fills i filles. Per altra banda, el reforç dels vincles afectius es podrà potenciar a través de l'assoliment dels continguts treballats a classe, dels objectius generals anteriors i de la relació que s'estableixi al llarg de les sessions entre els pares/mares i els infants.

A part d'aquestes conductes observables, es treballaran una sèrie de coneixements per tal de poder aconseguir els quatre objectius generals. Aquests coneixements són els establerts a la part final de l'apartat 2.2.2 *Establiment de prioritats*, és a dir, els continguts que es treballaran en les unitats de programació.

A partir del treball de les temàtiques *desenvolupament dels infants a cada etapa/com sóc jo i com són els altres, intel·ligència emocional/els sentiments i les relacions amb els altres, models positius/referents, coherència educativa/l'educació a casa i a l'escola, mitjans de comunicació* i, per últim, *participació/compartir el que penso* es podran conèixer al llarg de les sessions les necessitats formatives dels pares i mares (primer objectiu), es reforçaran els coneixements dels pares i mares sobre els infants per ampliar els seus coneixements a través de continguts relacionats amb la seva etapa vital i, així, poder prevenir problemàtiques i dificultats en els seus fills i filles (segon objectiu), s'oferirà un espai comunicatiu entre pares, mares i infants potenciant la seva participació a totes les sessions (tercer objectiu) i, finalment, s'afavorirà la participació dels infants a casa treballant el que això significa i oferint un espai de participació a la vegada, enfortint els seus vincles afectius a través del treball realitzat durant les vuit sessions (quart objectiu).

Els instruments d'avaluació que es faran servir per analitzar l'evolució de les sessions i la consecució de tots els objectius seran quatre, dividits en funció de si són quantitatius o qualitius. Per una banda, els instruments quantitatius seran una llista d'assistència,

per comprovar el nombre de participants dels dos grups al llarg de les vuit sessions, i una graella d'observació, on s'anotaran conductes o accions quantificables de les diferents famílies que participin.

Per altra banda, els instruments d'avaluació qualitatiu que s'utilitzaran per avaluar les unitats didàctiques seran el diari de camp, cada professional en tindrà un per anotar el desenvolupament de totes les activitats, i un qüestionari obert de sis preguntes, relacionades amb els sis temes de les sessions, que es passarà als pares i mares durant la primera i la última sessió per comprovar si les respostes han evolucionat després de tractar les diverses temàtiques.

Aquests quatre instruments (*veure annex 6*) s'explicaran més detalladament a l'apartat **6. L'AVALUACIÓ**.

4.2.2 Unitats de programació

- **Unitat de programació per a pares i mares d'infants de 3 a 6 anys**

Descripció i durada

Aquesta unitat de programació va dirigida als pares i mares dels infants de 3 a 6 anys, en la que es treballaran temàtiques i continguts relacionats amb l'etapa evolutiva dels seus fills i filles per a que puguin aprofundir sobre les característiques pròpies d'aquesta edat, reforçar els seus coneixements i compartir vivències amb d'altres pares i mares i, a la vegada, amb els seus propis fills/es per treballar el vincle afectiu.

La durada de la unitat serà de vuit sessions d'una hora i mitja. Set d'aquestes vuit sessions coincideixen amb les sis temàtiques que es tractaran, cada tema durarà una sessió exceptuant la *participació* que es tractarà en dos dies (un per treballar els drets de la infància en general per poder centrar la següent sessió en treballar la participació). L'altre sessió de treball restant farà referència a la cloenda de les set sessions anteriors, on els pares, mares i infants compartiran el treball que cadascú ha realitzat al llarg d'aquesta unitat i els diferents punts de vista al respecte.

Cada setmana es realitzarà una sessió d'una hora i mitja. Per tant, aquesta unitat durarà dos mesos aproximadament (si coincideix amb alguna festivitat s'allargarà, a l'apartat 5. *Aplicació* es contemplarà aquest aspecte).

Objectius de la unitat de programació

- Ser participants en l'aprenentatge dels seus fills/es, coneixent i tenint en compte les característiques del seu desenvolupament vital.
- Crear un espai comunicatiu amb els altres pares i mares del grup per compartir experiències i preocupacions.
- Disposar d'un espai comunicatiu amb els seus fills/es on compartir perspectives i opinions, potenciant la participació infantil en el nucli familiar.

Continguts

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

Desenvolupament dels infants a cada etapa

- Desenvolupament dels infants de 3 a 6 anys, diferenciat en les àrees: motora, cognitiva i social.
- Necessitats de la infància.

Intel·ligència emocional

- Habilitats socials.

Models positius

- Estils educatius parentals.

Coherència educativa

- Models educatius familiars.
- Models educatius escolars.

Mitjans de comunicació

- Els mitjans de comunicació i els seus efectes.
- Continguts dels mitjans de comunicació adequats als infants.
- Maneres de gestionar l'accés als mitjans de comunicació.

Participació

- Drets i deures de la infància.
- Participació infantil al nucli familiar i a l'entorn.

Cloenda

- Síntesi final dels continguts anteriors.

Procediments

- Comprendre el desenvolupament i les característiques pròpies de l'etapa dels 3 als 6 anys.
- Analitzar els diferents aspectes que configuren l'entorn dels infants.
- Compartir les pròpies experiències amb els altres pares i mares, els propis fills i filles i els o les professionals.
- Expressar les pròpies opinions i emocions.
- Comprendre la importància d'establir coherència entre el propi model educatiu familiar i també amb l'escolar.
- Respectar i tenir en compte les opinions dels fills i filles.
- Saber relacionar els continguts teòrics amb la pràctica diària amb els infants.

Actituds, valors i normes

- Ser puntual.
- Respectar el torn de paraula.
- Tenir iniciativa per aprendre coses noves.
- Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions.
- Concentrar-se durant les sessions.
- Participar.

Objectius didàctics

Els pares i mares en finalitzar les sessions han de ser capaços de:

- Comprendre les característiques dels seus fills/filles.
- Considerar la influència del'entorn en el desenvolupament dels seus fills/filles.
- Escoltar i tenir en compte l'opinió dels seus fills/filles en allò que els afecta.
- Posar en pràctica els coneixements i habilitats tractats a les sessions, aplicant els continguts treballats en la relació amb els seus fills/filles.

Metodologia i/o tècniques

Per a la realització de les vuit sessions que formen la unitat de programació, els professionals hauran cercat informació sobre les diferents temàtiques i l'hauran treballat per poder explicar-la als pares i mares. Per a fer-ho, s'utilitzaran eines visuals per facilitar el seguiment de l'explicació, com ara un power point o algun vídeo relacionat amb el tema de la sessió.

Encara que el/la professional encarregada de dur a terme aquesta unitat de programació realitzarà a les sessions una exposició per part seva sobre els diferents continguts, prioritzarà el debat i la participació dels pares i mares per a que siguin capaços de reflexionar entorn aquestes temàtiques a partir de les seves pròpies experiències, així com també puguin comentar dubtes i compartir punts de vista amb els seus companys/es de grup.

Algunes d'aquestes vuit sessions es realitzaran únicament amb el propi grup de pares i mares i en d'altres es destinarà la mitja hora final de la sessió a un espai comú entre aquests pares i mares i els seus fills i filles. Concretament, les sessions en les que només estarà el grup de pares i mares durant l'hora i mitja seran la primera sessió *desenvolupament dels infants a cada etapa*, per tal d'aprofundir sobre els continguts i que el grup pugui conèixer-se i començar a establir un clima de confiança i comoditat per expressar les pròpies opinions, i la primera sessió de treball de *participació*, per treballar els drets dels infants i poder concretar la següent sessió en la participació.

Les sis sessions restants es dividiran en dos parts, la primera hora es destinarà a treballar les temàtiques amb el mateix grup de pares i mares i la mitja hora final es reunirà al grup amb els infants per a que puguin compartir el que han treballat durant la sessió i les conclusions a les que han arribat o els aspectes més destacats.

Activitats

Les activitats de les que es compondrà aquesta unitat de programació seran les unitats didàctiques de cada temàtica i la de la cloenda, en total vuit. És a dir, hi haurà una activitat per tractar el *desenvolupament dels infants a cada etapa*; una per la *intel·ligència emocional*; una per els *models positius*; una per la *coherència educativa*;

una pels *mitjans de comunicació*; dues per la *participació*; i, per últim, una per la *cloenda*.

Materials/recursos necessaris

Recursos humans

L'encarregat o encarregada de dur a terme aquesta unitat de programació serà un/a educador/a social. No obstant això, la preparació dels continguts de les temàtiques i de les parts de les sessions les realitzarà conjuntament amb l'educador/a social de la unitat de programació d'infants. D'aquesta manera, ambdós educadors/es treballaran els mateixos continguts, participaran en l'elaboració de totes les parts de la intervenció i coneixeran l'evolució de les dues unitats de programació.

Recursos materials

Per poder dur a terme la unitat de programació serà necessari disposar d'una aula amb cadires i taules, d'un ordinador amb projector i internet per visualitzar vídeos i continguts (o, en el seu defecte, un USB per emmagatzemar aquests continguts i passar-los a l'ordinador), folis i utensilis per escriure (llapis i bolígrafs).

Criteris d'avaluació

L'avaluació de cada unitat didàctica o activitat es realitzarà a través de quatre eines: un diari de camp, una llista d'assistència, un qüestionari i una graella d'observació (*veure annex 6*).

A més d'aquests instruments d'avaluació, es passaran sis preguntes a la primera sessió per a que contestin els pares i mares, aquestes mateixes preguntes es passaran també a la darrera sessió. Al finalitzar, es compararan les de la primera sessió amb les de l'última per valorar l'evolució de les respostes.

- **Unitat de programació per infants de 3 a 6 anys**

Descripció i durada

Aquesta unitat de programació va dirigida als infants de 3 a 6 anys, en la que es treballaran temàtiques i continguts relacionats amb l'etapa evolutiva en la que es troben per a que puguin aprofundir sobre les seves pròpies característiques i l'entorn que els envolta, així com també compartir vivències amb altres infants i amb els seus propis pares i mares per tal de treballar el vincle afectiu.

La durada de la unitat serà de vuit sessions d'una hora i mitja. Set d'aquestes vuit sessions coincideixen amb les sis temàtiques que es tractaran, cada tema durarà una sessió exceptuant *compartir el que penso* que es tractarà en dos dies (un per treballar els drets en general que tenen com a infants per després centrar la següent sessió en treballar la participació). L'altra sessió de treball restant farà referència a la cloenda de les set sessions anteriors, on els pares, mares i infants compartiran el treball que cadascú ha realitzat al llarg d'aquesta unitat i els diferents punts de vista al respecte.

Cada setmana es realitzarà una sessió d'una hora i mitja. Per tant, aquesta unitat durarà dos mesos aproximadament.

Objectius de la unitat de programació

- Assistir a un espai comunicatiu on poder explicar opinions i experiències a la resta dels companys/es.
- Identificar les pròpies capacitats i limitacions, tenint en compte la seva edat i les seves característiques.
- Disposar d'un espai comunicatiu amb els seus pares/mares on compartir perspectives i opinions, potenciant la participació infantil en el nucli familiar.

Continguts

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

Com sóc jo i com són els altres

- Diferències entre les habilitats dels infants de 3 a 6 anys i les habilitats dels adults.
- Necessitats de la infància.

Els sentiments i les relacions amb els altres

- Emocions positives i negatives.
- Comportaments adequats i inadequats.

Referents

- Models positius a seguir.

L'educació a casa i a l'escola

- Models educatius familiars.
- Models educatius escolars.

Mitjans de comunicació

- Els mitjans de comunicació i els seus efectes.
- Continguts dels mitjans de comunicació adequats als infants.

Compartir el que penso

- Drets i deures de la infància.
- Participació infantil al nucli familiar i a l'entorn.

Cloenda

- Síntesi final dels continguts anteriors.

Procediments

- Conèixer les pròpies característiques, tenint en compte les destreses i limitacions.
- Analitzar els diferents aspectes que configuren l'entorn.
- Expressar les pròpies opinions i emocions.
- Comprendre que és necessari seguir una sèrie de pautes i límits educatius per aprendre.

- Compartir les pròpies experiències amb els iguals, els pares/mares i els o les professionals.
- Saber relacionar els continguts teòrics amb ells mateixos i el seu dia a dia.

Actituds, valors i normes

- Ser puntual.
- Respectar el torn de paraula.
- Tenir iniciativa per aprendre coses noves.
- Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions.
- Concentrar-se durant les sessions.
- Participar.

Objectius didàctics

Els infants en finalitzar les sessions han de ser capaços de:

- Conèixer les pròpies característiques.
- Comprendre que són capaços d'expressar les seves opinions i emocions al seu entorn.
- Posar en pràctica els coneixements i habilitats tractats a les sessions, aplicant els continguts treballats en la relació amb els seus pares i mares.

Metodologia i/o tècniques

Per a la realització de les vuit sessions que formen la unitat de programació, els professionals hauran cercat informació sobre les diferents temàtiques i l'hauran treballat per poder explicar-la als infants. Per a fer-ho, s'utilitzaran suports visuals, com ara imatges, vídeos, entre d'altres, i diferents activitats on els infants hagin de relacionar una acció amb una imatge, representar alguna situació a través del joc simbòlic, alguna manualitat com dibuixar, etc. Amb tot això es potenciarà l'atenció dels infants envers els continguts, el seguiment de les diferents parts de la sessió i la seva implicació en aquestes.

En aquestes sessions, les explicacions per part del o de la professional seran breus, de tal manera que els continguts es treballaran, majoritàriament, a partir de les activitats. És per això que es prioritzarà la participació dels infants per a que siguin ells mateixos els qui vagin coneixent els continguts a través de la realització de les activitats, així com també siguin capaços de relacionar aquestes activitats amb el seu dia a dia, comentar els dubtes que tinguin al respecte i compartir punts de vista amb els seus companys/es del grup.

Algunes d'aquestes vuit sessions es realitzaran únicament amb el propi grup d'infants i en d'altres es destinarà la mitja hora final de la sessió a un espai comú entre aquests infants i els seus pares i mares. Concretament, les sessions en les que només estarà el grup d'infants durant l'hora i mitja seran la primera sessió *com sóc jo i com són els altres*, per tal de treballar amb més profunditat els continguts i que el grup pugui conèixer-se i començar a establir un clima de confiança i comoditat per expressar les pròpies opinions, i la primera sessió de treball de *compartir el que penso*, per treballar els drets dels infants i poder concretar la següent sessió en la participació.

Les sis sessions restants es dividiran en dos parts, la primera hora es destinarà a treballar les temàtiques amb el mateix grup d'infants i la mitja hora final es reunirà al grup amb els pares i mares per a que puguin compartir el que han treballat durant la sessió i les conclusions a les que han arribat o els aspectes més destacats.

Activitats

Les activitats de les que es compondrà la unitat de programació seran les unitats didàctiques de cada temàtica i la de la cloenda, en total seran vuit. És a dir, hi haurà una activitat per tractar *com sóc jo i com són els altres*; una per *els sentiments i les relacions amb els altres*; una per *els referents*; una per *l'educació a casa i a l'escola*; una pels *mitjans de comunicació*; dues per *compartir el que penso*; i, per últim, una per la *cloenda*.

Materials/recursos necessaris

Recursos humans

L'encarregat de dur a terme aquesta unitat de programació serà un/a educador/a social. No obstant això, la preparació dels continguts de les temàtiques i de les parts de les sessions les realitzarà conjuntament amb l'educador/a social de la unitat de programació de pares i mares. D'aquesta manera, ambdós educadors/es treballaran els mateixos continguts, participaran en l'elaboració de totes les parts de la intervenció i coneixeran l'evolució de les dues unitats de programació.

Recursos materials

Per poder dur a terme la unitat de programació serà necessari disposar d'una aula amb cadires i taules, d'un ordinador amb projector i internet per visualitzar vídeos i continguts (o, en el seu defecte, un USB per emmagatzemar aquests continguts i passar-los a l'ordinador), materials didàctics (imatges, objectes, contes, entre d'altres), folis i utensilis per escriure i dibuixar (llapis, colors i bolígrafs).

Criteris d'avaluació

L'avaluació de cada unitat didàctica o activitat es realitzarà a través de tres eines: un diari de camp, una llista d'assistència i una graella d'observació (*veure annex 6*).

4.3. Gestió i organització interna

Recursos materials

Per a la realització de les dues unitats de programació comentades seran necessàries dues aules, d'alguna de les cinc escoles del municipi de Palau-solità i Plegamans, que disposin de taules i cadires amb capacitat per a 25 persones, encara que a l'hora dedur a la pràctica les unitats de programació s'hagin ocupat menys places.

Si és possible, les aules hauran de disposar d'un ordinador i d'un projector. Si no pot ser així, els professionals hauran de disposar de dos ordinadors portàtils i dos projectors (un de cada per cadascuna de les aules) per instal·lar-los abans de cada sessió. Els ordinadors portàtils poden ser els propis dels professionals, si en tenen i estan d'acord en dur-los, o bé dos dels portàtils que disposa l'Ajuntament del municipi, que els cedeix per la realització d'activitats i tallers. Si no hi ha projectors a les aules on es facin les sessions, podran agafar dos projectors d'altres aules de l'escola si n'hi ha o bé d'alguna altra escola que els presti.

Serà útil també l'accés a internet. En el cas de que no s'hi pugui accedir des de les aules, els professionals necessitaran un USB per emmagatzemar els materials que necessitin d'internet (vídeos, informacions, etc.) i poder-los traspasar a l'ordinador, ja sigui el propi de l'aula o un ordinador portàtil.

A l'hora de realitzar les diferents sessions els professionals necessitaran disposar de materials didàctics que ajudin a seguir les explicacions i a organitzar activitats, sobretot amb el grup d'infants. Aquests materials seran folis, utensilis per escriure (bolígrafs, llapis i colors), contes, objectes i imatges. És difícil concretar tots els materials que s'utilitzaran ja que poden variar en funció de les sessions i de les activitats que es realitzin al llarg de la intervenció, per això els/les professionals disposaran d'un pressupost de 100 euros per comprar allò que sigui necessari.

Finalment, per tal de fer arribar la informació als pares i mares dels infants de 3 a 6 anys del municipi es necessitarà la realització i impressió de cartells informatius i tríptics en els que s'expliqui en que consisteixen les activitats de les unitats de programació i l'horari en que es realitzaran. A més, al costat dels cartells informatius es col·locarà una quadricula on aquells pares i mares que vulguin puguin apuntar-se, tant a ells mateixos com als seus fills i filles, per assistir-hi. Aquests materials es podran imprimir des del

mateix Ajuntament i tant els cartells com els tríptics es repartiran a totes les escoles del poble i a d'altres serveis municipals com el pavelló, els serveis socials, al mateix Ajuntament, entre d'altres.

Recursos humans

Els professionals que s'encarregaran de dur a terme les vuit sessions amb els pares, mares i els infants seran dos educadors/es socials. Cada educador/a s'encarregarà d'un grup, un/a s'ocuparà del grup de pares i mares i l'altre del grup d'infants.

Encara que cada grup tindrà un/a professional assignat, en la majoria de les sessions durant l'última mitja hora es reuniran els dos grups i, per tant, els pares, mares i infants podran tractar amb els/les dos professionals.

La intervenció es realitzarà a través d'una hora i mitja amb els pares, mares i infants a cada sessió. A més d'aquesta hora i mitja, els/les professionals es reuniran mitja hora abans de començar les sessions per preparar el material i al finalitzar es quedaran una hora més per avaluar la sessió i preparar la següent. Per tant, els/les professionals faran 3 hores setmanals durant dos mesos (vuit dies). Tenint en compte que la seva remuneració serà de 30 euros l'hora i que realitzaran un total de 24 hores de treball per les vuit sessions realitzades, cada professional obtindrà un sou de 720 euros (1.440 euros entre els dos).

Pressupost dels recursos materials i humans

Com s'ha comentat anteriorment a l'apartat 3.1. *Definició del projecte*, la font de finançament que s'encarregarà del salari dels o les professionals i del material necessari per a que duguin a terme les sessions serà l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

Tenint en compte el que s'ha comentat als dos apartats anteriors, el pressupost referent a la intervenció d'aquest projecte serà de 1.863€ en total. Això queda reflectit a la taula de la pàgina següent.

DESCRIPCIÓ	UNITATS	PREU PER UNITAT	TOTAL
Educador/a social	2	720 €	1.440 €
Materials			100€
TOTAL BRUT			1.540€

IVA 21%	323,4€
PRESSUPOST TOTAL	1863,4€

Taula 7. Pressupost.

Relacions internes i externes

Relacions internes

Els/les dos educadors/es socials es reuniran abans de les sessions per establir quins continguts es treballaran i de quina manera ho faran, així com també en aquelles sessions on la mitja hora restant es reuneix als dos grups, organitzaran les diferents activitats que es duran a terme i com la manera de gestionar-ho.

A més, al finalitzar cada sessió tindran un espai on comentar com ha anat la realització de la sessió de treball i quina ha estat la resposta per part dels dos grups. A mida que es vagi avançant en les sessions i avaluïn el procés en aquestes estones, podran veure quina és l'evolució de totes les activitats realitzades.

Al acabar cada dia, cada professional redactarà un document on inclourà la informació tractada durant la sessió d'aquell dia i les activitats realitzades.

Finalment, en acabar les vuit sessions faran una darrera reunió en la que avaluaran el conjunt de tots els dies tenint en compte les seves observacions sobre ells mateixos i també sobre la resposta dels dos grups.

Relacions externes

Per tal de poder fer arribar la informació als pares, mares i infants serà necessari informar a les escoles i demanar el seu permís i col·laboració per poder penjar els cartells informatius als centres escolars. Es demanarà també la col·laboració de les escoles per fer arribar el mateix cartell informatiu als pares i mares a través del seu

correu electrònic, un cop s'obtingui aquest permís es farà arribar el cartell amb informació sobre les sessions al correu de l'escola per a que pugui reenviar-lo, així com també per a que puguin repartir els tríptics als infants de les classes de P-3, P-4 i P-5 per a que els portin a casa.

Per altra banda, es demanarà a alguna de les cinc escoles del municipi la possibilitat d'utilitzar dues de les seves aules per realitzar les sessions, comproment-se els professionals en vetllar pel seu manteniment durant les activitats. Preferiblement, es demanarà en primera opció alguna de les dues escoles centríques del poble per facilitar l'accés dels pares, mares i infants i que s'hagin de desplaçar el mínim possible. Les escoles més centríques són l'Escola Josep Maria Folch i Torres i l'Escola Marinada.

Els o les professionals convocaran una sessió informativa per a que assisteixin els tècnics i tècniques de les regidories del Pla Local Transversal (Salut, Educació, Serveis Socials, Joventut i Seguretat Ciutadana) que vulguin, on se'ls informarà de la metodologia de la intervenció i dels diferents continguts que es treballaran al llarg de les vuit sessions.

A part de les escoles, els professionals faran arribar el cartell informatiu i tríptics sobre les sessions a altres equipaments i serveis del poble, com araserveis socials, el pavelló, l'Ajuntament, entre d'altres. D'aquesta manera, des d'aquests serveis es difondrà també la intervenció que es realitzarà i serveis socials podrà informar als pares i mares d'infants de 3 a 6 anys que siguin usuaris/es del servei sobre la realització d'aquestes sessions, ja sigui a través d'entrevistes, trucades telefòniques, per correu, etc.

Per últim, donant resposta a la demanda dels pares i mares que van contestar l'enquesta, on un 68% voldria rebre informació escrita o per correu, al finalitzar les sessions els professionals elaboraran un document, comentat a l'apartat de relacions internes, que inclourà la informació relacionada amb el tema que s'ha tractat aquell dia i les activitats realitzades. Aquest document s'enviarà a les escoles del municipi per a que puguin fer-lo arribar a tots els pares i mares d'infants de 3 a 6 anys per a que aquells que han assistit a les sessions disposin de la informació que s'ha tractat i també per a que aquells que no hi poden assistir coneguin també aquesta informació i les activitats realitzades.

5. APLICACIÓ

5.1. Pla de treball

5.1.1 Marc relacional

Com s'ha comentat anteriorment a l'apartat *4.1 Emmarcament*, la intervenció estarà fonamentada en la realització d'aprenentatges significatius per a que els pares, mares i infants puguin interioritzar els continguts que es tractaran per a que siguin capaços de dur-los a la pràctica. A més, aquest aprenentatge serà mutu, de tal manera que no serà el/la professional l'únic o l'única que s'encarregarà d'ensenyar, sinó que aquest vetllarà per la creació d'un espai participatiu per a que els pares, mares i infants puguin transmetre els seus coneixements i experiències, tant als seus companys/es com als professionals.

Per tant, hi haurà una part d'exposició per part del o de la professional que prioritzarà la participació de tot el grup per poder compartir experiències i coneixements de manera conjunta, vetllant pel bon clima i el respecte fonamentat en la igualtat.

5.1.2 Sensibilització

A partir d'aquesta metodologia basada en la participació dels dos grups al llarg de les vuit sessions, els pares, mares i infants disposaran d'un espai d'aprenentatge on podran compartir les seves vivències de tal manera que a partir d'aquesta confluència de coneixements i experiències, podran ser ells mateixos els qui siguin capaços de detectar les seves habilitats i, alhora, les seves necessitats, amb la col·laboració del o de la professional.

A mida que s'avanci amb els continguts de les diferents sessions i els pares, mares i infants comparin aquests coneixements amb les seves vivències, seran conscients de les seves característiques, és a dir, de quines són les seves capacitats i quines les seves necessitats o aspectes que cal canviar o reforçar.

Per altra banda, la sensibilització no només es realitzarà amb els dos grups. Mitjançant la difusió de la informació sobre la realització i l'evolució de les vuit sessions a la resta de pares i mares d'infants de 3 a 6 anys que no hagin pogut assistir, a les escoles i a l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans per a que coneguin el que s'ha dut a terme,

coneixeran la importància del dret dels infants a participar en allò que els afecta i l'anàlisi de les diferents temàtiques que es tractaran. Tot això no només repercutirà directament al col·lectiu concret d'infants de 3 a 6 anys i els seus pares i mares, sinó que a més pot repercutir a la resta de la població del municipi, ja que són temàtiques que afecten també a altres edats i, un cop coneguin la informació de les sessions, poden traspassar els seus continguts a altres col·lectius, relacionant-los amb el seu dia a dia.

En cas que els resultats de la intervenció siguin positius, es pot valorar fer una intervenció semblant amb altres col·lectius, com per exemple el de 6 a 12 anys i els seus pares i mares. D'aquesta manera, a través d'aquesta primera sensibilització es podria estendre a més població del municipi.

5.1.3 Cohesió grupal

La cohesió grupal del grup d'infants, del grup de pares i mares i d'ambdós grups junts (en la majoria de les sessions la mitja hora final es destinarà a unir els dos grups) es potenciarà de manera progressiva. Encara que potser alguns pares, mares i infants ja es coneixen de l'escola, del curs formatiu anterior, del poble, o d'altres llocs, es possible que hi hagi d'altres que no es coneguin. És per això que en un primer moment és difícil que hi hagi una cohesió grupal.

Tenint en compte això, a través de l'espai participatiu del que disposaran els pares, mares i infants, a mida que vagin avançant les sessions s'aniran coneixent més i es sentiran més còmodes a l'hora de compartir experiències i opinions i, a la mateixa vegada, s'anirà creant un espai de confiança que potenciarà la cohesió grupal.

5.1.4 Minories actives

Degut a que la intervenció anirà dirigida als pares, mares i als infants, un grup que pot tenir una incidència significativa en aquests són els pares i mares de les AMPA (Associació de Mares i Pares d'Alumnes) de les cinc escoles del municipi.

Per aquest motiu, al fer arribar la informació sobre les sessions a les escoles, serà positiu també contactar amb els delegats o delegades de les AMPA de totes les escoles del poble per informar-los de les diferents sessions que es duran a terme per a que puguin

ser una altra via de transmissió d'aquesta informació a la resta dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys.

A part de les AMPA, es concertarà una sessió informativa per a que aquells que formen les regidories del Pla Local Transversal del municipi, que recull aquesta intervenció a través del *Programa de prevenció de drogues i riscos associats*, que són Salut Pública, Educació, Serveis Socials, Joventut i Seguretat Ciutadana, així com també a l'alcaldeessa, puguin conèixer la intervenció que es realitzarà i les diferents temàtiques. D'aquesta manera, s'informarà als membres de les cinc regidories que assisteixin i es potenciarà encara més la difusió de les sessions a través d'aquestes cinc, arribant així a més població.

5.1.5 Calendarització

Per donar a conèixer les diferents sessions que conformaran aquesta intervenció, tant per als infants de 3 a 6 anys com per als seus pares i mares, es farà difusió sobre la seva realització a les cinc escoles i a l'equipament de serveis socials del municipi. Com s'ha comentat anteriorment a l'apartat 4.3. *Gestió i organització interna*, aquesta difusió es farà, per una banda, a través d'informar a les escoles, a les regidories del Pla Local Transversal i els delegats o delegades de les AMPA sobre la realització de les sessions i, per altra banda, a través de cartells informatius i tríptics.

El contacte amb les escoles, les regidories i les AMPA es realitzarà durant la setmana del 2 al 8 de setembre que, tot i que els infants encara no han començat el curs escolar, els professionals de les escoles ja han retornat als seus llocs de treball.

Els cartells informatius i els tríptics es proporcionaran a les escoles durant la setmana del 9 al 15 de setembre, de tal manera que els pares, mares i infants rebran la informació tres setmanes abans de l'inici de la primera sessió. En aquest mateix moment, si les escoles han estat d'acord, enviaran la informació a tots els pares i mares d'infants de 3 a 6 anys per correu i es donaran els tríptics als infants de 3 a 6 anys per a que els puguin dur a casa, així com també des de serveis socials s'informarà als usuaris/es del mateix. A més de les escoles, com s'ha comentat anteriorment a l'apartat 4.3. *Gestió i organització interna*, es difondran cartells i tríptics informatius a d'altres serveis del municipi.

Les vuit sessions es duran a terme els dilluns dels mesos d'octubre i de novembre. Després de l'estiu, els infants comencen el curs escolar a mitjans de setembre. Per tal de que aquests tornin a acostumar-se a anar a escola de dilluns a divendres, tenint en compte que han estat tot l'estiu sense anar-hi, les sessions començaran al mes d'octubre, on ja hauran passat unes setmanes del nou curs escolar. Per altra banda, les sessions finalitzaran amb el mes de novembre, tenint en compte que al mes de desembre s'acaba el primer trimestre escolar amb les vacances de nadal. Les sessions duraran una hora i mitja i es realitzaran de 17:30 a 19:00 hores. Els infants de l'Escola Palau, l'Escola Can Periquet, l'Escola Can Cladellas i l'Escola Josep Maria Folch i Torres surten a les 16:30 de la tarda. En canvi, els infants de l'Escola Marinada surten a les 17:00 hores. Per a que tots els infants tinguin temps suficient per sortir de l'escola i puguin berenar, jugar una estona al parc, etc. i arribar a l'hora de la sessió, aquestes començaran a partir de les 17.30 hores.

A continuació, apareixen els calendaris amb les diferents sessions.

OCTUBRE						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1	2	3	4	5	6
7 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Desenvolupament dels infants a cada etapa 17:30h a 19:00h - Infants: Com sóc jo i com són els altres	8	9	10	11	12	13
14 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Intel·ligència emocional 17:30h a 19:00h - Infants: Els sentiments i les relacions amb els altres	15	16	17	18	19	20
21 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Models positius 17:30h a 19:00h - Infants: Referents	22	23	24	25	26	27
28 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Coherència educativa 17:30h a 19:00h - Infants: L'educació a casa i a l'escola	29	30	31			

Calendari 1. Calendarització del mes d'octubre.

NOVEMBRE						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Mitjans de comunicació 17:30h a 19:00h - Infants: Mitjans de comunicació	5	6	7	8	9	10
11 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Participació 17:30h a 19:00h - Infants: Compartir el que penso	12	13	14	15	16	17
18 17:30h a 19:00h - Pares i mares: Participació 17:30h a 19:00h - Infants: Compartir el que penso	19	20	21	22	23	24
25 17:30h a 19:00h Cloenda	26	27	28	29	30	

Calendari 2. Calendarització del mes de novembre.

6. L'AVALUACIÓ

6.1. Avaluació

6.1.1 Tipologia d'avaluació

L'avaluació de la intervenció es divideix en tres fases i tipologies: coincidint amb la fase del diagnòstic s'ha realitzat l'**avaluació inicial**, per avaluar la planificació i l'aplicació es realitzarà una **avaluació de procés o formativa** i, per últim, per conèixer els resultats de tot el procés es realitzarà l'**avaluació final o sumativa**.

En primer lloc, l'**avaluació inicial** s'ha realitzat mitjançant l'enquesta per a pares i mares d'infants de 3 a 6 anys de les cinc escoles del municipi de Palau-solità i Plegamans. A través d'aquesta enquesta, els pares i mares han pogut expressar les seves demandes i a través dels resultats de les diferents qüestions s'ha pogut conèixer la situació actual i les necessitats d'aquests pares i mares pel que fa a la seva relació amb els seus fills i filles.

Tot això ha permès identificar el punt de partida de la intervenció a través de les diferents temàtiques que sorgien de les qüestions de l'enquesta, ja fossin a partir de demandes directes de les preguntes 16.1, 16.2 i 16.3 o a través de les conclusions extretes de les altres respostes. El resultat de totes aquestes demandes i conclusions han estat deu temàtiques, comentades a l'apartat 2.2.2 *Establiment de prioritats*.

L'enquesta realitzada per fer aquest diagnòstic ha possibilitat conèixer la visió dels subjectes de la intervenció i analitzar els resultats de les diferents qüestions per establir el punt de partida a partir del qual s'ha planificat la intervenció.

A part dels resultats obtinguts a través de l'enquesta, forma part també de l'avaluació inicial l'experiència pròpia obtinguda com a estudiant de pràctiques als Serveis Socials del municipi, on professionals de l'escola, ja fossin professors/es o directors/es, la treballadora social i la psicopedagoga de l'EAP a través de reunions de coordinació amb l'educadora social de Serveis Socials, on jo hi era present, confirmaven la necessitat o demanda dels pares i mares de disposar d'un suport professional per a millorar la relació amb els seus fills/es.

Per altra banda, l'experiència de la formació realitzada per Cèlia Camarasa, que va dur a terme la dinàmica de grup per pares i mares d'infants de 3 a 6 anys, experiència anterior

a aquesta intervenció dirigida a la mateixa franja d'edat però només per als pares i mares, va aportar més informació a l'avaluació inicial del projecte. A través dels resultats de l'enquesta que va passar aquesta professional als assistents del curs, un alt percentatge afirmava que voldria una formació semblant. A més d'això, en una reunió amb l'educadora social de Serveis Socials, on jo també hi era present, destacava la necessitat i la importància de realitzar més sessions formatives per aquest col·lectiu per tal de reforçar els seus coneixements i les seves relacions amb els fills/es.

En segon lloc, l'**avaluació de procés o formativa** és la realitzada a través dels instruments d'avaluació de les unitats didàctiques de les sessions (explicats al següent apartat). A cada sessió, els o les professionals recolliran com ha anat el desenvolupament de les activitats a través d'aquests instruments, permetent així la comprovació de l'evolució de la intervenció a mida que aquesta va avançant.

La realització de l'avaluació a partir d'aquests instruments pot possibilitar que els o les professionals puguin comparar la situació real de cada sessió amb la situació que s'havia previst abans de la seva realització i, en funció dels resultats, si es necessari poden reorientar la seva tasca per aconseguir els objectius de la intervenció.

El conjunt dels resultats que s'extreguin a cada sessió a partir d'aquesta avaluació, els/les professionals podran comprovar si la metodologia que estan utilitzant aconseguix els objectius marcats, si les activitats que realitzen són adequades a les necessitats i demandes dels infants i dels seus pares i mares, si el ritme de treball és adient a les característiques i funcionament dels dos grups, si existeix coherència entre totes les parts que configuren la intervenció o pel contrari hi ha parts que no encaixen o que estan en contraposició, si les actuacions dels o les professionals són adequades i, per últim, si la realització i evolució de les diferents sessions segueixen el que s'havia plantejat prèviament.

En tercer i darrer lloc, l'**avaluació final o sumativa** es realitzarà al finalitzar les vuit sessions que formen la intervenció. En aquesta es compararà la situació que s'havia previst aconseguir en un inici a través de la intervenció, que era reforçar els coneixements dels pares i mares i oferir als infants un espai de participació per potenciar la millora en el seu desenvolupament i la relació afectiva entre pares, mares i els seus

fills/es, amb la situació real existent al finalitzar. El qüestionari que es passarà als pares i mares durant la primera i l'última sessió, que queda recollit a les unitats didàctiques, permetrà comprovar l'evolució de la situació inicial amb la situació final.

Per poder conèixer els resultats, es comprovarà l'assoliment o no dels objectius plantejats per a la intervenció, tant els generals com els específics, a través de la consecució dels objectius de cada unitat de programació i de cada unitat didàctica.

A través d'aquest anàlisi es mesuraran els resultats del conjunt de les sessions i es valorarà si s'ha aconseguit el que s'havia plantejat abans de dur-ho a la pràctica, obtenint èxit o no en la intervenció.

6.1.2 Instruments d'avaluació i temporalització

Els instruments d'avaluació d'aquesta intervenció (*veure annex 6*) són els cinc següents:

1. Enquesta

L'enquesta és l'instrument quantitatiu que es va passar per a la realització del diagnòstic, per tal de conèixer les demandes dels pares i mares i obtenir informació sobre la seva relació amb els seus fills i filles. L'elaboració d'aquest instrument és pròpia, essent dissenyat específicament per aquest col·lectiu i finalitat.

L'enllaç web de l'enquesta va estar obert des del 4 de desembre de 2012, en el moment en el que es va fer arribar l'enquesta a les escoles per a que la facilitessin als pares i mares, fins el dia 15 de febrer de 2013, deixant un marge de poc més de dos mesos per a que els pares i mares poguessin respondre.

A partir de les dades que es van extreure de les respostes de l'enquesta i del seu anàlisi (apartat *2.1.4 Enquesta*), es va definir el punt de partida de la intervenció i el que es volia aconseguir a través d'aquesta.

2. Qüestionari

El qüestionari és una eina qualitativa formada per sis preguntes, cada pregunta fa referència a una de les temàtiques que es tractaran al llarg de les vuit sessions (desenvolupament dels infants a cada etapa, intel·ligència emocional, models positius, coherència educativa, mitjans de comunicació i participació).

Aquest qüestionari es passarà als pares i mares del grup durant la primera sessió al 7 d'octubre, coincidint amb la sessió *desenvolupament dels infants a cada etapa*, i es tornarà a passar durant l'última sessió de la intervenció al 25 de novembre, que és la *cloenda*. En ambdós moments les preguntes seran les mateixes.

A través d'aquest instrument, tant els o les professionals com els propis pares i mares, podran comprovar l'evolució de les respostes des de la primera sessió on encara no havia començat la intervenció, fins a l'última sessió on ja hauran treballat les diferents temàtiques i aprofundit sobre el que aquestes signifiquen en relació amb els seus fills i filles.

3. Llista d'assistència

La llista d'assistència és un instrument d'avaluació quantitatiu, mitjançant el qual es registraran les famílies que hagin assistit a cada sessió. Els o les professionals anotaran les famílies que estiguin presents durant cada sessió.

L'assistència existent al llarg de les vuit sessions serà un element a tenir en compte en l'avaluació final, ja que proporcionarà informació sobre el grau d'interès respecte les diferents temàtiques de la intervenció. Pot ser que alguna temàtica resulti més interessant que una altra i que per aquest motiu el nombre d'assistència sigui més alt. No obstant, en la valoració d'això es tindrà en compte si les famílies han justificat la seva absència degut a que no podien venir.

4. Graella d'observació

La graella d'observació és un element quantitatiu en el que s'enregistraran el nombre de participacions, de preguntes i d'activitats realitzades a cadascuna de les sessions en funció de cada família, tant del grup de pares i mares com del grup d'infants. Encara que és un instrument principalment quantitatiu, té una part qualitativa que és la d'observacions. En aquesta part el o la professional de cada grup podrà anotar els aclariments que consideri, relacionats amb el nombre de participacions, preguntes i activitats realitzades. És a dir, es pot donar el cas, per exemple, d'una família que ha fet cinc preguntes però quatre d'aquestes preguntes eren la mateixa o sobre el mateix tema. El o la professional ho podrà aclarir en aquest apartat.

A partir de la graella d'observació s'obtindrà, per una banda, informació quantitativa relacionada amb accions que s'han realitzat al llarg de la sessió i que poden servir per conèixer el grau d'interès dels pares, mares i infants sobre el desenvolupament de les sessions i, per altra banda, aquesta eina permetrà fer els matisos que siguin necessaris sobre la informació que es reculli.

5. Diari de camp

El diari de camp és un instrument d'avaluació qualitatiu en el que els o les professionals anotaran informació sobre el desenvolupament de la sessió.

Al finalitzar cada sessió, cada professional anotarà en el seu diari la descripció de la sessió explicant com ha estat el seu desenvolupament i, posteriorment, la seva pròpia

reflexió sobre això, analitzant els aspectes positius i els aspectes negatius tant del grup com de la seva pròpia tasca.

La realització dels o les professionals del diari de camp permet l'obtenció d'informació sobre el desenvolupament de les vuit sessions de la intervenció dels dos grups (infants i pares i mares), així com també la seva pròpia reflexió entorn al funcionament dels grups i de la seva tasca com a professional. Reflexionant sobre tot això, si és necessari podran reorientar el procés per aconseguir millors resultats i es podrà conèixer l'evolució dels grups des de la primera sessió fins a l'última.

6. Gravació de dues sessions

Per tal de poder avaluar amb deteniment el desenvolupament de les sessions i l'evolució del grup de pares i mares, del grup d'infants i de la unió d'aquests dos a la part final d'una sessió, els professionals gravaran, amb el permís dels participants, dues de les vuit sessions de la intervenció. Concretament, les sessions que es gravaran seran la segona, *intel·ligència emocional/els sentiments i les relacions amb els altres*, i la setena, *participació II/compartir el que penso II*.

El motiu de la filmació d'aquestes dues és poder veure l'evolució dels grups de manera individual, de manera conjunta durant la part final de les sessions i el vincle dels grups amb els o les professionals, així com també la tasca professional de cada educador/a social. La primera sessió servirà de primer contacte, de coneixença dels participants de cada grup i dels o les professionals, fet pel qual en aquest cas no hi ha la unió d'infants i pares i mares. És per això que la gravació es realitzarà la segona sessió, ja que els grups ja hauran tingut un primer contacte i la part final es destinarà al treball conjunt de la temàtica de la sessió. Pel que fa a la setena sessió, serà l'última abans de la cloenda i els dos grups ja hauran tractat tots els continguts de la intervenció i el nivell de coneixença i confiança serà més alt.

D'aquesta manera, a través de la filmació d'aquestes dues sessions es podrà avaluar el desenvolupament d'aquestes dues, tenint en compte tant els participants com els o les professionals, l'evolució del nivell de sentiment de grup, de confiança i de participació i, per últim, l'evolució del treball conjunt de les temàtiques durant la part final de les sessions.

6.1.3 Anàlisi de dades i elaboració d'informes

Al finalitzar cada sessió, els o les professionals es reuniran per acabar d'enllestir els instruments d'avaluació d'aquell dia, comentar com ha estat l'evolució de la sessió i planificar la següent, tenint en compte els resultats d'aquell dia per reorientar la tasca si es necessari.

En finalitzar les vuit sessions que formen la intervenció, els o les professionals analitzaran totes les dades extretes al llarg de l'evolució de la intervenció per a fer l'avaluació de tot plegat.

Un cop recollides i analitzades totes les dades dels diferents instruments de la intervenció, els o les professionals realitzaran dos informes: un per a l'Ajuntament del municipi i l'altre per a les famílies assistents a les sessions, per als altres pares i mares d'infants de 3 a 6 anys que no hagin pogut assistir (que han estat partícips d'alguna manera de la intervenció ja que se'ls hi farà la devolució de cada sessió per a que coneguin el que s'està realitzant) i per a les escoles del poble.

Els o les professionals elaboraran un informe o memòria per a l'Ajuntament en el que justificaran la intervenció a partir de la informació sobre el desenvolupament de la intervenció en cada sessió, sobre la visió global del desenvolupament de les vuit sessions i, per últim, sobre l'avaluació de la intervenció i els resultats finals obtinguts. D'aquesta manera, les regidories del Pla Local Transversal de l'Ajuntament coneixeran l'evolució de tot el procés i els resultats que ha generat aquesta intervenció.

Per altra banda, per a que els pares i mares que hagin participat a les sessions, aquells que no hagin pogut venir i les escoles on assisteixen els infants de la intervenció coneguin quin ha estat el desenvolupament i els resultats de les vuit sessions, els o les professionals els faran una devolució resumida de l'informe que s'enviarà a l'Ajuntament.

6.2. Valor del Projecte

Per tal d'avaluar el valor de la intervenció realitzada, és necessari tenir en compte la pertinència, la suficiència, el progrés, l'eficiència, l'eficàcia i l'efectivitat.

En primer lloc, la **pertinença** de la intervenció es mesurarà en funció de si s'ha donat resposta a les demandes que els pares i mares havien realitzat en un principi i si s'han assolit els objectius. Per a fer-ho, els o les professionals tindran en compte les opinions que els pares, mares i infants tinguin al llarg de totes les sessions, així com també la seva actitud envers al treball que es realitzi sobre les diferents temàtiques, el grau de consecució dels objectius i els resultats finals.

En segon lloc, la **suficiència** es mesurarà a partir del grau d'assoliment dels objectius i la valoració dels resultats. En cas que no s'hagin assolit tots els objectius i els resultats no siguin els esperats, les accions que s'hagin dut a terme no hauran estat suficients o adequades i si, pel contrari, els resultats són els esperats i s'ha arribat a aconseguir els objectius, les accions realitzades a la intervenció hauran estat adequades.

En tercer lloc, el **progrés** s'anirà analitzant a partir dels diferents instruments d'avaluació comentats anteriorment, que permetran veure els efectes de la realització de cada sessió i observar l'evolució al llarg d'aquestes.

En quart lloc, l'**eficiència** serà la relació entre els resultats de la intervenció i els mitjans que s'hagin utilitzat per aconseguir-los. En aquest cas, es farà una comparativa entre aquests dos per comprovar si els mitjans han estat els adequats i, per tant, els eficients o si, pel contrari, si s'haguessin utilitzat menys recursos o mitjans s'haurien assolit igualment els resultats esperats.

En cinquè lloc, l'**eficàcia** es mesurarà en funció de l'assoliment dels objectius plantejats abans de realitzar la intervenció. La intervenció serà eficaç si els objectius establerts, tant per part dels o les professionals com dels infants i els seus pares i mares, s'han assolit.

En sisè i últim lloc, l'**efectivitat** serà l'anàlisi dels efectes o resultats que s'hagin aconseguit a partir de la intervenció, analitzant tant aquells que són positius com aquells que són negatius i comparant-los amb el que s'esperava prèviament a la intervenció.

A part d'aquests sis elements, s'analitzarà l'**avaluabilitat** de la intervenció. Mitjançant aquest anàlisi, es comprovarà si la intervenció i els seus objectius s'han planificat adequadament per a que, en acabar, puguin ser avaluats i es puguin obtenir els resultats esperats, essent així una intervenció avaluable.

Finalment, per acabar l'avaluació es mesurarà l'**impacte** de la intervenció realitzada. En primer lloc, s'analitzarà l'impacte en els pares, mares i infants que han estat participants en les sessions. Per a fer-ho, es tindrà en compte la consecució dels objectius i l'evolució de la relació entre pares/mares-fills/filles que hagin observat els o les professionals durant les vuit sessions.

En segon lloc, es valorarà la repercussió que genera aquest primer impacte en els pares, mares i infants assistents a la intervenció en el seu context social, com ara la família, els professors o professores de l'escola, els companys de classe dels infants, els amics i amigues de la família, entre d'altres. A partir del reforç en els coneixements dels pares, mares i infants de la intervenció i de la millora del seu vincle afectiu, es pot produir una extensió cap al seu context social al compartir la seva experiència i posar en pràctica els coneixements adquirits a les sessions que, a la mateixa vegada, es poden traspasar a altres col·lectius.

Aquest impacte en els grups que hagin participat en les sessions i la repercussió en el seu context social s'analitzarà en el moment en que finalitzi la intervenció i es farà un seguiment als 6 mesos i als 2 anys després. Per a fer aquest seguiment els o les professionals consultaran l'opinió dels grups que van participar i de les escoles del municipi en la que van els infants. D'aquesta manera, es podrà comprovar si l'impacte es manté al llarg del temps o si, contràriament, es va mantenir després d'acabar però amb el temps els grups d'infants i pares i mares han deixat d'aplicar els coneixements i experiències de les temàtiques de les sessions i, en conseqüència, no hi ha hagut repercussió o no la suficient en el seu context social.

7. CONCLUSIONS

En l'etapa del desenvolupament vital referent a les edats compreses entre els 3 i els 6 anys és quan els infants comencen a conèixer i a interpretar el món que els envolta, el context en el que es troben. És en aquesta edat quan l'infant comença a crear el seu autoconcepte i la seva identitat, identificant quines són les pròpies habilitats i limitacions. En aquest moment, l'infant comença a relacionar-se amb altres persones que formen el seu entorn, anant més enllà del nucli familiar, com ara els professors/es o els companys/es de classe. No obstant això, la família i, concretament, els pares i mares, segueixen sent el principal agent pel que fa a l'educació i al creixement de l'infant.

Per aquest motiu, és fonamental que els pares i mares d'aquests infants siguin capaços d'atendre adequadament les seves necessitats i demandes, així com d'establir-los una sèrie de pautes i deures adients a la seva edat.

El projecte d'intervenció presentat al llarg del treball va ser l'encàrrec de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, que feia demanade treballar la participació infantil entre les temàtiques del projecte. Després d'haver conegut les necessitats i les demandes formatives dels pares i mares d'infants de 3 a 6 anys assistents a alguna de les cinc escoles de Palau-solità i Plegamans, on expressaven el seu interès per determinades temàtiques en relació als seus fills/es, i tenint en compte altres temàtiques que se'n derivaven d'altres qüestions de l'enquesta (comentades totes a l'apartat 2.2.2 *Establiment de prioritats*), es va planificar la intervenció de tal manera que s'inclouïen algunes de les seves demandes i necessitats.

Això va ser possible a través de la realització d'aquesta enquesta, elaborada específicament per aquest fi, que va ser proporcionada als pares i mares d'infants de 3 a 6 anys amb la col·laboració de l'Escola Palau, l'Escola Can Periquet i l'Escola Josep Maria Folch i Torres. Arrel de l'obtenció dels resultats d'aquest instrument, es va poder realitzar gran part de l'avaluació inicial del projecte, mitjançant la qual s'ha pogut estructurar la planificació de la intervenció a l'obtenir la informació necessària sobre les necessitats i demandes d'aquest col·lectiu, que va permetre conèixer la seva realitat i establir les prioritats en les que es fonamentaria aquest projecte.

A part d'aquest instrument, l'opinió de diferents tècnics i tècniques pertanyents a diferents regidories i àmbits de l'Ajuntament del municipi, recolzava els resultats obtinguts a través de l'enquesta.

D'aquesta manera, el plantejament de la intervenció donava resposta a les necessitats i demandes reals del col·lectiu al que anava dirigida la intervenció sense deixar de banda la prioritat de l'Ajuntament que era la participació.

La participació infantil és un dret del que han de disposar tots els infants per a que estingui en compte la seva opinió en tot allò que els afecti.

Per una banda, a través de la intervenció es potencia aquesta participació dins del nucli familiar per reforçar que els seus pares i mares els ofereixin espais participatius i tinguin en compte les seves opinions i demandes, encara que després siguin ells els qui tinguin l'última paraula. La participació dins d'aquest nucli familiar possibilitarà que els infants disposin de més recursos i habilitats per traslladar aquesta participació al seu context, formant part de manera activa dins del seu entorn.

Per altra banda, la participació dels infants de 3 a 6 anys no només es té en compte a l'hora de reforçar els espais de participació que proporcionin els seus pares i mares en el nucli familiar, sinó que també està present al llarg de totes les sessions, tant en les dues específiques sobre els drets de la infància i, concretament, el de participació com en les altres. És a dir, igual que els pares i mares, els infants també participen de manera activa en totes les sessions, anant més enllà que projectes i activitats que es realitzen avui dia al municipi des de l'Ajuntament per aquesta franja, on no s'inclou de manera directa als infants en la seva intervenció.

Un altre aspecte a destacar d'aquesta intervenció és l'aproximació dels pares i mares al dia a dia dels infants. Aquesta aproximació no es realitza únicament a partir de la ampliació i reforç dels seus coneixements, sinó que l'entorn en el que es desenvolupen les sessions tindrà un paper important en això. Totes les sessions es realitzen a una de les escoles del municipi, fet que facilita encara més aquesta aproximació ja que els pares i mares poden observar d'a prop l'entorn en el que els seus fills/es passen la major part del seu dia, a la mateixa vegada que els infants veuen la implicació dels seus pares i mares per conèixer-los millor.

Com a propostes de millora de la intervenció, hauria estat molt positiu que a la mateixa vegada que es va passar l'enquesta als pares i mares, s'hagués plantejat alguna activitat, dins de l'horari escolar per garantir la màxima participació en aquesta, en la que els o les professionals encarregats de la intervenció poguessin conèixer l'opinió i les demandes dels infants.

En aquest sentit, s'hauria d'haver tingut en compte també la perspectiva dels infants, ja que ells també formen part de la intervenció i hauria estat molt interessant considerar els seus punts de vista a l'hora de plantejar la planificació de la intervenció, tal i com es va fer amb els seus pares i mares.

Fent referència ara a propostes de futur, donada la importància d'atendre de manera adequada les necessitats i característiques dels infants, així com també analitzar els factors influents en el seu desenvolupament, el format d'aquesta intervenció i els seus continguts es podrien traspasar a altres franges d'edat, com ara la dels 6 als 12 anys.

Cada etapa del desenvolupament vital dels infants té incidència en el seu autoconcepte, la seva identitat i la seva manera d'interpretar el seu entorn. El reforç de temàtiques com les que es plantegen en aquesta intervenció, o d'altres que sorgeixin de la demanda i interès dels col·lectius en qüestió, potencia l'establiment de respostes adequades a les necessitats dels infants i l'establiment de pautes i deures en funció de la seva edat, a la vegada que enforteix els vincles afectius entre pares, mares i infants.

És per aquest motiu que prendre per referència el format d'aquesta intervenció en la que participen els pares i mares com els infants, pot ser positiu de cara a altres franges d'edat.

Les diferents sessions que conformen aquesta intervenció potencien que els pares i mares reforcin els seus coneixements sobre l'etapa dels 3 als 6 anys i els factors influents en aquesta, treballant temàtiques relacionades amb tot això, a la mateixa vegada que els seus fills/es també ho fan. D'aquesta manera, les dues parts de la relació i de la intervenció coneixen i aprenen de manera conjunta, establint una coherència entre els coneixements d'un i els coneixements de l'altre sobre un mateix contingut o factor, alhora que disposen d'un espai participatiu on compartir opinions i experiències al respecte amb d'altres persones que es troben en la mateixa situació.

A través del format de la intervenció i de les temàtiques que inclou, es reforçarà l'establiment de respostes adequades a les característiques dels infants de 3 a 6 anys i s'enfortirà el vincle afectiu entre pares, mares i infants.

BIBLIOGRAFIA

Ajuntament de Palau-solità i Plegamans. (2012). *PROGRAMA DE PREVENCIÓ DE DROGUES I RISCOS ASSOCIATS. Pla d'acció 2012*. Palau-solità i Plegamans: Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

Camarasa, C. (2012). *Guia Informe de la Dinàmica de grup de reforç parental per a pares i mares*. Diputació de Barcelona:EDUVIC Cruïlla.

González, E. (2000). *Psicología del ciclo vital*. Madrid: Editorial CCS.

López, F. (2008). *Necesidades en la infancia y en la adolescencia: respuesta familiar, escolar y social*. Madrid: Piramide.

Maya Jariego, I. (2003). *Diseño, evaluación e implantación de un proyecto de intervención social*. "Módulo 10: Revisión del proyecto y redacción final de la Tesis de Maestría". Sevilla:Universidad de Sevilla.

Peñacoba, C., Álvarez, E. i Lázaro, L. (2006). *Teoría y práctica de Psicología del desarrollo*. Madrid: Editorial universitària Ramón Areces.

Riberas, G., Vilar, J. i Pujol, P. (2003). *Disseny de les intervencions socioeducatives*. Barcelona: Edicions Pleniluni.

Vasta, R., Haith, M. i Miller, S. (1996). *Psicología infantil*. Barcelona: Ariel.

WEBGRAFIA

Ajuntament de Palau-solità i Plegamans. (2013). *Palau-solità i Plegamans*. Recuperat el dia 16 de gener de 2013 des de <http://www.palauplegamans.net>.

El Comercio. (2013). «Hace 20 años nadie pensaba que una mujer de 25 era joven para tener hijos». Recuperat el dia 28 de març des de <http://www.elcomercio.es/v/20130222/asturias/hace-anos-nadie-pensaba-20130222.html>

Gencat (Generalitat de Catalunya). (2012-2013). *Departament d'Ensenyament. Mapa escolar*. Recuperat el dia 3 d'abril de 2013 des de <http://aplitic.xtec.cat/MapaEscolar/>

Gencat (Generalitat de Catalunya). (2012). *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació*.

Recuperat el dia 28 de març de 2013 des de http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Departament/Normativa/Lleis_educacio/ARXIUS/LEC_12_2009.pdf

ÍNDIX DE GRÀFICS	Pàgina
Gràfic 1. Població segons el gènere	12
Gràfic 2. Població per edats quinquennals.....	12
Gràfic 3. Piràmide de població	13
Gràfic 4. Població segons la nacionalitat.....	14
Gràfic 5. Comparativa entre la població autòctona o de la resta d'Espanya amb la població immigrant.....	15
Gràfic 6. Pregunta 1 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	39
Gràfic 7. Pregunta 2 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	40
Gràfic 8. Pregunta 3 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5	41
Gràfic 9. Pregunta 4 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	42
Gràfic 10. Pregunta 5 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	43
Gràfic 11. Pregunta 6 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5	44
Gràfic 12. Pregunta 7 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	45
Gràfic 13. Pregunta 8 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	46
Gràfic 14. Pregunta 9 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	47
Gràfic 15. Pregunta 10 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	48
Gràfic 16. Pregunta 11 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	49
Gràfic 17. Pregunta 12 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	50

Gràfic 18. Pregunta 13 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5	51
Gràfic 19. Pregunta 14 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	52
Gràfic 20. Pregunta 15 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	53
Gràfic 21. Pregunta 16 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5	54
Gràfic 22. Pregunta 16.1 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5	54
Gràfic 23. Pregunta 16.2 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	55
Gràfic 24. Pregunta 16.3 de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5	55
Gràfic 25. Respostes diàries de l'enquesta per a pares i mares d'infants de P-3, P-4 i P-5.....	56

ÍNDIX DE TAULES**Pàgina**

Taula 1. Accions i projectes del “Programa de prevenció de drogues i riscos associats” de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans	19
Taula 2. Accions i projectes de l'àmbit d'infància del “Programa de prevenció de drogues i riscos associats”	20
Taula 3. Necessitats biològiques de la infància	33
Taula 4. Necessitats cognitives de la infància.....	34
Taula 5. Necessitats emocionals i socials de la infància.....	35
Taula 6. Infants de P-3, P-4 i P-5 matriculats a les escoles del municipi.....	38
Taula 7. Pressupost.....	93

ÍNDIX D'IMATGES**Pàgina**

Imatge 1. <i>Modelo ecológico del entorno de Bronfenbrenner</i> . Extret del capítol 2: “Teorías del desarrollo infantil”, pàgina 48 del llibre <i>Psicología infantil</i> (1996) dels autors Vasta, R., Haith, M. i. Miller, S.	24
---	----

Imatge 2. *Escoles de primària de Palau-solità i Plegamans*. Extret de la pàgina web de la Generalitat de Catalunya. Recuperat el dia 3 d'abril de 2013 des de <http://aplitic.xtec.cat/MapaEscolar/>..... 77

ÍNDIX D'ESQUEMES	Pàgina
Esquema 1. Emmarcament de la programació.....	74

ÍNDIX DE CALENDARIS	Pàgina
Calendari 1. Calendarització del mes d'octubre.....	99
Calendari 2. Calendarització del mes de novembre.....	99

ANNEXOS	Pàgina
ANNEX 1: Dades estadístiques de Palau-solità i Plegamans.....	118
ANNEX 2: Guia Informe de la Dinàmica de grup de reforç parental per a pares i mares.....	126
ANNEX 3: Enquesta per a pares i mares de 3 a 6 anys de Palau-solità i Plegamans.....	129
ANNEX 4: Unitats didàctiques pares i mares.....	133
ANNEX 5: Unitats didàctiques infants.....	159
ANNEX 6: Instruments d'avaluació.....	185

ANNEX 1: Dades estadístiques de Palau-solità i Plegamans

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS										Data: 17/10/2012	
Piràmide de població per edats										Hora: 13:56:29	
Càlcul segons data variació: 17/10/2012										Pàgina: 1	
Intervals d'edat	Homes				Dones				Total		
	Número	% T. habitants	% Edat	% T. homes	Número	% T. habitants	% Edat	% T. dones	Número	% T. habitants	
000 - 000	79	0,54	55,24	1,10	64	0,44	44,76	0,88	143	0,99	
001 - 001	89	0,61	50,00	1,23	89	0,61	50,00	1,22	178	1,23	
002 - 002	67	0,46	46,85	0,93	76	0,52	53,15	1,04	143	0,99	
003 - 003	97	0,67	49,74	1,35	98	0,68	50,26	1,34	195	1,34	
004 - 004	72	0,50	46,75	1,00	82	0,57	53,25	1,12	154	1,06	
005 - 005	94	0,65	50,54	1,30	92	0,63	49,46	1,26	186	1,28	
006 - 006	99	0,68	48,77	1,37	104	0,72	51,23	1,42	203	1,40	
007 - 007	119	0,82	58,33	1,65	85	0,59	41,67	1,16	204	1,41	
008 - 008	83	0,57	44,15	1,15	105	0,72	55,85	1,44	188	1,30	
009 - 009	93	0,64	51,67	1,29	87	0,60	48,33	1,19	180	1,24	
010 - 010	72	0,50	44,17	1,00	91	0,63	55,83	1,25	163	1,12	
011 - 011	98	0,68	50,52	1,36	96	0,66	49,48	1,31	194	1,34	
012 - 012	89	0,61	50,00	1,23	89	0,61	50,00	1,22	178	1,23	
013 - 013	82	0,57	48,52	1,14	87	0,60	51,48	1,19	169	1,16	
014 - 014	69	0,48	42,59	0,96	93	0,64	57,41	1,27	162	1,12	
015 - 015	74	0,51	43,27	1,03	97	0,67	56,73	1,33	171	1,18	
016 - 016	87	0,60	57,24	1,21	65	0,45	42,76	0,89	152	1,05	
017 - 017	68	0,47	53,54	0,94	59	0,41	46,46	0,81	127	0,88	
018 - 018	84	0,58	51,85	1,17	78	0,54	48,15	1,07	162	1,12	
019 - 019	83	0,57	53,90	1,15	71	0,49	46,10	0,97	154	1,06	
020 - 020	91	0,63	53,22	1,26	80	0,55	46,78	1,10	171	1,18	
021 - 021	65	0,45	51,59	0,90	61	0,42	48,41	0,84	126	0,87	
022 - 022	85	0,59	52,80	1,18	76	0,52	47,20	1,04	161	1,11	
023 - 023	87	0,60	57,24	1,21	65	0,45	42,76	0,89	152	1,05	

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Piràmide de població per edats

Data: 17/10/2012

Hora: 13:56:29

Pàgina: 2

Càlcul segons data variació: 17/10/2012

Interval d'edat	Homes				Dones				Total	
	Número	% T. habitants	% Edat	% T. homes	Número	% T. habitants	% Edat	% T. dones	Número	% T. habitants
024 - 024	69	0,48	55,65	0,96	55	0,38	44,35	0,75	124	0,85
025 - 025	74	0,51	51,03	1,03	71	0,49	48,97	0,97	145	1,00
026 - 026	64	0,44	50,79	0,89	62	0,43	49,21	0,85	126	0,87
027 - 027	98	0,68	55,68	1,36	78	0,54	44,32	1,07	176	1,21
028 - 028	87	0,60	56,86	1,21	66	0,45	43,14	0,90	153	1,05
029 - 029	94	0,65	51,93	1,30	87	0,60	48,07	1,19	181	1,25
030 - 030	92	0,63	53,18	1,28	81	0,56	46,82	1,11	173	1,19
031 - 031	102	0,70	50,25	1,41	101	0,70	49,75	1,38	203	1,40
032 - 032	111	0,76	49,78	1,54	112	0,77	50,22	1,53	223	1,54
033 - 033	110	0,76	53,40	1,53	96	0,66	46,60	1,31	206	1,42
034 - 034	120	0,83	50,21	1,66	119	0,82	49,79	1,63	239	1,65
035 - 035	118	0,81	42,14	1,64	162	1,12	57,86	2,22	280	1,93
036 - 036	140	0,96	50,54	1,94	137	0,94	49,46	1,88	277	1,91
037 - 037	135	0,93	53,15	1,87	119	0,82	46,85	1,63	254	1,75
038 - 038	139	0,96	45,87	1,93	164	1,13	54,13	2,25	303	2,09
039 - 039	125	0,86	50,40	1,73	123	0,85	49,60	1,68	248	1,71
040 - 040	111	0,76	47,23	1,54	124	0,85	52,77	1,70	235	1,62
041 - 041	126	0,87	51,01	1,75	121	0,83	48,99	1,66	247	1,70
042 - 042	108	0,74	47,16	1,50	121	0,83	52,84	1,66	229	1,58
043 - 043	115	0,79	52,27	1,60	105	0,72	47,73	1,44	220	1,52
044 - 044	117	0,81	49,79	1,62	118	0,81	50,21	1,62	235	1,62
045 - 045	128	0,88	54,94	1,78	105	0,72	45,06	1,44	233	1,61
046 - 046	134	0,92	57,76	1,86	98	0,68	42,24	1,34	232	1,60
047 - 047	109	0,75	42,91	1,51	145	1,00	57,09	1,99	254	1,75

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Piràmide de població per edats

Data: 17/10/2012

Hora: 13:56:29

Pàgina: 3

Càlcul segons data variació: 17/10/2012

Interval d'edat	Homes				Dones				Total	
	Número	% T. habitants	% Edat	% T. homes	Número	% T. habitants	% Edat	% T. dones	Número	% T. habitants
048 - 048	110	0,76	50,00	1,53	110	0,76	50,00	1,51	220	1,52
049 - 049	107	0,74	54,87	1,48	88	0,61	45,13	1,21	195	1,34
050 - 050	97	0,67	51,05	1,35	93	0,64	48,95	1,27	190	1,31
051 - 051	98	0,68	46,23	1,36	114	0,79	53,77	1,56	212	1,46
052 - 052	100	0,69	41,15	1,39	143	0,99	58,85	1,96	243	1,67
053 - 053	117	0,81	51,77	1,62	109	0,75	48,23	1,49	226	1,56
054 - 054	121	0,83	51,49	1,68	114	0,79	48,51	1,56	235	1,62
055 - 055	97	0,67	43,30	1,35	127	0,88	56,70	1,74	224	1,54
056 - 056	117	0,81	49,79	1,62	118	0,81	50,21	1,62	235	1,62
057 - 057	96	0,66	46,38	1,33	111	0,76	53,62	1,52	207	1,43
058 - 058	101	0,70	51,53	1,40	95	0,65	48,47	1,30	196	1,35
059 - 059	101	0,70	51,01	1,40	97	0,67	48,99	1,33	198	1,36
060 - 060	92	0,63	54,76	1,28	76	0,52	45,24	1,04	168	1,16
061 - 061	83	0,57	53,55	1,15	72	0,50	46,45	0,99	155	1,07
062 - 062	93	0,64	51,67	1,29	87	0,60	48,33	1,19	180	1,24
063 - 063	89	0,61	52,98	1,23	79	0,54	47,02	1,08	168	1,16
064 - 064	78	0,54	52,35	1,08	71	0,49	47,65	0,97	149	1,03
065 - 065	62	0,43	47,69	0,86	68	0,47	52,31	0,93	130	0,90
066 - 066	62	0,43	48,06	0,86	67	0,46	51,94	0,92	129	0,89
067 - 067	64	0,44	57,14	0,89	48	0,33	42,86	0,66	112	0,77
068 - 068	60	0,41	51,72	0,83	56	0,39	48,28	0,77	116	0,80
069 - 069	47	0,32	50,00	0,65	47	0,32	50,00	0,64	94	0,65
070 - 070	30	0,21	46,15	0,42	35	0,24	53,85	0,48	65	0,45
071 - 071	37	0,25	44,05	0,51	47	0,32	55,95	0,64	84	0,58

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Piràmide de població per edats

Data: 17/10/2012

Hora: 13:56:29

Pàgina: 4

Càlcul segons data variació: 17/10/2012

Interval d'edat	Homes				Dones				Total	
	Número	% T. habitants	% Edat	% T. homes	Número	% T. habitants	% Edat	% T. dones	Número	% T. habitants
072 - 072	49	0,34	57,65	0,68	36	0,25	42,35	0,49	85	0,59
073 - 073	20	0,14	36,36	0,28	35	0,24	63,64	0,48	55	0,38
074 - 074	33	0,23	48,53	0,46	35	0,24	51,47	0,48	68	0,47
075 - 075	55	0,38	58,51	0,76	39	0,27	41,49	0,53	94	0,65
076 - 076	35	0,24	46,05	0,49	41	0,28	53,95	0,56	76	0,52
077 - 077	30	0,21	38,46	0,42	48	0,33	61,54	0,66	78	0,54
078 - 078	36	0,25	45,57	0,50	43	0,30	54,43	0,59	79	0,54
079 - 079	24	0,17	42,86	0,33	32	0,22	57,14	0,44	56	0,39
080 - 080	30	0,21	47,62	0,42	33	0,23	52,38	0,45	63	0,43
081 - 081	21	0,14	38,89	0,29	33	0,23	61,11	0,45	54	0,37
082 - 082	31	0,21	51,67	0,43	29	0,20	48,33	0,40	60	0,41
083 - 083	20	0,14	40,82	0,28	29	0,20	59,18	0,40	49	0,34
084 - 084	30	0,21	48,39	0,42	32	0,22	51,61	0,44	62	0,43
085 - 085	19	0,13	52,78	0,26	17	0,12	47,22	0,23	36	0,25
086 - 086	8	0,06	20,51	0,11	31	0,21	79,49	0,42	39	0,27
087 - 087	19	0,13	45,24	0,26	23	0,16	54,76	0,31	42	0,29
088 - 088	7	0,05	20,59	0,10	27	0,19	79,41	0,37	34	0,23
089 - 089	11	0,08	30,56	0,15	25	0,17	69,44	0,34	36	0,25
090 - 090	7	0,05	26,92	0,10	19	0,13	73,08	0,26	26	0,18
091 - 091	5	0,03	25,00	0,07	15	0,10	75,00	0,21	20	0,14
092 - 092	1	0,01	8,33	0,01	11	0,08	91,67	0,15	12	0,08
093 - 093	0	0,00	0,00	0,00	6	0,04	100,00	0,08	6	0,04
094 - 094	3	0,02	33,33	0,04	6	0,04	66,67	0,08	9	0,06
095 - 095	4	0,03	33,33	0,06	8	0,06	66,67	0,11	12	0,08

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Piràmide de població per edats

Data: 17/10/2012

Hora: 13:56:29

Pàgina: 5

Càlcul segons data variació: 17/10/2012

Intervals d'edat	Homes				Dones				Total	
	Número	% T. habitants	% Edat	% T. homes	Número	% T. habitants	% Edat	% T. dones	Número	% T. habitants
096 - 096	0	0,00	0,00	0,00	10	0,07	100,00	0,14	10	0,07
097 - 097	0	0,00	0,00	0,00	4	0,03	100,00	0,05	4	0,03
098 - 098	1	0,01	50,00	0,01	1	0,01	50,00	0,01	2	0,01
099 - 099	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00
>= 100	0	0,00	0,00	0,00	2	0,01	100,00	0,03	2	0,01
TOTALS PIRÀMIDE	7.210	49,68			7.302	50,32			14.512	100,00
TOTAL MUNICIPI	7.210				7.302				14.512	

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Resum numèric

Data: 17/10/2012
Hora: 13:53:29
Pàgina: 1

Càlcul segons data de variació: 17/10/2012

Nacionalitat	Homes			Dones			Població	
	Homes	%T.Homes	%Total	Dones	%T.Dones	%Total	Població	%Total
101 ALBÀNIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
102 ÀUSTRIA	1	50,00	0,01	1	50,00	0,01	2	0,01
103 BÈLGICA	0	0,00	0,00	2	100,00	0,03	2	0,01
104 BULGÀRIA	4	80,00	0,06	1	20,00	0,01	5	0,03
108 ESPANYA	6,793	49,64	94,22	6,891	50,36	94,37	13,684	94,29
110 FRANÇA	7	50,00	0,10	7	50,00	0,10	14	0,10
111 GRÈCIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
115 ITÀLIA	18	64,29	0,25	10	35,71	0,14	28	0,19
121 PAÏSOS BAIXOS	1	20,00	0,01	4	80,00	0,05	5	0,03
122 POLÒNIA	17	65,38	0,24	9	34,62	0,12	26	0,18
123 PORTUGAL	10	62,50	0,14	6	37,50	0,08	16	0,11
124 ANDORRA	1	25,00	0,01	3	75,00	0,04	4	0,03
125 REGNE UNIT	6	50,00	0,08	6	50,00	0,08	12	0,08
126 ALEMANYA	10	58,82	0,14	7	41,18	0,10	17	0,12
128 ROMANIA	34	51,52	0,47	32	48,48	0,44	66	0,45
131 SUÈCIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
135 UCRAÏNA	69	51,88	0,96	64	48,12	0,88	133	0,92
136 LETÒNIA	1	50,00	0,01	1	50,00	0,01	2	0,01
138 BIELORÚSSIA	0	0,00	0,00	3	100,00	0,04	3	0,02
142 LITUÀNIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
154 RÚSSIA	0	0,00	0,00	11	100,00	0,15	11	0,08
216 GÀMBIA	10	55,56	0,14	8	44,44	0,11	18	0,12
227 MALI	20	86,96	0,28	3	13,04	0,04	23	0,16
228 MARROC	36	53,73	0,50	31	46,27	0,42	67	0,46
239 SENEGAL	0	0,00	0,00	1	100,00	0,01	1	0,01

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Resum numèric

Data: 17/10/2012
Hora: 13:53:29
Pàgina: 2

Càlcul segons data de variació: 17/10/2012

Nacionalitat	Homes			Dones			Població	
	Homes	%T.Homes	%Total	Dones	%T.Dones	%Total	Població	%Total
248 TUNÍSIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
302 ESTATS UNITS D'AMÈRICA	1	25,00	0,01	3	75,00	0,04	4	0,03
303 MÈXIC	2	66,67	0,03	1	33,33	0,01	3	0,02
315 CUBA	5	38,46	0,07	8	61,54	0,11	13	0,09
317 EL SALVADOR	0	0,00	0,00	2	100,00	0,03	2	0,01
321 HONDURES	1	20,00	0,01	4	80,00	0,05	5	0,03
326 REPÚBLICA DOMINICANA	11	42,31	0,15	15	57,69	0,21	26	0,18
340 ARGENTINA	10	55,56	0,14	8	44,44	0,11	18	0,12
341 BOLÍVIA	2	25,00	0,03	6	75,00	0,08	8	0,06
342 BRASIL	1	50,00	0,01	1	50,00	0,01	2	0,01
343 COLÒMBIA	14	46,67	0,19	16	53,33	0,22	30	0,21
344 XILE	5	38,46	0,07	8	61,54	0,11	13	0,09
345 EQUADOR	34	45,95	0,47	40	54,05	0,55	74	0,51
347 PARAGUAI	14	35,90	0,19	25	64,10	0,34	39	0,27
348 PERÚ	8	38,10	0,11	13	61,90	0,18	21	0,14
350 URUGUAI	47	55,29	0,65	38	44,71	0,52	85	0,59
351 VENEÇUELA	1	33,33	0,01	2	66,67	0,03	3	0,02
407 XINA	8	50,00	0,11	8	50,00	0,11	16	0,11
410 ÍNDIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
426 PAKISTAN	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01
430 REPÚBLICA DE COREA	0	0,00	0,00	1	100,00	0,01	1	0,01
435 TAILÀNDIA	0	0,00	0,00	1	100,00	0,01	1	0,01
438 TAIWAN	0	0,00	0,00	1	100,00	0,01	1	0,01
501 AUSTRÀLIA	1	100,00	0,01	0	0,00	0,00	1	0,01

PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Resum numèric

Data: 17/10/2012

Hora: 13:53:29

Pàgina: 1

Càlcul segons data de variació: 17/10/2012

Nacionalitat	Homes	Homes	%Total	Dones	Dones	%Total	Població	%Total
TOTAL MUNICIPI	7,210	%T.Homes	49,68	7,302	%T.Dones	50,32	14,512	

ANNEX 2: Guia Informe de la Dinàmica de grup de reforç parental per a pares i mares.**Guia Informe de la Dinàmica de grup de reforç parental per a pares i mares**

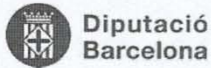
Municipi i ens local sol·licitant: Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans. Àrea de Serveis Socials

Data d'inici del grup: 29/10/2012 Cinc sessions setmanals
Data d'elaboració de l'informe: 03/12/2012

Número de participants derivats	20	
Assistència	Primera sessió	11
	Segona sessió	9
	Tercera sessió	9
	Quarta sessió	9
	Cinquena sessió	6 (2 excusen la seva absència)

Objectius del projecte:

- › Fer que les mares i els pares propiciïn vincles afectius sans, protectors i estables perquè els infants se sentin acceptats i estimats en un entorn estructurat on aprenguin les normes i els valors.
- › Propiciar que les mares i els pares satisfacin les principals necessitats socioafectives dels seus fills i filles, amb respecte vers els drets dels infants, aplicant mètodes no violents d'educació i donant-los atenció, orientació, seguretat i reconeixement, i alhora establint normes i límits clars.
- › Donar eines a les famílies perquè mostrin interès pel món dels infants, validant les seves experiències, procurant comprendre'ls, tenint en compte els seus punts de vista i fent que participin en les decisions de la família amb responsabilitat.
- › Potenciar un entorn estable on els nenes i nenes puguin aprendre normes i valors.
- › Facilitar als pares i mares l'adquisició d'estratègies personals, emocionals i educatives que fomentin una dinàmica de convivència positiva i un desenvolupament de models parentals adequats per a cada família.
- › Potenciar que els pares i les mares eduquin de manera flexible i adaptativa, d'acord amb les necessitats evolutives i educatives de les seves filles i fills, aprofitant i gaudint de totes les oportunitats i els suports que tenen al seu entorn per aconseguir-ho.
- › Fomentar la importància de crear espais i temps compartits en família.
- › Oferir un espai de diàleg i confiança que afavoreixi l'abordatge d'aquelles dificultats comunes que un grup de pares i mares tenen en l'educació dels fills i filles a la llar.
- › Elaborar amb els pares i mares estratègies i criteris educatius que promoguin la solució de les dificultats i enforixin el seu rol parental, des de la perspectiva de la parentalitat positiva.
- › Realitzar un seguiment de la posada en pràctica de les estratègies treballades, per tal de

valorar-ne la idoneïtat i, si cal reajustar-les o elaborar-ne de noves.

- › Aconseguir que els pares i mares es facin protagonistes actius i eficients en l'educació dels seus fills/de les seves filles.

Aspectes que s'ha treballat amb el grup de pares i mares

Els continguts que s'han treballat en el grup s'han basat en :

- › Les dificultats que les mares desitjaven abordar.
- › La complexitat que comportaven les situacions manifestades per les mares.

A partir d'això, els temes específics que s'han abordat han estat:

- › Característiques de l'etapa evolutiva dels fills/es.
- › Necessitats dels infants
- › Límits i pautes educatives.
- › Com construir l'autoestima dels fills/es. Assertivitat, emocions i comunicació eficaç.
- › Adquisició d'hàbits quotidians. Tasques familiars.
- › El son i la importància de dormir sols (pautes).
- › Pors i malsons.
- › Relació entre germans.

Conclusions i valoració del treball realitzat:

Pel que fa a la participació, el grup ha estat molt estable, sent les mateixes participants en pràcticament totes les sessions.

Durant tot el taller el grup ha estat molt participatiu i interessat, demanat temes específics per abordar en les sessions i aprofundint molt en el que anàvem treballant.

El clima que s'ha creat ha estat distès i d'acompanyament mutu, permetent la participació de totes les persones. Això ha permès crear un ambient de confiança on era fàcil expressar els dubtes i on en moltes ocasions eren les mateixes participants qui, a partir de les seves experiències, oferien solucions i estratègies.

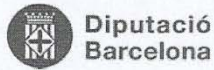
Valoració per part de les persones participants (6 persones):

SATISFACCIÓ GLOBAL del taller	Gens	Poc	Suficient	Força	Molt
				16.6%	

Grau de satisfacció respecte els diferents aspectes del taller

Cruïlla
 Servei de Prevenció, Orientació i Suport Terapèutic a les Famílies
 C/ Castela 124, local. 08902 - Hospitalet de Llobregat
 Tel. 93261.57.12 - Fax. 93.331.00.47 - E-mail: cruilla@eduvic.coop

Aquest document s'actualitza a la xarxa

Esteu satisfets/etes dels continguts treballats?	Gens	Poc	Suficient 16.6%	Força 33.3%	Molt 49.9%
--	------	-----	--------------------	----------------	---------------

Esteu satisfets/etes de les dinàmiques que s'han fet en el taller?	Gens	Poc	Suficient 16.6%	Força 33.3%	Molt 49.9%
--	------	-----	--------------------	----------------	---------------

Esteu satisfets/etes del tracte rebut del professional?	Gens	Poc	Suficient	Força 16.6%	Molt 83.3%
---	------	-----	-----------	----------------	---------------

Si es tornés a fer un altre taller d'aquest tipus o de temàtica semblant el tornaries a fer?	Gens	Poc	Suficient	Força 16.6%	Molt 83.3%
--	------	-----	-----------	----------------	---------------

Recomanaries aquest taller?	Gens	Poc	Suficient 16.6%	Força	Molt 83.3%
-----------------------------	------	-----	--------------------	-------	---------------

Altres opinions o observacions dels continguts i del/la professional

- Repetir aquesta formació o sobre altres temes relacionats amb els fills.
- Ha estat molt interessant i s'ha fet molt amè.
- S'ha fet curt el taller.

Signat:

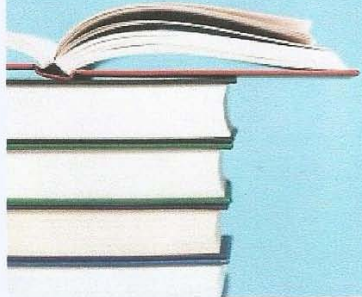
Cèlia Camarasa i Casals

Cruilla
 Servei de Prevenció, Orientació i Suport Terapèutic a les Famílies
 C/ Castelao 124, local. 08902 - Hospitalet de Llobregat
 Tel. 93261.57.12 - Fax. 93.331.00.47 - E-mail: cruilla@eduvic.coop

Aquest document s'actualitza a la xarxa

ANNEX 3: Enquesta per a pares i mares de 3 a 6 anys de Palau-solità i Plegamans.

ENCUESTA PARA PADRES Y MADRES

Esta encuesta, dirigida a padres y madres de niños y niñas de las clases P-3, P-4 y P-5, es totalmente anónima.

En caso de poder contestar tanto la madre como el padre o tutores legales, podéis hacerlo volviendo a entrar en el enlace web de esta encuesta.

La encuesta no debería tomaros más de 3 minutos.

1. Selecciona tu género:

2. Selecciona el curso al que va tu hijo/a o hijos:

	1 hijo	2 hijos o más
P-3	☐	☐
P-4	☐	☐
P-5	☐	☐

3. ¿Ha ido tu hijo/a o tus hijos a la escuela infantil (guardería)?

Sí, todos/as.

Alguno/a o algunos/as sí.

No, ninguno/a.

4. ¿Cuándo crees que vivimos cambios y aprendizajes más intensos?
Si lo crees conveniente, selecciona más de una opción.

0-2 años.

3-6 años.

7-12 años.

12-21 años.

22-65 años.

65 en adelante.

5. Selecciona los tres aspectos que crees que desarrollan más los niños/as de 3 a 6 años:

Preocupación por el futuro.

Relaciones sociales.

Resolver conflictos.

Inteligencia.

Responsabilidad.

Coordinación de sus movimientos.

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the [HTML to PDF API](#)
pdfcrowd.com

6. ¿Lo que aprenden los niños/as de 3 a 6 años, afectará a su futuro?

- No afectará, aún son pequeños y tienen que crecer.
- Depende del desarrollo y las características del niño/a.
- Siempre afectará a su futuro.

7. ¿Qué personas y entornos crees que influyen más en los niños/as de 3 a 6 años?

Ordénalos de manera que el número 4 es el más influyente y el 1 el que menos.

	(-) 1	2	3	4 (+)
Amigos y compañeros de clase.	☐	☐	☐	☐
Familia.	☐	☐	☐	☐
Escuela.	☐	☐	☐	☐
Medios de comunicación.	☐	☐	☐	☐

8. Cuando tengo que tomar decisiones:

- Pienso en el interés de mi hijo/a o hijos antes de decidir.
- Escucho a mi hijo/a o hijos y pactamos una decisión.
- Tomo una decisión y se la comunico a mi hijo/a o hijos.
- Escucho a mi hijo/a o hijos y tomo una decisión.

9. En casa, ¿la opinión de tu hijo/a o hijos influye cuando se toman decisiones?

- Nunca.

[open in browser](#) **PRO version** Are you a developer? Try out the [HTML to PDF API](#)

[pdfcrowd.com](#)

- A veces.
- Siempre.

10. Por ejemplo, cuando hay que decidir dónde ir de vacaciones o qué hacer el fin de semana:

- Elijo yo o mi pareja, según lo que vaya mejor para los intereses de la familia.
- Elige mi hijo/a, dentro de las posibilidades que tenemos.
- Lo vamos turnando (un día elige el niño/a, la siguiente vez yo,...), teniendo en cuenta nuestras posibilidades.
- Elijo yo o mi pareja, según lo que nos apetezca en ese momento.
- Other:

11. Cuando tu hijo/a o alguno de tus hijos se porta mal o hace algo que no debería, ¿qué haces?

Si actúas de diferentes maneras, selecciona más de una opción.

- Le riño diciéndole que está actuando mal.
- Le castigo sin alguna actividad (ver la televisión, jugar,...).
- Le hago reflexionar explicándole por que lo que ha hecho está mal.
- Le doy un cachete para que reaccione y vea que está mal lo que hace.
- Le ignoro para que vea que si hace eso no le voy a hacer caso.
- Le llevo a otro lugar, como por ejemplo su habitación, para que reflexione sobre lo que ha hecho.
- Other:

12. Cuando tu hijo/a o alguno de tus hijos hace bien por primera vez algo que le has enseñado o que ha aprendido:

[open in browser](#) **PRO version** Are you a developer? Try out the [HTML to PDF API](#)

[pdfcrowd.com](#)

Si actúas de diferentes maneras, selecciona más de una opción.

- Le doy o le compro algún premio (chuches, un helado, algún juguete,...).
- No le doy ningún premio por que así es como se tiene que comportar.
- Le hago ver que estoy contento/a por que lo ha hecho bien.
- Le dejo que decida alguna actividad (ir a algún sitio el fin de semana, que sea él quien decida que ver en la televisión,...).
- Other:

13. ¿Muestras a tu hijo/a o hijos cómo te sientes?

- Nunca, aún es pequeño.
- A veces, depende del momento.
- Siempre, tiene capacidad para entenderme.

14. Cuando tu hijo/a o alguno de tus hijos se equivoca haciendo una tarea o actividad:

- Le digo que no se hace así.
- Espero a que se de cuenta él mismo.
- Le explico otras maneras de hacer esa tarea.
- Hago como si nada para que no se sienta mal.
- Other:

15. Cuando tú cometes algún error, ¿se lo admites a tu hijo/a o hijos?

- Nunca.

[open in browser](#) **PRO version** Are you a developer? Try out the [HTML to PDF API](#)

[pdfcrowd.com](#)

- A veces.
- Siempre.

16. ¿Te gustaría recibir algún tipo de información para conocer mejor el proceso en el que se encuentra tu hijo/a o hijos?

- Sí.
- No.

16.1 Selecciona el tema o temas que te interesen:

- Control de las emociones.
- Relaciones familiares y sociales.
- Cómo poner límites y pautas.
- Aprendizaje de los niños y niñas en cada etapa.
- Ocio y tiempo libre.
- Medios de comunicación.
- Other:

16.2 ¿Cómo te gustaría recibir esta información?

Si lo crees conveniente, selecciona más de una opción.

- Sesiones teóricas.
- Sesiones prácticas.
- Recibir información escrita o por correo.
- Other:

[open in browser](#) **PRO version** Are you a developer? Try out the [HTML to PDF API](#)

[pdfcrowd.com](#)

16.3 ¿Quién te gustaría que recibiera esta información?
Si lo crees conveniente, selecciona más de una opción.

- Padres y madres.
- Hijos/as.
- Profesores.
- Otros familiares (abuelos/as, tíos/as...).
- Other:

Powered by [Google Docs](#)

[Report Abuse](#) - [Terms of Service](#) - [Additional Terms](#)

ANNEX 4: Unitats didàctiques pares i mares.

1.1 Sessió 1: *Desenvolupament dels infants a cada etapa*

DESTINATARIS	Pares i mares d'infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les escoles de Palau-solità i Plegamans.					
LLOC	Aula de classe	TEMPS	90 minuts			
OBJECTIUS DIDÀCTICS						
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer les característiques i necessitats dels infants que es troben l'etapa evolutiva dels 3 als 6 anys. • Compartir l'espai comunicatiu amb la resta de pares i mares del grup posant en comú experiències i opinions. 						
CONTINGUTS			METODOLOGIA		TEMPORITZACIÓ	
FETS/ CONCEPTES	PROCE- DI- MENTS	ACTITUDS/ NORMES/ VALORS	Per a la realització d'aquesta activitat, es requereixen les següents parts:		90 minuts	
<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament dels infants de 3 a 6 anys, diferenciat en les àrees: motora, cognitiva i social. • Necessitats de la infància, dividides en: biològiques, cognitives i emocionals-socials. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entendre el desenvolupament vital dels infants. • Conèixer les necessitats de la infància. • Saber relacionar els continguts teòrics amb la pràctica diària amb els infants. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ser puntual. • Respectar el torn de paraula. • Tenir iniciativa per aprendre coses noves. • Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions. • Concentrar-se durant la sessió. • Participar. 	Presentació de l'educador/a social als pares i mares assistents.		2 minuts	88 minuts
			Presentació de cadascun dels pares i mares a la resta del grup.		5 minuts	83 minuts
			Breu explicació de la metodologia de la sessió.		3 minuts	80 minuts
			Realització del qüestionari que passarà el/la professional als pares i mares, que constarà de 6 preguntes.		15 minuts	65 minuts
			Realització d'una pluja d'idees, a la pissarra, sobre els aspectes que consideren més importants en el desenvolupament dels seus fills i filles.		10 minuts	55 minuts
			Explicació per part de la professional sobre el desenvolupament motor, cognitiu i social dels infants de 3 a 6 anys i de les seves necessitats (utilitzant un power point per tenir suport visual i facilitar el seguiment de l'explicació).		30 minuts	35 minuts
			Resolució de possibles dubtes o suggerències que puguin aparèixer davant l'explicació.		10 minuts	25 minuts
			Debat sobre la perspectiva dels pares i mares davant dels continguts i reflexió sobre a quines conclusions han arribat (si els ha sorprès alguna cosa, com atenen ells les necessitats dels infants, com els ajuden a adquirir els aprenentatges del seu desenvolupament, que pensen de les diverses maneres de fer dels altres pares i mares, etc.).		20 minuts	5 minuts

			Breu explicació sobre el que es realitzarà a la propera sessió.	3 minuts	2 minuts
			Acomiadament.	2 minuts	0 minuts
AVALUACIÓ					
<p>PeraavaluarquestaUnitatDidàctica:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Es passarà una llista d'assistència. -Es realitzarà un qüestionari inicial amb preguntes relacionades amb les sis temàtiques que es tractaran al llarg de les vuit sessions. -El/la professional omplirà una graella d'observació sobre el grup. -Al finalitzar, el/la professional explicarà l'evolució i l'anàlisi de la sessió a través d'un diari de camp. 					

- Desenvolupament motor, cognitiu i social dels infants de 3 a 6 anys i les seves necessitats.

Veure *MARC TEÒRIC*, apartats “Desenvolupament vital dels infants de 3 a 6 anys” i “Necessitats de la infància i l’adolescència”.

1.6 Sessió 6: Participació I

DESTINATARIS		Pares i mares d'infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les escoles de Palau-solità i Plegamans.			
LLOC		Aula de classe	TEMPS	90 minuts	
OBJECTIUS DIDÀCTICS					
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer els drets i deures dels infants, tenint en compte la seva edat i característiques. • Compartir l'espai comunicatiu amb la resta de pares i mares del grup posant en comú experiències i opinions. 					
CONTINGUTS			METODOLOGIA		TEMPORITZACIÓ
FETS/ CONCEPTES	PROCEDI- MENTS	ACTITUDS/ NORMES/ VALORS	Per a la realització d'aquesta activitat, es requereixen les següents parts:		90 minuts
			Breu explicació de la metodologia de la sessió.	3 minuts	87 minuts
•Drets i deures de la infància.	<ul style="list-style-type: none"> •Conèixer els diferents drets i deures dels infants. •Saber relacionar els continguts teòrics amb la pràctica diària amb els infants. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ser puntual. •Respectar el torn de paraula. •Tenir iniciativa per aprendre coses noves. •Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions. •Concentrar-se durant la sessió. •Participar. 	Pluja d'idees a la pissarra sobre quins creuen els pares i mares que són els drets i deures de la infància.	10 minuts	77 minuts
			Explicació del o la professional sobre els drets i deures dels infants.	20 minuts	57 minuts
			En grups de 3 o 4 persones, debatre com potencien l'accés a aquests drets als seus fills i filles i com els fan saber quins són els seus deures.	10 minuts	47 minuts
			Explicar col·lectivament el que s'ha treballat per grups per donar a conèixer les diferents maneres que hagin sortit a la resta dels grups i resolució de dubtes per part de la professional.	20 minuts	27 minuts
			Exposició del o la professional sobre la importància que té que els infants gaudeixin dels seus drets i també compleixin els seus deures, exemplificant-ho amb actuacions concretes que ho possibilitin.	15 minuts	12 minuts
			Reflexió sobre a quines conclusions han arribat i quines idees han extret amb la sessió, anotant-les a la pissarra.	7 minuts	5 minuts
			Breu explicació sobre el que es realitzarà a la propera sessió.	3 minuts	2 minuts
			Acomiadament.	2 minuts	0 minuts

AVALUACIÓ

PeraavaluarquestaUnitatDidàctica:

-Es passarà una llista d'assistència.

-El/la professional omplirà una graella d'observació sobre el grup.

-Al finalitzar, el/la professional explicarà l'evolució i l'anàlisi de la sessió a través d'un diari de camp.

- Drets i deures dels infants

Per a l'explicació dels drets i deures dels infants, s'utilitzarà el document *Convención sobre los derechos del niño. Versión adaptada para jóvenes*¹² elaborat per Comitè Espanyol d'UNICEF dins del Programa "Enrédate" que, tot i que va dirigit a adolescents, apareixen els diferents drets recollits a la Convenció sobre els drets dels infants de manera resumida i entenedora. A través d'aquest document es facilitarà la comprensió sobre els continguts de la sessió.

A continuació, s'adjuntarà aquest document.

---

¹² UNICEF. *Convención sobre los derechos del niño. Versión adaptada para jóvenes*, Programa "Enrédate". Recuperat el dia 23 d'abril de 2013 des de http://www.unicef.es/sites/www.unicef.es/files/cdn_adaptada_enredate.pdf

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

Versión adaptada para jóvenes

unidos por la infancia

¿CONOCES LOS DERECHOS

de todos los niños y las niñas?

¿Sabías que todos los niños y niñas tienen derechos?...

La Convención sobre los Derechos del Niño recoge los derechos de todas las niñas, niños y jóvenes menores de 18 de años. Los derechos están íntimamente relacionados con las obligaciones y las responsabilidades, es decir los artículos son de obligatorio cumplimiento, incluyendo todos los gobiernos y todas las personas. Cuatro principios básicos forman la Convención: no discriminación, interés superior del niño, derecho a la vida, la supervivencia y el desarrollo y participación. Todos los derechos son igual de importantes.

UNICEF trabaja para ofrecer a los niños y niñas el mejor comienzo de la vida, para ayudar a que puedan sobrevivir y desarrollarse plenamente, para que vayan a la escuela, para contribuir a crear espacios protegidos para todos los niños, niñas y jóvenes, especialmente durante las situaciones de emergencia y para cumplir todos y cada uno de los 54 artículos de la Convención sobre los Derechos del Niño.

Pero podemos hacer algo para que se cumplan los Derechos de la Infancia... ¿En cuales puedes contribuir tú directamente?, ¿Crees que estos derechos son respetados en tu casa, en tu barrio, en tu ciudad o tu pueblo, en tu país...en el mundo?

¿Te enredas? Enrédate con UNICEF

¿Crees que en el mundo hay cosas que se pueden mejorar? ¿Te preocupa el medio ambiente, la paz o el respeto de todas las culturas y personas? ¿Quieres que los Derechos de la Infancia sean conocidos y respetados por todo el mundo? Si estas preguntas se te pasan a veces por la cabeza esta es tu web.

www.enredate.org es tu portal solidario en la red. Es el punto de encuentro de nuestra comunidad comprometida con la infancia y la juventud de todo el mundo, un espacio en el que nos unimos... por un mundo mejor. Ser Enredado significa unirse a una comunidad solidaria,

comprometida con la defensa y la promoción de los Derechos de los Niños y las Niñas de todo el mundo; significa estar atento a lo que ocurre a nuestro alrededor y tomar partido, movilizarse para transformar la sociedad.

www.enredate.org es, sobre todo, una Web para y por los jóvenes pero también para educadores. Es el lugar para comprender e informarse de las cosas que ocurren en el mundo y tomar partido por lo que nos preocupa.

También irás encontrando sorpresas como juegos, vídeos, campañas...

Porque participar además es divertido.

¡Recuerda que tu opinión cuenta!

www.enredate.org

pág. 3

5 PREGUNTAS SOBRE LA CONVENCIÓN

qué

QUÉ ES LA CONVENCIÓN

La "Convención sobre los Derechos del Niño" es un tratado de las Naciones Unidas y la primera ley internacional sobre los derechos del niño y la niña "jurídicamente vinculante". Esto quiere decir que su cumplimiento es obligatorio. Reúne derechos civiles, políticos, económicos, sociales y culturales, reflejando las diferentes situaciones en las que os podéis encontrar los niños, niñas y jóvenes de todo el mundo. La Convención tiene 54 artículos que reconocen que todos los menores de 18 años tenéis derecho al pleno desarrollo físico, mental y social y a expresar libremente vuestras opiniones. Pero además, la Convención es también un modelo para la salud, la supervivencia y el progreso de toda la sociedad.

para qué

GARANTIZAR VUESTRA PROTECCIÓN Y DESARROLLO

Aún cuando numerosos países poseen leyes que os protegen, muchos no las cumplen. Para los niños, niñas y jóvenes -y en especial para los grupos excluidos o minoritarios- esto significa con frecuencia vivir en situaciones de pobreza, sin hogar, sin protección jurídica, sin acceso a la educación, en situaciones de abandono, afectados por enfermedades prevenibles, etc. Estos problemas no sólo afectan a los países pobres, a veces también están presentes en los países ricos. La Convención reconoce claramente el derecho de TODO niño y niña -y no sólo de algunos privilegiados- a un nivel de vida adecuado.

pág. 4

www.enredate.org

SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

cuándo dónde quién

EL 20 DE NOVIEMBRE DE 1989

En 1959, las Naciones Unidas aprobaron una "Declaración de los Derechos del Niño" que incluía 10 principios. Pero no era suficiente para proteger vuestros derechos porque legalmente no tenía carácter obligatorio. Por eso en 1978, el gobierno de Polonia presentó a las Naciones Unidas la versión provisional de una Convención sobre los Derechos de los Niños. Tras diez años de negociaciones con gobiernos de todo el mundo, líderes religiosos, ONG, y otras instituciones, se logró acordar el texto final de la "Convención sobre los Derechos del Niño", el 20 de Noviembre de 1989, cuyo cumplimiento sería obligatorio para todos los países que la firmaran. La Convención se convirtió en Ley en 1990, después de ser firmada y aceptada por 20 países, entre ellos España. Hoy la Convención ya ha sido aceptada por todos los países del mundo, excepto dos (Somalia y Estados Unidos).

www.enredate.org

ASAMBLEA GENERAL DE NACIONES UNIDAS

El objetivo de las Naciones Unidas es unir a todas las naciones del mundo para trabajar en favor de la paz y el desarrollo, sobre la base de los principios de justicia, dignidad humana y bienestar de todos los pueblos. También ofrece la oportunidad de equilibrar las relaciones entre los países. La Sede de las Naciones Unidas está en Nueva York, pero el terreno y los edificios son considerados territorio internacional. Las Naciones Unidas tienen bandera, correo y sellos propios, como si fuese un país aparte: el país de todos. Utilizan 6 idiomas oficiales: árabe, chino, español, francés, inglés y ruso. La Asamblea General es el principal órgano de debate de las Naciones Unidas y es ahí donde se aprobó la Convención sobre los Derechos del Niño. En esa Asamblea están representados los 191 estados miembros de Naciones Unidas.

pág. 5

01

ARTÍCULO 01 DEFINICIÓN DE NIÑO

La Convención se aplica a todas las personas menores de 18 años de edad.

02

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

ARTÍCULO 02 NO DISCRIMINACIÓN

Todos los niños y niñas tienen todos los derechos recogidos en la Convención: no importa de dónde seas, ni tu sexo o color de piel, ni qué lengua hables, ni la situación económica de tu familia, ni tus creencias o las de tus padres, ni que padezcas alguna minusvalía.

www.enredate.org

pág. 6

03

ARTÍCULO 03 EL INTERÉS SUPERIOR DEL NIÑO

Cuando las autoridades, o las personas adultas, adopten decisiones que tengan que ver contigo deberán hacer aquello que sea mejor para tu desarrollo y bienestar.

04

ARTÍCULO 04 APLICACIÓN DE LOS DERECHOS

Los Gobiernos (y las autoridades regionales y locales) deben hacer que se cumplan todos los derechos recogidos en la Convención. Deben ayudar a tu familia a garantizar tus derechos y también deben colaborar con otros países para que se cumplan en todo el mundo.

pág. 7

05

ARTÍCULO 05 ORIENTACIÓN DE LOS PADRES Y MADRES

Las autoridades deben respetar a tus padres y a todas las personas que sean responsables de tu educación. Tu familia tiene la responsabilidad de ayudarte a ejercitar tus derechos.

06

ARTÍCULO 06 SUPERVIVENCIA Y EL DESARROLLO

Todos los niños y niñas tienen derecho a la vida. Los Gobiernos deben hacer todo lo posible para asegurar tu supervivencia y desarrollo.

pág. 8

www.enredate.org

07

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

ARTÍCULO 07 NOMBRE Y NACIONALIDAD

Cuando naces tienes derecho a ser inscrito en un registro y a recibir un nombre y una nacionalidad, a conocer a tus padres y a ser cuidado por ellos.

09

ARTÍCULO 09 SEPARACIÓN DE LOS PADRES

Ningún niño o niña debe ser separado de sus padres, a menos que sea por su propio bien. En el caso de que tu padre y tu madre estén separados, tienes derecho a mantener contacto con ambos fácilmente.

10

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

ARTÍCULO 10 REUNIÓN DE LA FAMILIA

Si, por cualquier circunstancia, vives en un país y tus padres en otro, tienes derecho a entrar en el país en el que estén tus padres y reunirse con ellos, o a que tus padres se reúnan contigo.

08

ARTÍCULO 08 IDENTIDAD

Las autoridades tienen la obligación de proteger vuestra identidad, nombre, nacionalidad y relaciones familiares.

www.enredate.org

pág. 9

11

ARTÍCULO 11 TRASLADOS Y RETENCIONES ILÍCITAS

Las autoridades deben evitar que seas trasladado de forma ilegal a otro país o que seas retenido ilegalmente.

pág. 10

12

ARTÍCULO 12 OPINIÓN DE NIÑOS, NIÑAS Y JÓVENES

Tienes derecho a opinar y a que esa opinión, de acuerdo con tu edad y madurez, sea tenida en cuenta cuando las personas adultas vayan a tomar una decisión que te afecte.

www.enredate.org

13

ARTÍCULO 13 LIBERTAD DE EXPRESIÓN

Tienes derecho a expresar libremente tus opiniones, a recibir y difundir informaciones e ideas de todo tipo, siempre que no vayan en contra de los derechos de otras personas.

pág. 11

14

ARTÍCULO 14 LIBERTAD DE CONCIENCIA RELIGIÓN Y PENSAMIENTO

Las autoridades deben respetar tu derecho a la libertad de pensamiento, conciencia y religión. Tus padres podrán aconsejarte sobre lo que es mejor.

pág. 12

15

ARTÍCULO 15 LIBERTAD DE ASOCIACIÓN

Puedes asociarte libremente, crear asociaciones y reunirte pacíficamente con otros chicos y chicas, siempre que estas actividades no vayan en contra de los derechos de otras personas.

www.enredate.org

16

CONVENCIÓN
SOBRE LOS
DERECHOS
DEL NIÑO

ARTÍCULO 16 PROTECCIÓN DE LA INTIMIDAD

Tienes derecho a una vida privada propia, a que se respete la vida privada de tu familia y a la intimidad de vuestro domicilio, a que no te abran la correspondencia y a que nadie ataque tu buena imagen.

17

ARTÍCULO 17 ACCESO A UNA INFORMACIÓN ADECUADA

Tienes derecho a recibir información a través de los libros, los periódicos, la radio, la televisión, internet. En especial la información que sea importante para tu bienestar y desarrollo. Las personas adultas cuidarán de que esta información sea adecuada.

www.enredate.org

18

ARTÍCULO 18 RESPONSABILIDADES DE LOS PADRES

Tu padre y tu madre son los responsables de tu educación y desarrollo, y deben actuar pensando en tu interés. Las autoridades ayudarán a los padres en estas tareas apoyándolos cuando sea necesario.

19

CONVENCIÓN
SOBRE LOS
DERECHOS
DEL NIÑO

ARTÍCULO 19 PROTECCIÓN CONTRA LOS MALOS TRATOS

Las autoridades deberán protegerte de los malos tratos, los abusos y la violencia, también de los que provengan de tus padres o responsables legales.

20

ARTÍCULO 20 PROTECCIÓN DE LOS NIÑOS SIN FAMILIA

Tienes derecho a una protección y ayuda especiales en el caso de que no tengas padres o que estos no estén contigo. Esta ayuda tendrá en cuenta tu origen cultural o étnico.

www.enredate.org

21

ARTÍCULO 21 ADOPCIÓN

En caso de adopción siempre se debe tener en cuenta, por encima de todo, el bienestar del niño o la niña.

ARTÍCULO 22 NIÑOS REFUGIADOS

Los niños, niñas y jóvenes refugiados (que hayan sido obligados a abandonar su país por una guerra u otra circunstancia) serán objeto de protección especial. Las autoridades deberán colaborar con las organizaciones que los ayudan y protegen.

23

ARTÍCULO 23 LOS NIÑOS Y NIÑAS DISCAPACITADOS

Si sufres alguna discapacidad física o mental, tienes derecho a cuidados y atenciones especiales que garanticen tu educación y capacitación con el fin de ayudarte a que disfrutes de una vida plena.

pág. 15

24

ARTÍCULO 24 LA SALUD Y LOS SERVICIOS SANITARIOS

Tienes derecho a disfrutar del nivel más alto posible de salud (que incluye agua potable, una buena higiene y alimentación) y a recibir atención médica cuando estés enfermo. Los Gobiernos deberán cooperar con los de otros países para que este derecho sea una realidad en todo el mundo.

pág. 16

25

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

ARTÍCULO 26 LA SEGURIDAD SOCIAL

Tú y tu familia tenéis derecho a beneficios de las ayudas del Gobierno y la seguridad social cuando vuestros recursos sean escasos.

27

www.enredate.org

www.enredate.org

22

ARTÍCULO 25 CONDICIONES DE INTERNAMIENTO

Si estás internado o internada en un establecimiento para protegerte o para curarte de una enfermedad física o mental, se debe revisar periódicamente tu situación para comprobar que el internamiento sea apropiado y no se prolongue más de la cuenta.

26

ARTÍCULO 27 EL NIVEL DE VIDA

Tienes derecho a un nivel de vida adecuado para tu desarrollo físico, mental, espiritual, moral y social. Tus padres son los responsables de que tengas lo necesario para vivir de una forma digna (en especial vivienda, nutrición y vestido). Si ellos no pueden proporcionártelo las autoridades deben ayudarlos.

www.enredate.org

28

ARTÍCULO 28 LA EDUCACIÓN

Tienes derecho a la educación. La educación primaria debe ser obligatoria y gratuita, y debes tener facilidades para poder tener educación secundaria o ir a la universidad. Los Gobiernos de los países deben colaborar para que esto sea una realidad en todo el mundo. Los castigos en la escuela no deben ser humillantes ni indignos.

pág. 17

29

ARTÍCULO 29 OBJETIVOS DE LA EDUCACIÓN

La educación deberá estar encaminada a desarrollar tu personalidad, aptitudes y capacidades mentales y físicas hasta el máximo de tus posibilidades. Debe prepararte para ser una persona respetuosa con otras personas, responsable, pacífica y respetuosa con el medio ambiente en una sociedad libre.

pág. 18

30

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

ARTÍCULO 30 MINORÍAS ÉTNICAS O RELIGIOSAS

Si perteneces a una minoría étnica o religiosa, se debe respetar tu derecho a vivir según tu cultura, practicar tu religión y a hablar tu propia lengua.

31

ARTÍCULO 31 EL OCIO Y LA CULTURA

Tienes derecho al juego, al descanso y a las actividades recreativas y culturales.

32

ARTÍCULO 32 EL TRABAJO INFANTIL

Tienes derecho a estar protegido contra los trabajos peligrosos para tu salud o que te impidan ir a la escuela. No puedes trabajar hasta cumplir una edad mínima y, si lo haces, se deben cumplir unas condiciones apropiadas en los horarios y condiciones de trabajo.

34

ARTÍCULO 34 LA EXPLOTACIÓN SEXUAL

Las autoridades deben protegerte de la explotación y los abusos sexuales, incluidas la prostitución y la participación en espectáculos o materiales pornográficos.

35

CONVENCIÓN
SOBRE LOS
DERECHOS
DEL NIÑO

ARTÍCULO 35 LA VENTA Y EL SECUESTRO DE NIÑOS

Los Gobiernos deben tomar todas las medidas que sean necesarias para impedir la venta, la trata y el secuestro de niños y niñas.

33

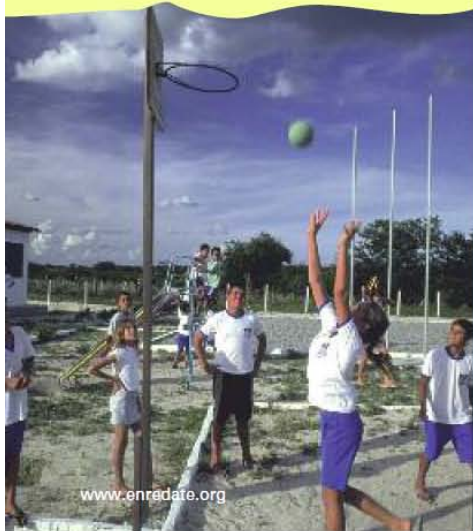
ARTÍCULO 33 EL USO DE DROGAS ILEGALES

Tienes derecho a estar protegido de las drogas ilegales y del tráfico de drogas.

36

ARTÍCULO 36 OTRAS FORMAS DE EXPLOTACIÓN

Tienes derecho a estar protegido contra las demás formas de explotación que sean perjudiciales para tu bienestar.

www.enredate.org

pág. 19

www.enredate.org

37

ARTÍCULO 37 TORTURA Y CÁRCEL

No seréis sometidos a torturas ni a otros tratos o penas crueles. Si has cometido un delito no se te impondrá la pena de muerte ni la de prisión perpetua. Si eres juzgado y considerado culpable sólo deberás ser internado en un establecimiento como último recurso y sólo el tiempo mínimo para cumplir tu castigo. Nunca deberás estar en las mismas prisiones que las personas adultas y tendrás derecho a mantener contacto con tu familia.

www.enredate.org

38

ARTÍCULO 38 CONFLICTOS ARMADOS

En tiempos de guerra no podrás ser reclutado como soldado ni participar en los combates. Los niños y niñas tenéis derecho a una protección especial en caso de conflicto.

pág. 21

39

ARTÍCULO 39 RECUPERACIÓN Y REINSECCIÓN SOCIAL

Si has sufrido malos tratos, explotación, abandono o has estado en una guerra, tienes derecho a que se ocupen de ti para recuperarte física, social y psicológicamente.

pág. 22

40

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DEL NIÑO

ARTÍCULO 40 JUSTICIA Y MENORES

Tienes derecho a defenderte con todas las garantías cuando te acusen de haber cometido un delito. Los jueces y abogados deberán ser especialmente cuidadosos cuando juzguen personas de menos de 18 años, y las leyes deben establecer una edad mínima antes de la cual no pueden ser juzgados como si fuesen personas adultas.

www.enredate.org

41

ARTÍCULO 41
LA LEY MÁS FAVORABLE

Si hay leyes distintas a la Convención que se puedan aplicar en algún caso que te afecte, siempre se aplicará la que sea más favorable para ti.

www.enredate.org

42

ARTÍCULO 42
DIFUSIÓN DE LA CONVENCIÓN

Tienes derecho a conocer los derechos contenidos en esta Convención. Los Gobiernos tienen el deber de difundirla entre niños, niñas, jóvenes y personas adultas.

43-54

ARTÍCULOS 43 AL 54

Los artículos 43 a 54 explican cómo los Gobiernos y organizaciones internacionales como UNICEF deben colaborar para que se cumplan los anteriores derechos. En ellos no se reflejan más derechos, por eso no aparecen en esta versión resumida.

pág. 23

www.enredate.org

 ENREDATE.org
CON UNICEF

unidos por la infancia

unicef

1.7 Sessió 7: Participació II

DESTINATARIS		Pares i mares d'infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les escoles de Palau-solità i Plegamans.			
LLOC		Aula de classe	TEMPS		90 minuts
OBJECTIUS DIDÀCTICS					
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer el significat de participació infantil i les maneres de possibilitar espais i opcions als infants per fer-ho. • Compartir l'espai comunicatiu amb la resta de pares i mares del grup posant en comú experiències i opinions. • Disposar d'un espai comunicatiu amb els fills/es per participar conjuntament. 					
			METODOLOGIA		TEMPORITZACIÓ
FETS/ CONCEPTES	PROCEDI- MENTS	ACTITUDS/ NORMES/ VALORS	Per a la realització d'aquesta activitat, es requereixen les següents parts:		
					90 minuts
			Breu explicació de la metodologia de la sessió.	3 minuts	87 minuts
• Participació infantil.	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i analitzar de quines maneres pot participar l'infant en el seu entorn. • Saber relacionar els continguts teòrics amb la pràctica diària amb els infants. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ser puntual. • Respectar el torn de paraula. • Tenir iniciativa per aprendre coses noves. • Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions. • Concentrar-se durant la sessió. • Participar. 	Realització d'una pluja d'idees a la pissarra sobre que consideren els pares i mares que és la participació dels infants i com la poden dur a terme.	10 minuts	77 minuts
			Explicació del o la professional sobre el dret que tenen els infants a participar en allò que els afecta i de la importància de fer-ho per promoure el seu desenvolupament.	20 minuts	57 minuts
			En grups de 3 o 4 persones, comentar de quina manera té en compte cadascú la participació del seu fill/a o fills i que creuen que poden canviar o reforçar per potenciar encara més la seva participació, tenint en compte l'explicació del o la professional.	15 minuts	42 minuts
			Posada en comú de tot el que s'ha anat comentant en els diferents grups. El o la professional aportarà les suggerències que consideri necessàries davant les opinions que sorgeixin.	12 minuts	30 minuts
			Explicació de com realitzar el micròfon de la participació i repartició del material per fer-ho. Cada infant el realitzarà amb els seus pares/mares.	5 minuts	25 minuts
			Realització per part de cada família del micròfon de la participació. Al finalitzar, s'haurà d'anotar a cada micròfon el nom de tots els membres de cada casa, donant a entendre que tothom té el dret de dir el que pensa.	20 minuts	5 minuts

			Breu explicació sobre el que es realitzarà a la propera sessió.	3 minuts	2 minuts
			Acomiadament.	2 minuts	0 minuts
AVALUACIÓ					
Peraavaluar aquesta Unitat Didàctica: -Es passarà una llista d'assistència. -El/la professional omplirà una graella d'observació sobre el grup. -Al finalitzar, el/la professional explicarà l'evolució i l'anàlisi de la sessió a través d'un diari de camp. -Gravació de la sessió.					

- Participació infantil

Segons UNICEF¹³, la participació infantil és el procés pel qual es comparteixen decisions que afecten a la pròpia vida i a la vida comunitària en la que viu l'infant. Aquesta suposa col·laborar, aportar i cooperar per aconseguir un progrés comú, així com també generar en els infants confiança en sí mateixos com a subjectes amb capacitat d'expressar les seves opinions i decisions en allò que els afecta a través de la família, l'escola i la societat en general. La participació és, per tant, el dret que tenen els infants a ocupar un paper actiu dins del seu entorn.

En el dret de participar no existeix una edat mínima per exercir-lo, es tracta d'un dret referit a tot aquell infant que tingui una opinió respecte un assumpte que l'afecti. A més, la participació infantil no es tracta d'una participació entre infants, sinó com una participació en permanent relació amb els adults, fet pel qual ha de ser un procés d'aprenentatge mutu tant pels infants com pels propis adults. Les característiques d'aquesta són les següents:

- Procés: és un procés educatiu mitjançant el qual els infants prenen consciència de l'exercici dels seus propis drets.
- Mitjà: no és un fi en si mateixa però sí un canal per a que els infants exerceixin el seu dret a la ciutadania.
- Democràcia: potencia l'exercici democràtic de qualsevol persona sense discriminacions per l'edat.
- Escolta: es l'eina fonamental per poder-la dur a terme. Mitjançant aquesta, els adults poden prendre decisions conjuntes amb els infants.
- Poder: permet treballar en les relacions de poder establertes, tenint en compte l'opinió dels infants en allò que els afecta i no únicament la dels adults.
- Educació: potencia la construcció organitzada d'un teixit social.
- Dret: és un dret referit a tots els infants i adolescents.
- Nivell d'inclusió social: afavoreix la inclusió social dels infants, independentment de la seva ètnia, sexe, creences, etc.
- Presa de decisions: per a l'exercici d'aquest dret és imprescindible la participació dels infants en la presa de decisions. Per tant, és necessari generar metodologies que ho afavoreixin.

---

¹³UNICEF. *Manual para el profesorado "La voz de la infancia"*. Recuperat el dia 23 d'abril de 2013 des de <http://lavozdelainfancia.org/web/images/pdf/manual2.pdf>

- Responsabilitat: no només s'han de tenir en compte els drets dels que ha de disposar una persona, sinó també els deures i les responsabilitats que deriven d'aquests drets.
- Donar veu: és fonamental escoltar i tenir en compte el que diuen els infants, encara que no s'estigui d'acord.

Escala de la participació infantil segons Roger Hart (1993)

Seguint amb el Manual elaborat per UNICEF, Roger Hart (1993) explica la participació infantil a través d'una escala. Aquesta reflexa com els adults tenen en compte la implicació dels infants en el procés de participació infantil.

L'escala de participació infantil queda dividida en 8 nivells i és a partir del quart on es comença a considerar la participació real dels infants. A continuació, s'explicaran els vuit nivells de participació.

- Escala 1. Manipulació o engany.

És el nivell més baix de l'escala. En aquest, els adults utilitzen als infants per transmetre les seves pròpies idees i missatges. Un exemple és quan un adult està realitzant algun tipus de publicació i vol incorporar dibuixos d'infants, que els realitzaran sota les instruccions de l'adult per a que il·lustrin els continguts que ell vol.

- Escala 2. Decoració.

En aquesta escala, les persones adultes fan servir als infants per promoure una causa sense que aquests tinguin implicacions en aquesta causa. És a dir, s'utilitzen als infants per promoure una causa sense tenir en compte si la comprenen. Com ara portar a infants a una manifestació sobre qüestions ambientals i fer-los cantar una cançó relacionada amb aquest tema, sense considerar si saben realment perquè ho estan fent

- Escala 3. Política de forma sense contingut.

Aquesta escala, com les dues anteriors, pertany encara a les formes inacceptables de participació infantil. Fa referència a situacions en les que es veuen als infants com una eina per impressionar. Per exemple si en un debat polític l'adult selecciona als infants que tenen més facilitat a l'hora de parlar, sense donar la possibilitat als propis infants d'escollir al que els representarà.

- Escala 4. Assignats, però informats.

En aquesta escala, en la majoria de casos els infants no són els que inicien un projecte o una acció, tot i que estan informats i poden arribar a sentir el projecte com a propi.

- Escala 5. Consultats i informats.

Els infants, tot i que no creïn un projecte o acció, no vol dir que no tinguin l'opció de participar en el seu procés, en la mesura en la que l'entenguin, siguin consultats i es tingui en compte la seva opinió.

- Escala 6. Iniciat per un adult, amb decisions compartides amb els infants.

Es prenen decisions conjuntes entre els adults i els infants, establint una relació d'igualtat. És necessari que els infants s'impliquin en tot el procés i entenguin com s'arriba als compromisos i perquè.

- Escala 7. Iniciat i dirigit per infants.

Els infants decideixen que fer i els adults participen únicament si els infants sol·liciten la seva ajuda i el seu recolzament.

- Escala 8. Iniciat per infants, amb decisions compartides amb els adults.

En aquesta última escala, els adults segueixen sent inclosos. Segons Hart (1993), la finalitat de la participació infantil no és fer que els infants siguin un col·lectiu independent de la seva comunitat, sinó que han d'incloure's dins d'aquesta i aprendre a col·laborar amb els adults per a que es sentin membres de la comunitat a la que pertanyen.

Escala de participació infantil de Roger Hart (1993). Extret del Manual para el profesorado "La voz de la infancia" d'UNICEF. Recuperat el dia 23 d'abril de 2013 des de <http://lavozdelainfancia.org/web/images/pdf/manual2.pdf>

Conseqüències de la participació infantil

Apud (2001), citat al manual d'UNICEF, afirma l'existència de tres espais bàsics on s'ha de desenvolupar i experimentar la participació, que són els següents:

1. La família: és el primer espai de socialització per el desenvolupament de la participació infantil. D'aquesta dependrà el potencial dels infants pel que fa a habilitats participatives i sentit de responsabilitat social.
2. L'escola: la participació dins d'aquesta és determinant en l'aprenentatge dels drets i responsabilitats, tant individuals com col·lectives.
3. La vida social: sobretot a nivell local o municipal, ja que és l'espai de participació ciutadana més important en el procés de consolidació de la democràcia.

En funció de com tinguin compte la participació dels infants dins d'aquests tres espais, les conseqüències d'això seran positives o negatives:

CONSECUENCIAS NEGATIVAS DE LA NO PARTICIPACIÓN	CONSECUENCIAS POSITIVAS DE LA PARTICIPACIÓN
dependencia	mejora de capacidades y potencialidades personales
escasa iniciativa	autonomía
pasividad, comodidad, conformismo	creatividad
falta de respuesta en situaciones críticas	experimentación
falta de sentido crítico	capacidad de razonamiento y elección
inseguridad, baja estima personal	aprendizaje de los errores
reducción de la creatividad e imaginación	fomento del sentido crítico
estancamiento en el desarrollo personal y formativo	se incrementan las relaciones personales y el intercambio de ideas
miedo a la libertad, a tomar decisiones	aprendizaje más sólido
baja capacidad de comunicación	desarrollo de la capacidad de escucha, negociación y elección de alternativas
bajo aprendizaje de valores democráticos	aprendizaje de valores democráticos
baja creencia en la democracia	valor de la democracia intergeneracional
infancia como objeto no participativo	infancia como sujeto activo social
desconocimiento de derechos de expresión	ejercicio y reivindicación de derechos de expresión
invisibilidad social de la infancia	riqueza y diversidad social

Conseqüències de la participació infantil. Extret del *Manual para el profesorado "La voz de la infancia"* d'UNICEF. Recuperat el dia 23 d'abril de 2013 des de <http://lavozdelainfancia.org/web/images/pdf/manual2.pdf>

Al manual d'UNICEF s'explica que el procés de participació infantil facilita als infants el desenvolupament de les següents capacitats:

- Nivell individual: capacitat de reflexió per a que l'infant explori i reconegui les seves experiències, coneixements i sentiments.
- Nivell grupal: posada en comú per a que l'infant sigui capaç d'exposar les seves idees i experiències a la vegada que escolta les dels altres.
- Nivell col·lectiu: visió de futur a través de la reflexió sobre el que l'infant vol dir, juntament amb altres, decidint sobre el que s'esdevindrà i, a partir d'aquí, com es pot actuar.

En definitiva, ser tingut en compte, opinar, informar-se, respectar altres punts de vista i poder actuar dins del propi entorn, ja sigui individualment o amb altres, enforteix

l'autoestima de l'infant, la seva identitat i el seu desenvolupament psicològic, educatiu i cultural.

Per a que el dret de participar dels infants es compleixi, és necessari la realització d'un acompanyament adequat, l'orientació i la informació per part dels adults per a que els infants puguin disposar de les condicions necessàries per prendre decisions en funció de la seva edat i característiques.

Impacte de la participació infantil

Lansdown (2005)¹⁴ explica el que comporta la participació dels infants tant per a ells mateixos com per als seus pares i mares.

- Impacte per als infants: major autoestima i confiança en ells mateixos, major nombre d'habilitats, accés a un ventall més ampli d'oportunitats, major consciència sobre els propis drets i sensació d'efectivitat i autonomia.

Impacte per als pares: major consciència dels drets i de les necessitats dels infants, major sensibilitat sobre aquests drets i necessitats, millora en la qualitat de les relacions amb els infants, major comprensió de les capacitats dels infants i major voluntat a l'hora d'escoltar les seves opinions i tenir-les en compte.

---

¹⁴Lansdown, G. (2005). *¿Me haces caso? El derecho de los niñospequeños a participar en las decisiones que los afectan*, "Cuadernos sobre Desarrollo Infantil Temprano" N° 36. Països Baixos: Fundació Bernard van Leer.

ANNEX 5: Unitats didàctiques infants.

2.1 Sessió 1: Com sóc jo i com són els altres

DESTINATARIS	Infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les escoles de Palau-solità i Plegamans.				
LLOC	Aula de classe	TEMPS	90 minuts		
OBJECTIUS DIDÀCTICS					
<ul style="list-style-type: none"> • Identificar les pròpies característiques en funció de l'edat i l'etapa del desenvolupament vital. • Disposar d'un espai comunicatiu on poder compartir vivències i opinions. 					
CONTINGUTS			METODOLOGIA	TEMPORITZACIÓ	
FETS/ CONCEPTES	PROCEDI- MENTS	ACTITUDS/ NORMES/ VALORS	Peralarealització d'aquestaactivitat, es requereixen lessegüentsparts:		
<ul style="list-style-type: none"> •Diferències entre les habilitats dels infants de 3 a 6 anys i les habilitats dels adults. •Necessitats de la infància. 	<ul style="list-style-type: none"> •Entendre les habilitats que tenen i les seves limitacions. •Comprendre quines són les seves necessitats i com se'ls hi ha de donar resposta. •Saber relacionar els continguts teòrics amb ells mateixos i el seu dia a dia. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ser puntual. •Respectar el torn de paraula. •Tenir iniciativa per aprendre coses noves. •Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions. •Concentrar-se durant la sessió. •Participar. 	Peralarealització d'aquestaactivitat, es requereixen lessegüentsparts:		
			Presentació del o la educador/a social als infants assistents.	2 minuts	88 minuts
			Presentació de cadascun dels infants a la resta del grup.	5 minuts	83 minuts
			Breu explicació del que es realitzarà durant la sessió.	3 minuts	80 minuts
			Col·locació a la pissarra d'un dibuix d'un infant i d'un altre d'un adult per preguntar als infants quines diferències veuen entre aquestes dues persones. En un primer moment, es preguntaran diferències físiques i, després, el/la professional exposarà diferents situacions i objectes (com per exemple jugar al parc, explicar un conte, un llapis de color, una paella, etc.) per a que els infants ho relacionin amb alguna de les dues figures. Els diferents resultats s'anotaran a la pissarra.	15 minuts	65 minuts
Divisió del grup d'infants en dos, mitjançant els quals un grup representarà la figura adulta, sent pares i mares, i l'altre grup representarà la figura de l'infant, des de la seva pròpia perspectiva. Cada membre del grup escollirà un dels objectes o situacions associats a la seva figura i representarà l'acció que es fa amb aquell objecte o el que s'explica a la situació per a, posteriorment, explicar entre tots per què aquella acció pertany al seu grup.	15 minuts	50 minuts			

			Breu explicació als infants sobre l'exercici, relacionant-ho amb l'aprenentatge que ells estan realitzant a casa, a l'escola, al parc, etc. mitjançant el qual poden anar adquirint habilitats per a que, quan siguin grans, puguin realitzar totes les accions comentades.	5 minuts	45 minuts
			Treure la figura de l'adult de la pissarra i deixar la de l'infant, esborrant el que s'ha anotat a l'activitat anterior. Explicar als infants que, com s'ha vist a l'activitat d'abans, depenent de l'edat que es tingui pots fer unes coses o unes altres i que, de la mateixa manera, les necessitats que tenen les persones també canvien en funció de l'edat.	5 minuts	40 minuts
			Preguntar als infants quines necessitats tenen ells. Donar-los exemples per a que els infants puguin reconèixer aquests en el seu dia a dia (jugar, anar a l'escola, ser estimat, tenir un lloc on viure, ser escoltat, etc.) i preguntar com els ajuden els pares i les mares a cobrir aquestes necessitats (portant-los al parc per a que juguin, donant-los afecte, preocupar-se per ells, escoltar-lo quan té un problema, etc.).	15 minuts	25 minuts
			Repartició de folis i colors a cadascun dels infants per a que dibuixin l'acció o l'objecte que els hi agrada més de la primera activitat o la necessitat que creuen que és més important per a ells. Qui vulgui ho pot comentar en veu alta.	20 minuts	5 minuts
			Breu explicació sobre el que es realitzarà a la propera sessió. Cada infant agafarà el seu dibuix per donar-lo als seus pares/mares.	3 minuts	2 minuts
			Acomiadament.	2 minuts	0 minuts

AVALUACIÓ

PeraavaluarquestaUnitatDidàctica:

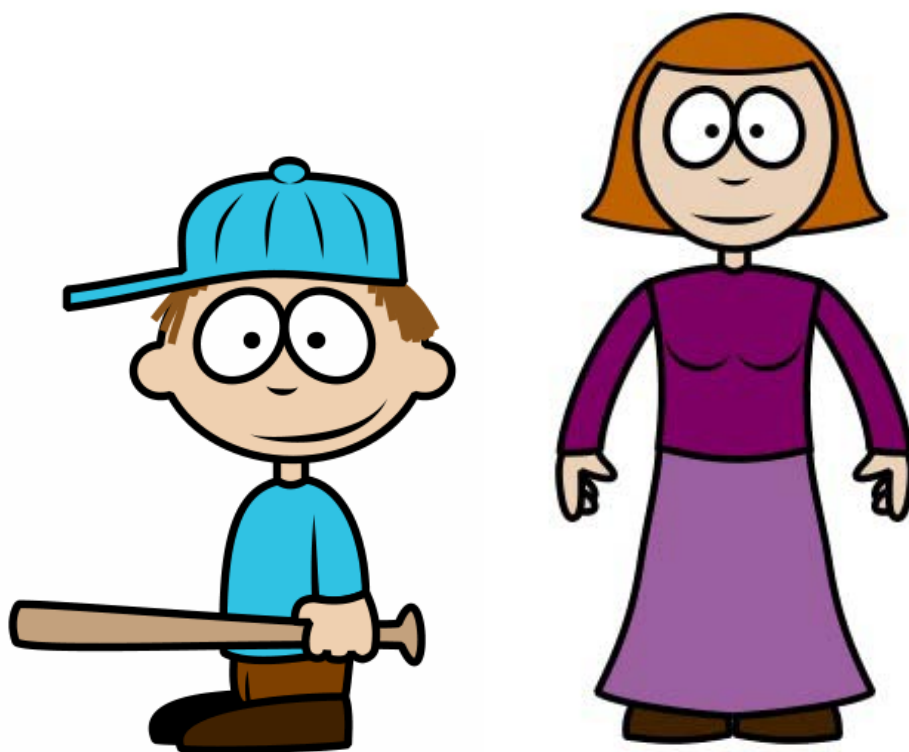
-Es passarà una llista d'assistència.

-El/la professional omplirà una graella d'observació sobre el grup.

-Al finalitzar, el/la professional explicarà l'evolució i l'anàlisi de la sessió a través d'un diari de camp.

- Figura d'infant i figura d'adult

- Objectes
  - Paella
  - Un llapis de color
  - Una novel·la
  - Un conte
  - Un moneder
  - Un peluix

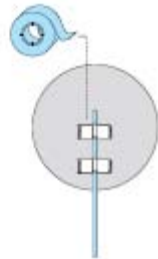
2.6 Sessió 6: *Compartir el que penso I*

DESTINATARIS		Infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les escoles de Palau-solità i Plegamans.			
LLOC		Aula de classe		TEMPS	90 minuts
OBJECTIUS DIDÀCTICS					
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer els propis drets i deures. • Disposar d'un espai comunicatiu on poder compartir vivències i opinions. 					
CONTINGUTS			METODOLOGIA		TEMPORITZACIÓ
FETS/ CONCEPTES	PROCEDI- MENTS	ACTITUDS/ NORMES/ VALORS	Peralarealització d'aquestaactivitat,esrequereixenlessegüentsparts:		
					90 minuts
			Breu explicació del que es realitzarà durant la sessió.	3 minuts	87 minuts
•Drets i deures de la infància.	•Comprendre que disposen d'una sèrie de drets i també de deures. •Saber relacionar els continguts teòrics amb ells mateixos i el seu dia a dia.	•Ser puntual. •Respectar el torn de paraula. •Tenir iniciativa per aprendre coses noves. •Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions. •Concentrar-se durant la sessió. •Participar.	Repartició dels cartells "SI" i "NO" als infants per a que els retallin i de canyes o pals per a que els puguin enganxar per realitzar l'activitat posterior.	15 minuts	72 minuts
			El/la professional mostrarà al grup una sèrie de fitxes sobre diferents drets i deures i els infants hauran d'expressar la seva opinió sobre si allò que apareix a les fitxes s'ha de fer o no. El/la professional comentarà amb el grup cada fitxa.	15 minuts	57 minuts
			El/la professional relacionarà els diferents dibuixos amb els drets i els deures als que facin referència. Per exemple, si un infant dibuixa a la seva família, el professional li explicarà que té dret a ser estimat i cuidat i el deure d'estimar i tractar bé a la seva família o, un altre exemple, si un infant dibuixa l'escola explicarà que té el dret d'aprendre moltes coses i el deure d'anar a l'escola i voler aprendre.	10 minuts	47 minuts
			Els infants recolliran els materials que hagin utilitzat i el/la professional guardarà els dibuixos.	2 minuts	45 minuts
			El/la professional explicarà el conte <i>Les aventures de la Lala i la Iure al Zoo</i> als infants, aturant-se a cada pàgina per comentar entre tots el contingut i esbrinar a quin dret fa referència cada animal, apuntant-ho a la pissarra.	30 minuts	15 minuts

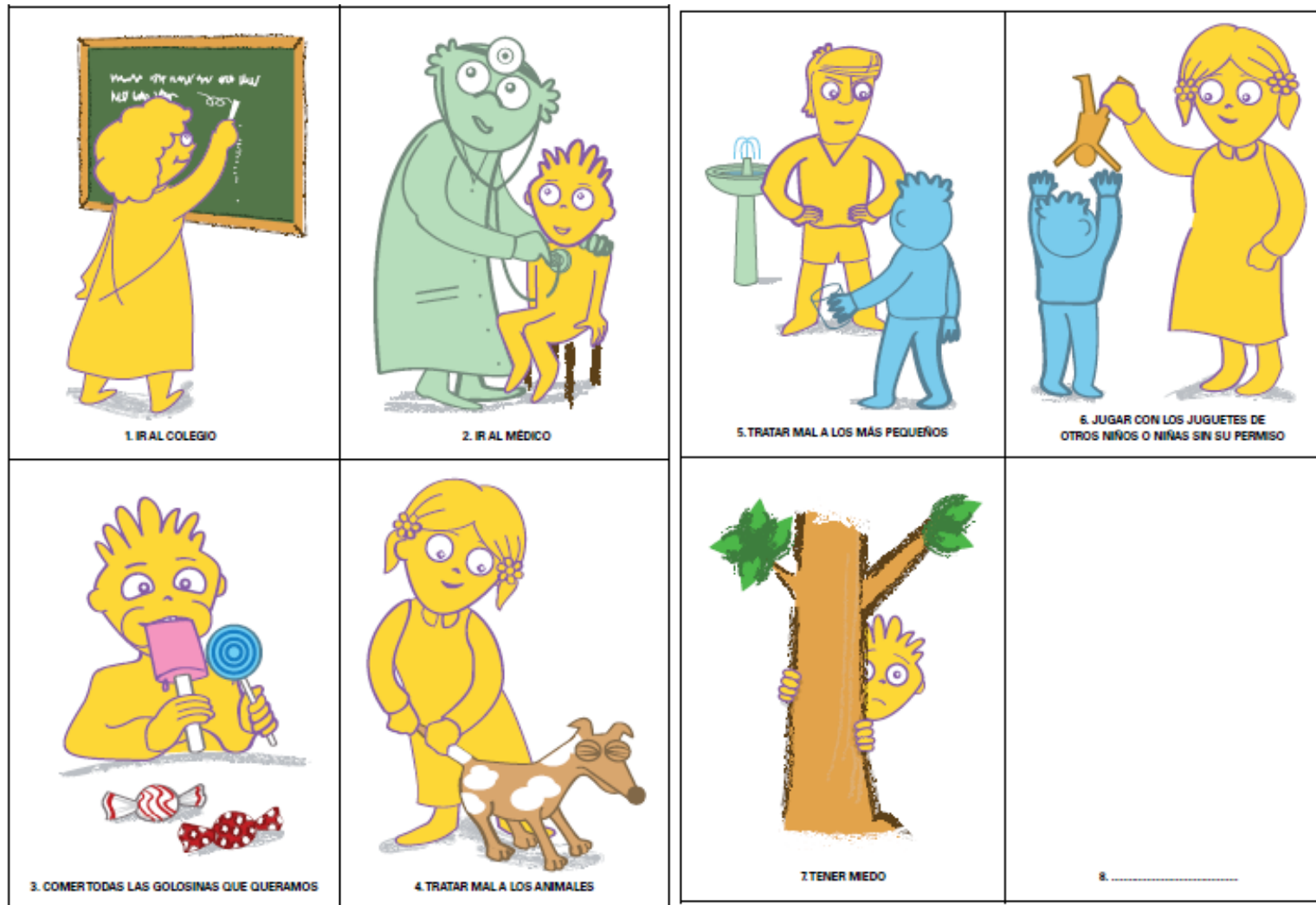
			En acabar la lectura del conte, els infants hauran d'esbrinar quin deure està relacionat amb cada dret del conte.	10 minuts	5 minuts
			Breu explicació sobre el que es realitzarà a la propera sessió. Cada infant agafarà el seu dibuix per donar-lo als seus pares/mares.	3 minuts	2 minuts
			Acomiadament.	2 minuts	0 minuts
AVALUACIÓ					
<p>Peraavaluar aquesta Unitat Didàctica:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Es passarà una llista d'assistència. -El/la professional omplirà una graella d'observació sobre el grup. -Al finalitzar, el/la professional explicarà l'evolució i l'anàlisi de la sessió a través d'un diari de camp. 					

- **Fitxes drets i deures de la infància**

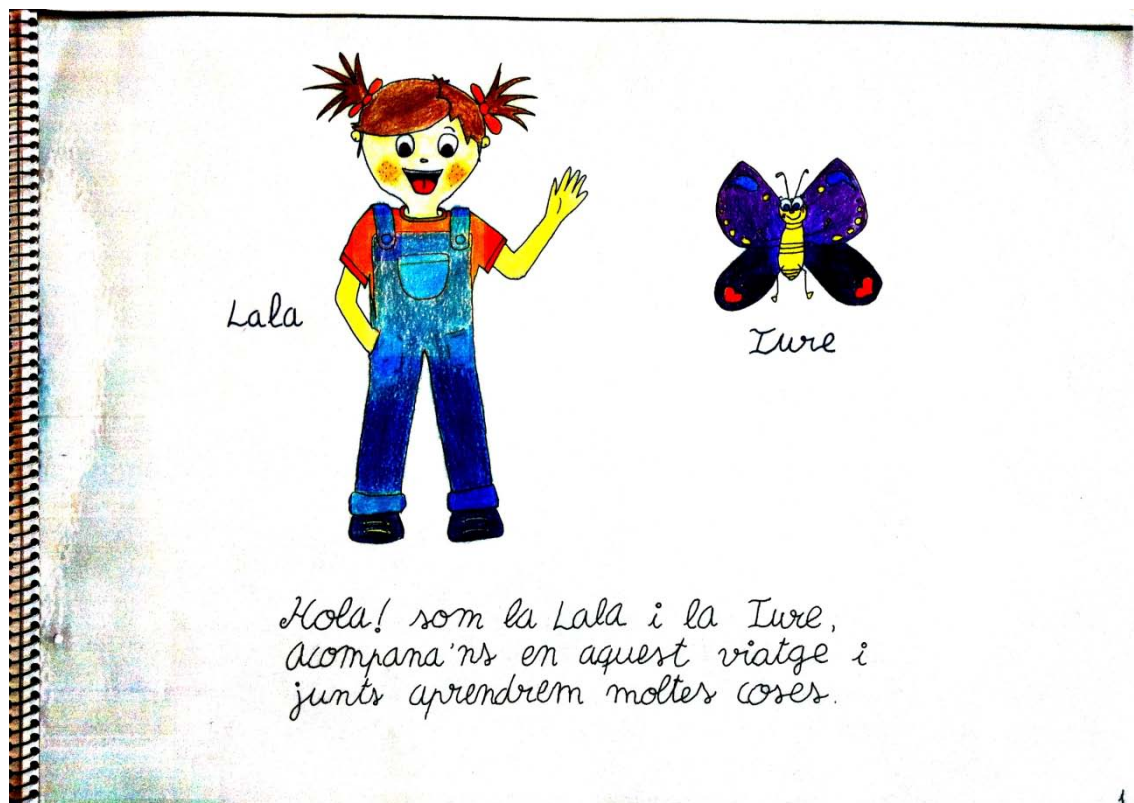
Activitat per treballar els drets i deures de la infància, extreta del document *Todos los derechos para todos los niños y niñas*¹⁵ creat per UNICEF.

¹⁵UNICEF. 2009. *Todos los derechos para todos los niños y niñas*. Recuperat el dia 7 de maig de 2013 des de http://www.unicef.profes.net/Archivos/Colegios/Unicef/Archivos/SM_Unicef/Infantil/Derechos_Ed_Infantil.pdf

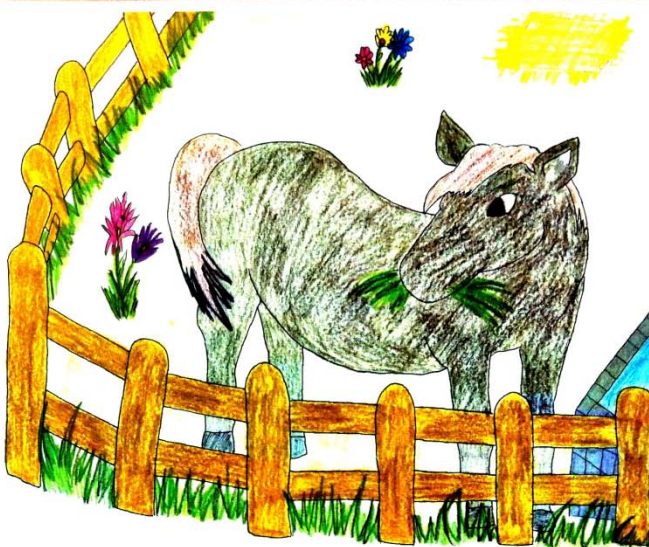

- *Les aventures de la Lala i la Iure al Zoo*, elaborat per Yamila Alberola, Sandra Lorente i Anna Jardí.

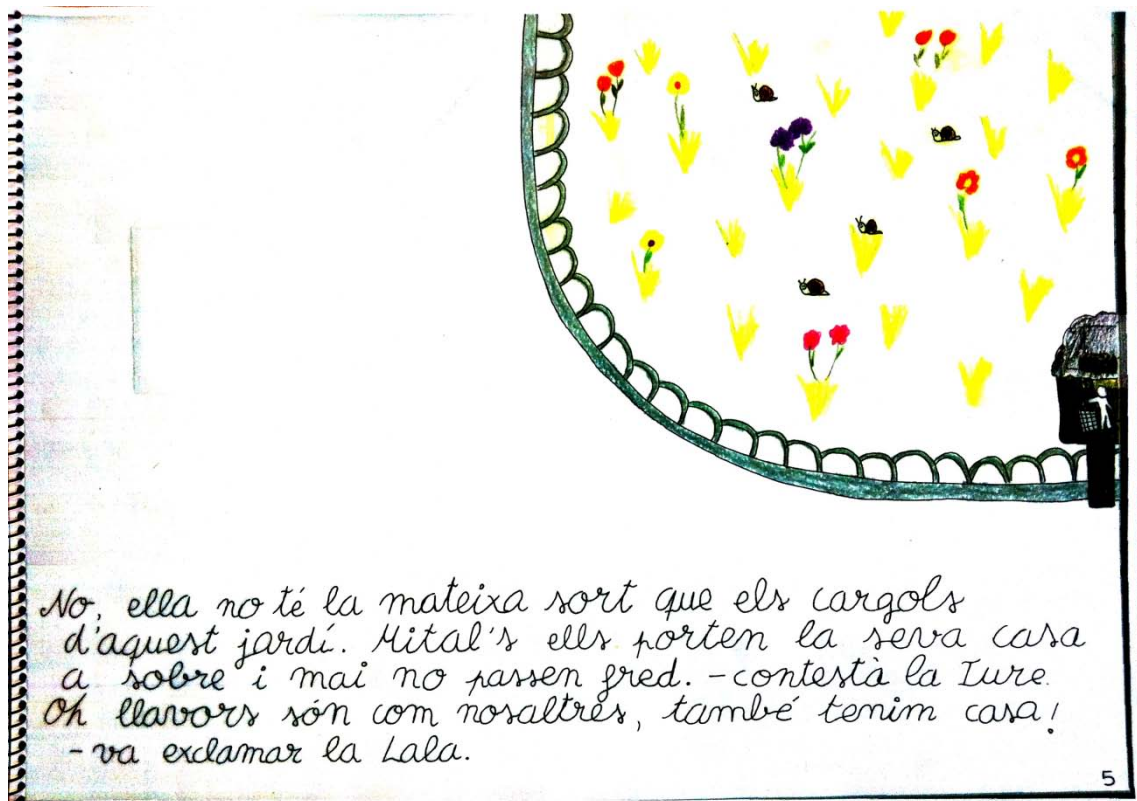
Veniu veniu... aquí tenim al camell.
El nostre amic dromedari té la sort de poder guardar el
menjar a la seva esquema.
És per això que ell no ha de rebre menjar cada dia,
s'alimenta de les seves reserves.

En canvi, el cavall necessita que li donin menjar
cada dia, igual que nosaltres.
Mira que content està! - va dir la Ture.

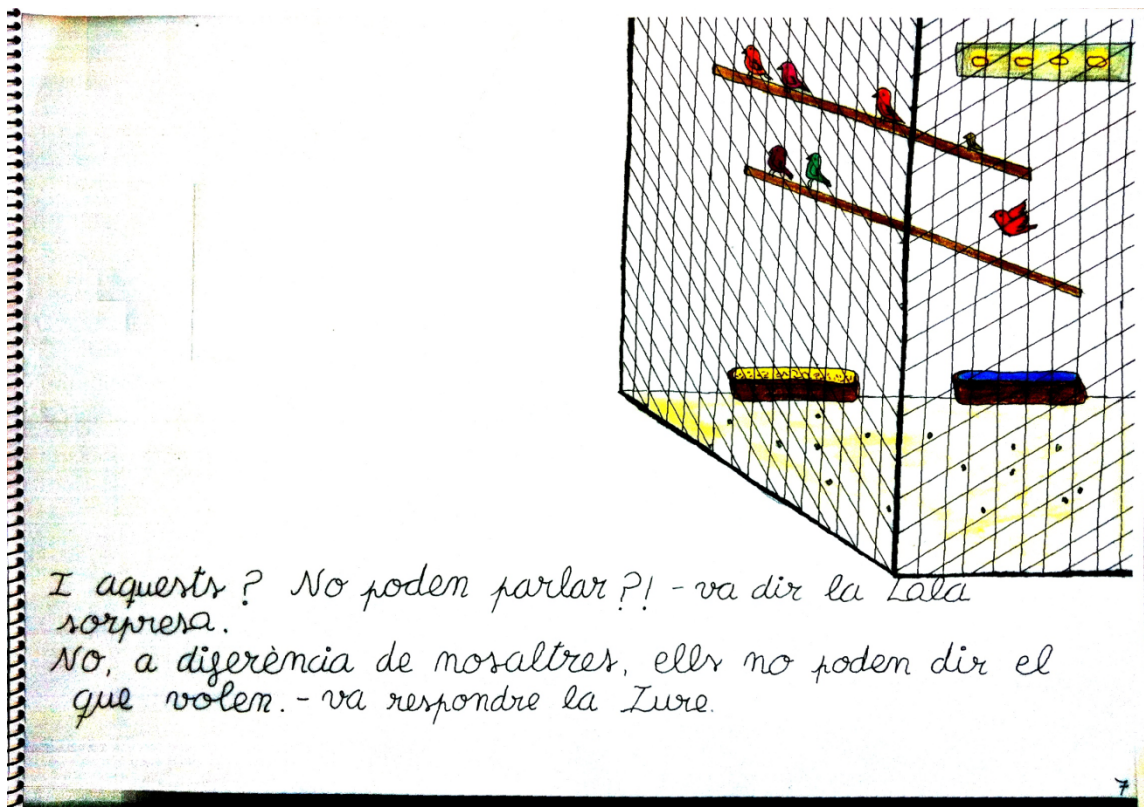
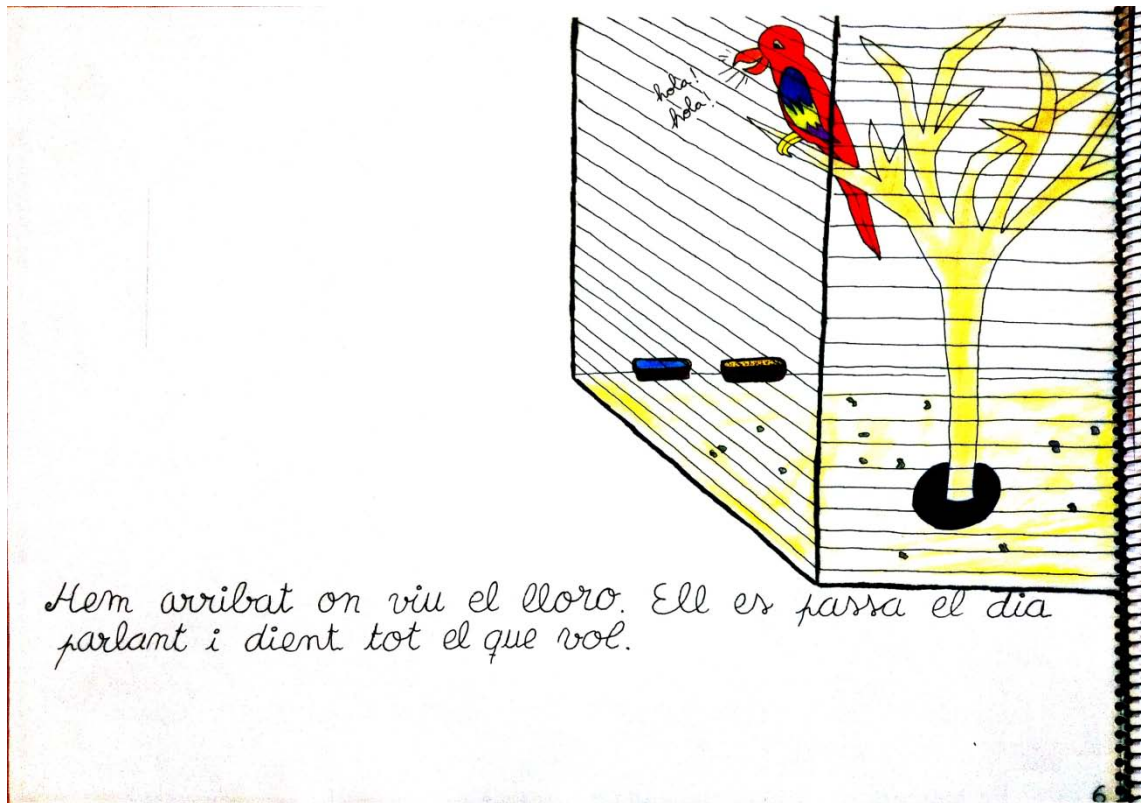

Oh mireu la senyora babosa! Ha pujat a dalt de l'arbre per protegir-se del fred. llavors, no té casa on resguardar-se? -preguntà la Lala.

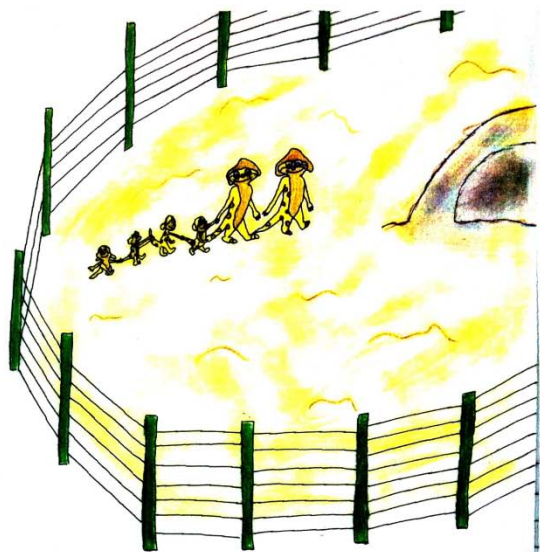
No, ella no té la mateixa sort que els cargols d'aquest jardí. Mital's ells porten la seva casa a sobre i mai no passen fred. -contestà la Iure.
Oh llavors són com nosaltres, també tenim casa!
-va exclamar la Lala.

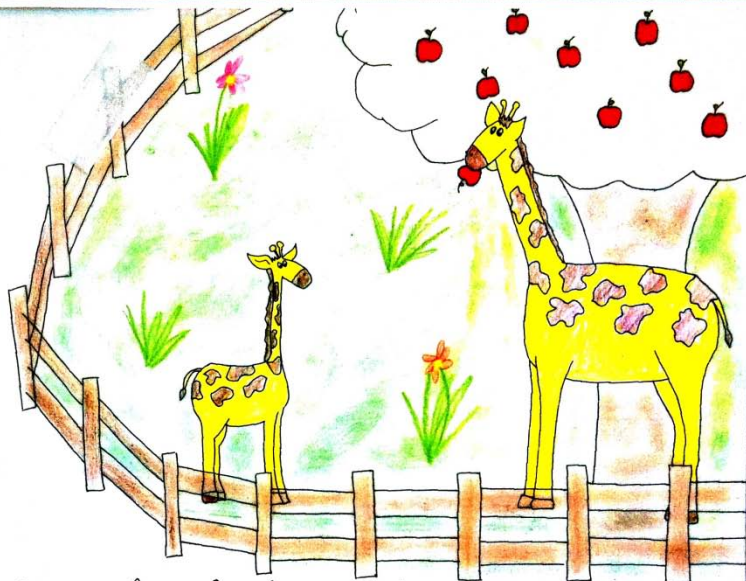
Ostres... quina por l'orca! - exclamà la Lala.
No, no t'ha de fer por Lala, pobreta, només està
trista perquè viu soleta. - contestà la Iure.

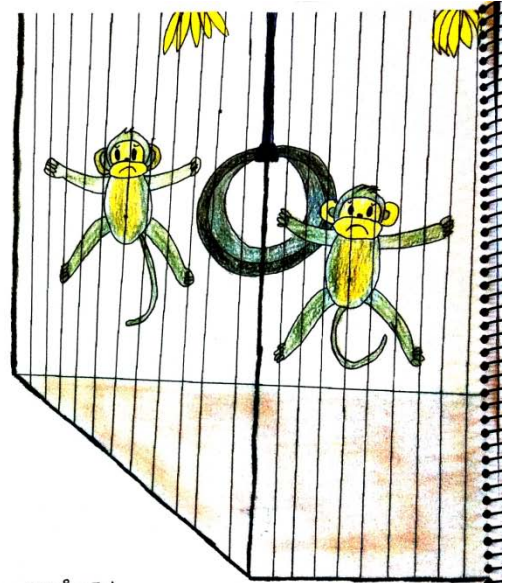
Però mira els suricates que, com tu, viuen a casa
amb la seva família. - va continuar la Iure.
És veritat, mira que contents estan! - va respondre la
Lala.

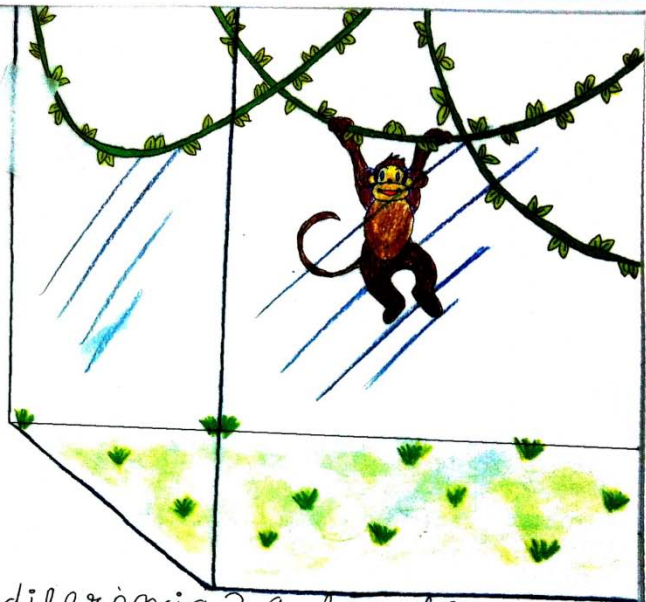
La Lala i la Ture continuaven amb el seu viatge quan...
Qui ve pel camí? - preguntà la Lala.
És el burro, ell treballa des de ben petit ajudant a la
seva família - va aclarir la Ture.

En canvi, aquí tenim a la girafa petita.
Ella es alimentada per la girafa gran, perquè encara
no arriba a l'arbre.
I no ha de preocupar-se per treballar, com tu, fins que no
sigui més gran. - explicà la Ture.

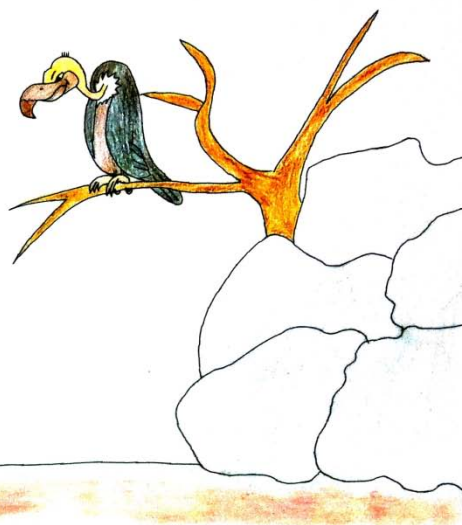
Ja hem arribat a la zona dels micos.
Però què els passa Iure? Per què estan tan tristos?
- va preguntar la memà.

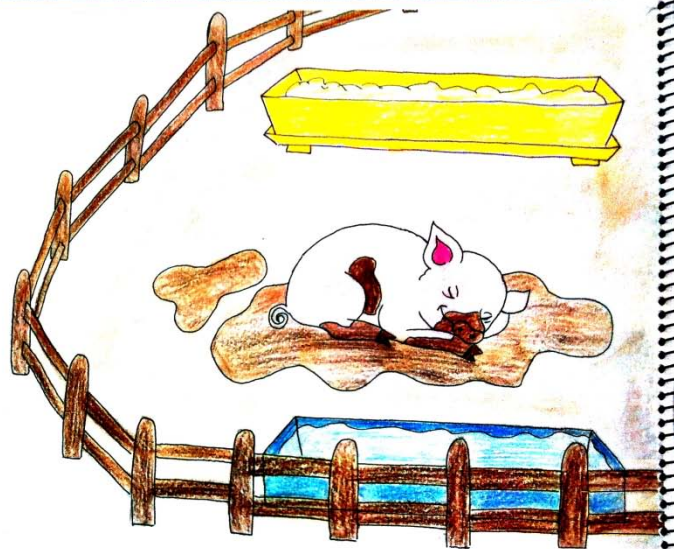
Mira Lala, veus quina diferència? A la gèbia no
podem jugar ni córrer. Però aquí podem moure's i
divertir-se, són molt més feliços. - li explica la Iure.
Ah vale! com nosaltres quan sortim al pati o anem al
parc! - exclamà la Lala.

I ara? On anem? - va preguntar la Lala.
Mira al cel Lala! ve volant una cigonya.- diguè la pa-
fallona.
I què porta a la boca? - va preguntar-li la Lala.
Doncs porta un madó. - aclarir la Iure.

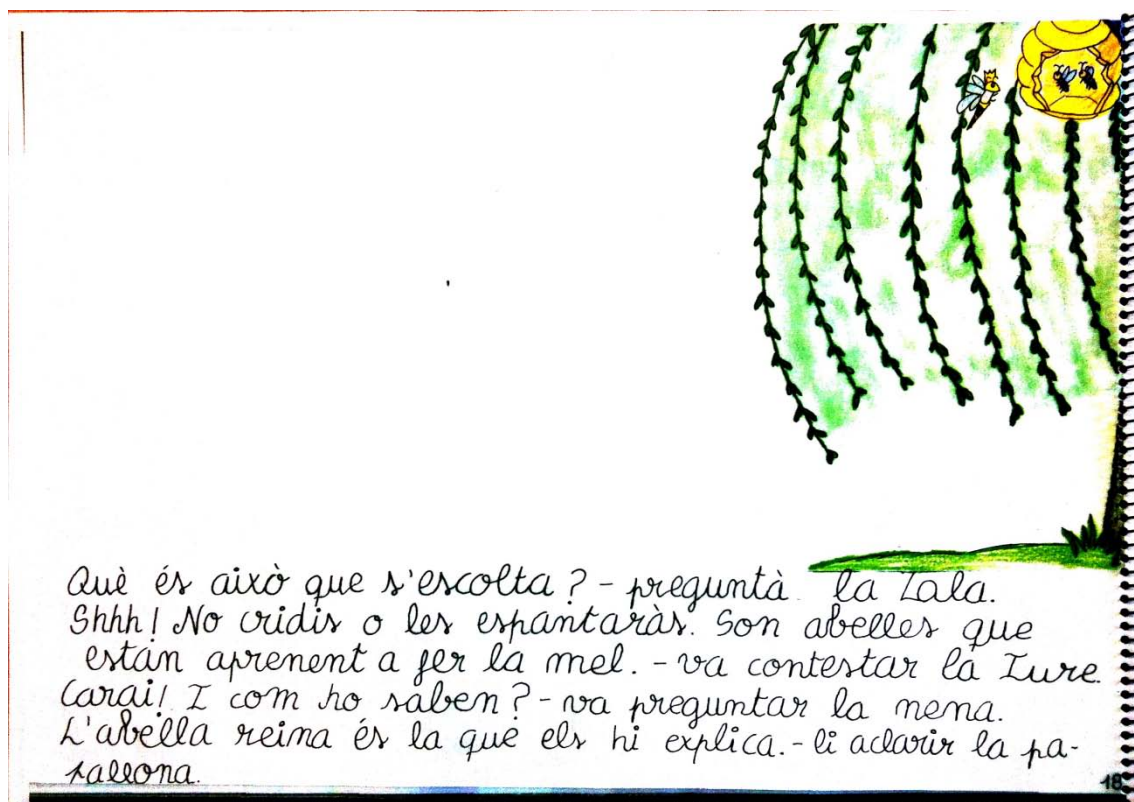
Veus Lala, mentre la cigonya porta al món una nova
vida, el voltor està cacant un ratolí - continuà la Iure
Oh pobret! - va dir la nena.
Tothom hauria de poder viure tranquil com el nadó i no temir
tanta mala sort com el ratolí. - acabà dient la Iure.

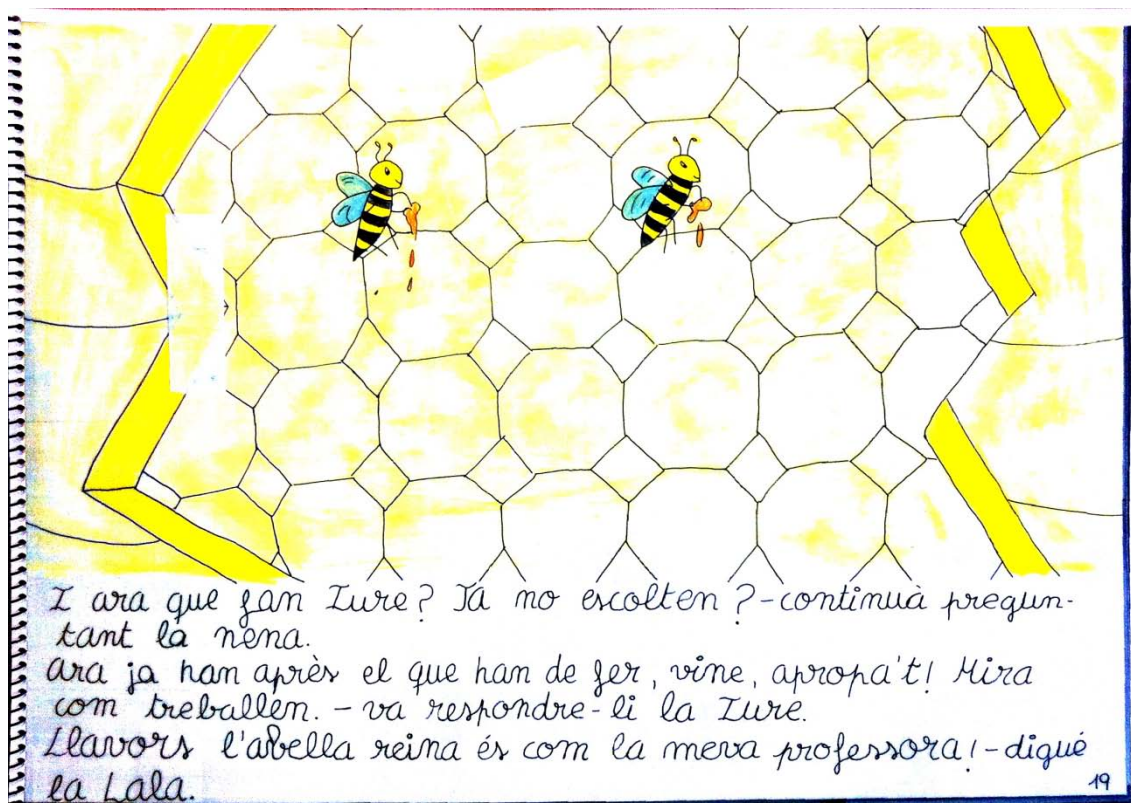
La Lala i la Ture van decidir continuar l'aventura i caminant caminant... van trobar un porc. Caram! que brut està aquest porquet. - va dir la Lala. Ell no es renta per estar met Lala. - contestà la Ture.

Mira en canvi aquest gat. Ell es renta i metja cada dia el seu cos, igual que tu quan et banys. - continuà. És veritat, a casa em banjo i quedo ben met. - va explicar la nena.

Què és això que s'escolta? - preguntà la Lala.
Shhh! No cridis o les espantaràs. Son abelles que
estàn aprenent a fer la mel. - va contestar la Ture.
Carai! I com ho saben? - va preguntar la nena.
L'abella reina és la que els hi explica. - li aclarí la pa-
sareona.

I ara que fan Ture? Ja no escolten? - continuà pregun-
tant la nena.
Ara ja han après el que han de fer, vine, apropa't! Mira
com treballen. - va respondre-li la Ture.
Llavors l'abella reina és com la meua professora! - digué
la Lala.

Una mica més endavant, la Lala i la Iure van veure algo que no els va agradar gens. Un nen estava escridaçant a un gosset. Què ja aquest nen? Ha fet algo malament el gos? -preguntà la Lala. Potser sí, però en tot cas, no s'ha de cridar. -va concloure la Iure.

Les dues amigues ja estan arribant al final del seu viatge, però mentre caminaven... veus Lala, mira aquell nen amb el seu gosset. -digué la Iure. Que contents estan! -va exclamar la nena. És així com ens hem de tractar Lala, amb respecte. -va acabar dient la papallona.

Guia didàctica de “Les aventures de la Lala i la Iure al Zoo”:

1. Dret a l'alimentació (pàgines 2-3)

El Dret a l'alimentació està representat a partir de dos animals: el camell, a la pàgina 2, i el cavall, a la pàgina 3. Les protagonistes de la història es troben primerament al camell, que té la capacitat de guardar aliments a les seves gupes i, per tant, si no disposa de menjar pot sobreviure amb les seves reserves. En canvi, el cavall no té aquesta capacitat i ha de rebre menjar cada dia.

A partir d'aquestes dues escenes es representa el Dret a l'alimentació comparant el cavall amb els infants, ja que ni el cavall ni les persones tenim la capacitat de guardar reserves d'aliments i, per tant, els infants necessiten i tenen el Dret de ser alimentats cada dia.

2. Dret a l'habitatge (pàgines 4-5)

Una bavosa, a la pàgina 4, i uns cargols, a la pàgina 5, són els encarregats de representar el Dret a l'habitatge. La bavosa està a dalt d'un arbre resguardant-se del fred ja que no té casa i ha de buscar la protecció d'alguna altra manera. En contraposició, els cargols disposen d'una casa que la porten a sobre: la seva closca.

En aquest cas, es compara als cargols amb les persones. Els infants, igual que els cargols, han de disposar d'un habitatge per a poder-se resguardar enlloc de ser com la bavosa, que no en té i ha de protegir-se com pot, amb el que troba.

3. Dret a la llibertat d'expressió (pàgines 6-7)

El Dret a la llibertat d'expressió queda representat a través d'un lloro, a la pàgina 6, i de diferents ocells, a la pàgina 7. El lloro té la capacitat d'expressar-se, de parlar. Per altra banda, els ocells de la següent gàbia no poden expressar-se ja que no poden parlar.

Els infants tenen el Dret d'expressar-se lliurement, com el lloro, per a dir el que pensen i el que senten. Cal eradicar les situacions en les que els infants, com els ocells, no poden expressar-se per que no se'ls dóna aquesta possibilitat.

4. Dret a la família (pàgines 8-9)

A la pàgina 8 del conte, apareix una orca que està dins d'una piscina sola. En canvi, a la pàgina següent, apareix una família unida de suricates.

Aquesta família de suricates representa el Dret a la família, mostrant una unió familiar i una sensació d'alegria i felicitat. L'orca no té la mateixa sort que ells, ja que es troba sola sense cap tipus de companyia, sense la seva família.

La Iure compara a la Lala amb els suricates al veure que, com ella, els suricates també tenen la seva família. Com la Lala és una persona, els infants es poden identificar amb ella i comparar-se amb els suricates, entenent que és millor estar amb família que no pas sol.

5. Dret a la protecció contra l'exploració infantil (pàgines 10-11)

Per a representar el Dret a la protecció contra l'exploració infantil, apareix un burro, a la pàgina 10, i dues girafes, a la pàgina 11. El burro va carregat de llenya, és un burro que ajuda a la seva família treballant des de petit. Seguidament, trobem a dues girafes, una de petita que no pot arribar a l'arbre per a agafar menjar. Com encara ha de créixer per a poder arribar, l'ajuda la girafa gran.

La girafa petita representa als infants, donant a entendre que fins que no sigui més gran no podrà treballar per que primer ha de créixer.

6. Dret a les activitats recreatives i al descans (pàgines 12-13)

En aquest apartat, la Lala i la Iure arriben a la zona dels micos. A la pàgina 12 troben dos micos amb cara trista per que no poden jugar ni córrer, ja que només tenen una única joguina i la gàbia que tenen és molt petita. En canvi, a la pàgina 13, veuen un mico dins d'una gàbia molt gran divertint-se amb unes lianes.

La Lala es compara amb el mico de la pàgina 13 quan li ve al cap les estones que ella passa al pati o al parc. És important disposar d'espais i eines per a que els infants puguin gaudir d'estones de lleure i de descans, com el mico quan es diverteix amb les lianes.

7. Dret a la vida (pàgines 14-15)

Per a representar el Dret a la vida, apareix una cigonya, a la pàgina 14, i un voltor, a la pàgina 15. La cigonya va volant pel cel i duu un nadó. En canvi, a la següent pàgina trobem el voltor que està mirant un ratolí petit per a caçar-lo.

La cigonya ha estat molts cops utilitzada per a explicar el naixement o la vinguda al món d'un infant. És per això que és un animal que representa clarament el Dret a la vida. En canvi, el voltor és un animal que s'alimenta d'altres animals.

La Iure acaba fent una reflexió en la que arriba a la conclusió de que tothom ha de viure tranquil i no ha d'estar mai en la posició del ratolí, a punt de ser caçat. La idea que hi ha al rerefons d'aquestes dues escenes és que tots els infants han de poder gaudir de la seva vida, sense patir cap tipus de vulneració com ara el ratolí.

8. Dret a la salut (pàgines 16-17)

El Dret a la salut està representat a través d'un porc, a la pàgina 16, i un gat, a la pàgina 17. El porc es troba estirat al fang, amb gran part del seu cos brut. En contraposició, trobem al gat que està en un jardí rentant-se les potes.

Per a transmetre el Dret a la salut, aquests animals ho fan a través de la higiene, que és més fàcil d'entendre per als infants. El porc, normalment, viu envoltat de fang i li agrada rebolcar-se en ell i, en canvi, el gat és un animal molt polit que es neteja quan s'embruta. El gat fa referència a aquelles situacions en les que els infants es renten, ja sigui a través de rentar-se la cara, les dents, de banyar-se, etc.

9. Dret a l'educació (pàgines 18-19)

Les abelles són les encarregades de transmetre als infants el Dret a l'educació. A la pàgina 18, apareix l'abella reina explicant-los a les abelles més petites com es realitza el procés per a fer la mel. Un cop les abelles petites han entès com es fa, la realitzen elles mateixes (pàgina 19).

L'abella reina representa als professors o a aquelles persones adultes, com ara els pares, que ensenyen i faciliten l'aprenentatge dels infants. És per això que la Lala compara l'abella reina amb la seva professora de l'escola.

10. Dret a la protecció contra el tracte negligent (pàgines 20-21)

En aquest cas, per a representar el Dret a la protecció contra el tracte negligent, no apareixen únicament animals sinó que també apareixen dos nens. A la pàgina 20, un nen està cridant al seu gos. A la següent, apareix un nen acariciant al seu gos.

La Lala i la Iure comparen les dues escenes, arribant a la conclusió de que no s'ha de tractar malament a ningú i que cal tractar als altres amb respecte.

Els gossos són animals comuns que molts infants tenen a les seves cases i és un bon animal per a representar aquest darrer Dret. Al ser un animal comú, que poden veure pel carrer a la seva vida quotidiana, fa més fàcil que es pugui transmetre la idea i que ho puguin entendre. El tracte negligent està representat a partir de crits per part del nen al gos, ja que fer-ho d'altres maneres, com ara violència física, és massa brusc per als infants. El tracte des de el respecte i l'estima, està representat amb una carícia, ja que als gossos els agrada. D'aquesta manera, els infants veuen la cara d'un gos i d'un altre i, comparant-los, poden observar que és millor que et tractin i tractar als altres a través del respecte, evitant, així, el tracte negligent.

2.6 Sessió 7: *Compartir el que penso II*

DESTINATARIS	Infants de 3 a 6 anys matriculats a alguna de les escoles de Palau-solità i Plegamans.			
LLOC	Aula de classe	TEMPS	90 minuts	
OBJECTIUS DIDÀCTICS				
<ul style="list-style-type: none"> • Comprendre el significat de participació, identificant espais i maneres de fer-ho. • Disposar d'un espai comunicatiu on poder compartir vivències i opinions. • Disposar d'un espai comunicatiu amb els seus pares i mares per participar conjuntament. 				
CONTINGUTS			METODOLOGIA	TEMPORITZACIÓ
FETS/ CONCEPTES	PROCE- DI- MENTS	ACTITUDS/ NORMES/ VALORS	Per a la realització d'aquesta activitat, es requereixen les següents parts:	90 minuts
			Breu explicació del que es realitzarà durant la sessió.	3 minuts 87 minuts
			Visionat del vídeo <i>Derechos de la infancia: participación</i> .	5 minuts 82 minuts
			Relacionar els continguts del vídeo amb el dia a dia dels infants, comparant els exemples que apareixen en aquest sobre la participació a casa, a l'escola i al carrer amb la participació que ells/es realitzen cada dia en aquests tres espais.	10 minuts 72 minuts
			Visionat del vídeo <i>Pocoyo y sus amigos nos enseñan los derechos de la infancia. Participación</i> .	2 minuts 70 minuts
			Realització d'un mural en el que hi haurà escrita la paraula "participació" i cada infant del grup s'haurà de pintar la mà d'un color per pintar cada lletra, de tal manera que les lletres de la "participació" quedaran pintades a partir de l'empremta de tots els infants. Tenint en compte el vídeo anterior, els infants s'hauran de posar d'acord i coordinar-se per fer el mural, amb l'ajuda del o la professional.	30 minuts 40 minuts
			Recollir els materials utilitzats i deixar el mural per a que s'eixugui. Seguidament, formar una fila davant de la porta i anar a l'aula en la que està el grup de pares i mares.	10 minuts 30 minuts
			Explicació de com realitzar el micròfon de la participació i repartició del material per fer-ho. Cada infant el realitzarà amb els seus pares/mares.	5 minuts 25 minuts
• Participació infantil.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendre els drets i deures que tenen per participar en allò que els afecta. • Saber relacionar els continguts teòrics amb ells mateixos i el seu dia a dia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ser puntual. • Respectar el torn de paraula. • Tenir iniciativa per aprendre coses noves. • Acceptació de les diferències, evitant les discriminacions. • Concentrar-se durant la sessió. • Participar. 		

			Realització per part de cada família del micròfon de la participació. Al finalitzar, s'haurà d'anotar a cada micròfon el nom de tots els membres de cada casa, donant a entendre que tothom té el dret de dir el que pensa.	20 minuts	5 minuts
			Breu explicació sobre el que es realitzarà a la propera sessió.	3 minuts	2 minuts
			Acomiadament.	2 minuts	0 minuts
AVALUACIÓ					
<p>Peraavaluar aquesta Unitat Didàctica:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Es passarà una llista d'assistència. -El/la professional omplirà una graella d'observació sobre el grup. -Al finalitzar, el/la professional explicarà l'evolució i l'anàlisi de la sessió a través d'un diari de camp. -Gravació de la sessió. 					

- *Derechos de la infancia: participación.*

Vídeo creat per Caritas de Salamanca¹⁶ en el que diferents infants expliquen el concepte de participació i exemples de com es realitza a casa, a l'escola i al carrer.

- *Pocoyo y sus amigos nos enseñan los derechos de la infancia. Participación.*

Vídeo del programa *Enrédate* d'UNICEF¹⁷, protagonitzat pels personatges de *Pocoyo*, on es representa una situació en la que dos personatges s'han de posar d'acord per participar conjuntament.

- El micròfon de la participació

Materials:

- Rollo de paper de vàter
- Pintura acrílica de colors
- Retoladors de colors
- Paper d'alumini
- Celo o pegament

Realització:

1. Pintar el rolo de paper de vàter del color que es vulgui. Esperar uns minuts a que s'eixugui.
2. Mentre s'eixuga el rolo de paper, fer una pilota amb paper d'alumini aixafant-ho bé, assegurant-nos que sigui més gran que el forat del rolo de paper.
3. Escriure al rolo de paper ja eixugat els noms de les persones que formen el nucli familiar, és a dir, de les persones que participen a casa.
4. Enganxar la bola d'alumini al rolo de paper amb celo o pegament.

---

¹⁶ Caritas Salamanca. (2009). *Derechos de la infancia: participación*. Recuperat el dia 23 d'abril de 2013 des de <http://www.youtube.com/watch?v=GuHvQUQ0nRM>

¹⁷UNICEF. *Pocoyo y sus amigos nos enseñan los derechos de la infancia. Participación*, Programa "Enrédate". Recuperat el dia 23 d'abril de 2013 des de <http://vimeo.com/28758048>

ANNEX 6: Instruments d'avaluació

3.1 Qüestionari per als pares i mares

Família	
Data	
1. Que creus que és el més important en el desenvolupament del teu fill/a o fills?	
2. Com gestiones el que sents amb el teu fill/a o fills? Per exemple si estàs enfadat/da o trist/a?	
3. Com actues quan el teu fill/a o fills no actuen correctament? I quan si ho fan?	
4. Coneixeu els mètodes que utilitza l'escola en l'educació del vostre fill/a o fills? Aquesta encaixa amb la vostra manera d'educar a casa?	

5. De quina manera creieu que influeixen els mitjans de comunicació en el desenvolupament del vostre fill/a o fills?

6. Participa el vostre fill/a o fills en les decisions que l'afecten? Si és així, de quina manera ho fa?

3.2 Llista d'assistència

Família	7/10/2013	14/10/2013	21/10/2013	28/10/2013	4/11/2013	11/11/2013	18/11/2013	25/11/2013
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
16.								
17.								
18.								
19.								
20.								
21.								
22.								
23.								
24.								
25.								

3.3 Graella d'observació

Família	Participacions	Preguntes	Activitats realitzades	Observacions
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				

24.				
25.				

3.4 Diari de camp

Professional	
Data	
Sessió	
Grup	
Objectius	
DESCRIPCIÓ	
REFLEXIÓ	